

MİMAR SİNAN

Türkiye Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locasının

Araştırma ve Yayın Organıdır

ISSN 1301-2762

EZOTERİZM

4. Büyük Üstat Mesajı Salih EVCİLERLİ
6. Message from the Grand Master Salih EVCİLERLİ
9. Sunuş Tamer AYAN
11. Ezoterizm ve Masonluk Tanju KORAY
26. Masonlukta Ezoterizm :
Alegoriler ve Semboller..... Tamer AYAN
35. Atlantis Masal Adası ve
Ezoterik Öğretilerin Başlangıcı Semih TEZCAN
51. Masonluğun Ezoterizmi Yüksel KAZMİRCİ
59. Ezoterizmin Tarihinde Masonluğa Bakış Hasan AKDENİZ
76. Gnoz Halit KAKINÇ
86. Ezoterizm ve Ezoterik Bir Öğreti
Olarak Masonluk Kemal SULAOĞLU
99. Sırrın Sırrı Tanol TÜRKOĞLU
105. Bibliyografya Mimar SİNAN
115. Localardan Haberler Mimar SİNAN
144. Aramızdan Ayrılanlar Mimar SİNAN

YIL : 2007

ÖZEL SAYI

NO : 143

MİMAR SİNAN

***Gevşemeyin, endişe etmeyin.
İnancınız sağlamsa, mutlaka başarılırsınız.***

Şânı Yüce Kur'an (III:139)

Kapak Kompozisyonu : ŞİNASİ BARUTÇU
YENİLİK BASİMEVİ
Tel. 243 55 72 - 245 32 48 ☆ İSTANBUL - 2008

MİMAR SİNAN

Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locasının
araştırma ve yayın organıdır.

Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locası adına

İmtiyaz sahibi : SALİH EVCİLERLİ

Yazı İşlerini fiilen idare eden : TAMER AYAN

DERGİDE ÇIKAN YAZILARIN SORUMLULUĞU YAZARLARINA AİTTİR.

ÜÇ AYDA BİR YAYINLANIR, ÜYELERE MAHSUSTUR.

ISSN 1301-2762

SAYI : 143 Nuruziya Sokağı 9, 80050 – Beyoğlu Tel: 0 212 251 26 50 HAZİRAN/EYLÜL 2007

ÖZEL SAYI EZOTERİZM

4. Büyük Üstat Mesajı Salih EVCİLERLİ
6. Message from the Grand Master Salih EVCİLERLİ
9. Sunuş Tamer AYAN
11. Ezoterizm ve Masonluk Tanju KORAY
26. Masonlukta Ezoterizm:
Alegoriler ve Semboller..... Tamer AYAN
35. Atlantis Masal Adası ve
Ezoterik Öğretilerin Başlangıcı Semih TEZCAN
51. Masonluğun Ezoterizmi Yüksel KAZMİRCİ
59. Ezoterizmin Tarihinde Masonluğa Bakış Hasan AKDENİZ
76. Gnoz Halit KAKINÇ
86. Ezoterizm ve Ezoterik Bir Öğreti
Olarak Masonluk Kemal SULAOĞLU
99. Sırrın Sırrı Tanol TÜRKOĞLU
105. Bibliyografya Mimar SİNAN
115. Localardan Haberler Mimar SİNAN
144. Aramızdan Ayrılanlar Mimar SİNAN

BÜYÜK ÜSTAT MESAJI

Sevgili Kardeşlerim,

Masonluk, tarihî süreci içinde dünyada ve yurdumuzda birçok sıkıntılı olaylara tanık olmuş ve Kardeşlerimiz bu olayların üstesinden gelerek, üç yüz yıllık ilkelere kadar ulaşmasını sağlamışlardır. Böyle bir miras bizim de emanetimizdedir. Bunun bilincinde olmak hepimizin görevidir.

Teknolojinin sağladığı iletişim imkânlarını kullanarak, Masonluk hakkında ister doğru ister yanlış, bir çok bilgi ile mücehhez şekilde aramıza katılan yeni Kardeşlerimizin bellekleri çelişkilerle doludur. Oysa, Masonluk ezoterik sistemi ile öğretisini veren ve inisiyasyon yoluyla eğiten, ömür boyu sürececek bir yaşam biçimidir. Edinmemiz gereken de budur. Ancak o zaman İnsanlık için Ülkü Mâbedi yapımında cilâli bir taş olabilir ve aralarından su sızmayan taşlardan oluşan bu yapıda yerimizi alabiliriz. Ütopyamız da budur. Bu ütopya uğruna, yaşamlarını dahi veren

Kardeşlerimizin olduğunu hiç unutmadan, mesleğimizi kendi menfaatlerimiz uğruna yanlış ve zararlı yönde kullanmadan, ezoterik yolumuzda ilerlemeliyiz.

Son zamanlarda Masonluğu dünya işleri ile bağdaştırmaya çalışan bir anlayışın çabalarını Masonluk âleminde görmekteyiz. Obediyansımızda da bu yolda düşüncelerin oluşmaya başladığına zaman zaman şahit oluyoruz. Oysa muntazam Masonluk Ocak 1989 yılında kabul ederek yayınladığı 8 maddelik intizam kuralları içerisinde Masonluğun Din ve Politika ile uğraşmayacağına dair şarta da yer vermiştir. Çünkü muntazam Masonluk, insanlar arasına düşmanlık tohumları eken her türlü görüşün tartışılmasının, insanlar arasında ayrımcılığın ve hatta çatışmaların baş nedeni olduğunu bilmektedir.

O halde, Masonluğu bu yöne doğru çekmeye çalışmak Kardeşlerimiz açısından fevkâlade kaçınılması gereken bir durumdur. Şart ne olursa olsun Masonlar bunun bilincinde olarak, Masonluğu güncellerden esirgemelidir.

Doğumla başlayıp ölümle sonuçlanan hayat diye adlandırdığımız zaman diliminin göreceli değerleri ve faaliyetleri ile haricî âlemde oyalandığımızın farkında olarak yıllardan beri yürünen bu ezoterik yolda, mutlak tesviye olan Ebedî Maşrıkta buluşuncaya kadar arayışımızı devam ettirebilmek olduğunun farkına varmalıyız.

Dilerim bu bilinçle sulh ve sükûn içinde yapacağımız çalışmalar hepimize yararlı olsun.

Salih EVCİLERLİ
Büyük Üstat

MESSAGE FROM THE GRAND MASTER

Dear Brethren,

Within the scope of its history, Freemasonry has many times encountered distressed occasions however, our Brethren have always achieved to overcome these difficulties and have maintained our craft to reach these days without compromising from our three hundred years old charges and principals. Such a legacy is now under our security. To be aware of this crucial fact is our main duty.

It is obvious that technology has granted all our brethren many possibilities especially in the

field of communication and many brethren are fully equipped with information and knowledge about Freemasonry. Especially, most of the brethren who have recently joined us possess such paradoxical knowledge and information. However, Freemasonry is an esoteric system that transfers its knowledge through initiation into a life time education to form a style of life for its members. This way of living should be our main attainment. Only in this way we can turn ourselves into a cubic stone to be placed among the walls of our Temple of Humanity. That should be our target utopia. Without neglecting and forgetting the fact that many of our brethren have even lost their lives for the realisation of this utopia, we must follow the path of our esoterism trying to avoid to use our knowledge and intellect for our own benefits which may harm the course of our craft.

Unfortunately, we have been observing some conceptions and attempts trying to reconcile esoteric Masonry with the material world both worldwide and our Obedience as well. On the contrary, in January 1989 regular Freemasonic bodies have announced a Declaration consisting of 8 items in which we all have accepted not to convene into Religious and Political issues. Freemasonry has always been conscious of the fact that negotiations and disputes on the doctrines which will sow seeds of hostility among human beings will lead to discrimination and confrontation.

Therefore, any attempt to drag Freemasonry into such a direction must strictly be avoided by all our Brethren. Whatever the conditions maybe, Masons must preserve Freemasonry from all kinds of updates in the course of this notion.

The values and the activities of the outside world we try to fit into the time period which we call "life" that starts with birth and ends with death is a period which in fact we detain ourselves. The Absolute Level can only be reached in the Eternal East; therefore, we must always follow our path of esoterism as we have walked since many years to continue our search for the Divine Truth.

I wish that all our labours that we shall achieve in peace and harmony with this conscious will be fruitful to all our members.

Salih EVCILERLI
Grand Master

SUNUŞ

Bilindiği gibi Mimar Sinan Dergimiz, ieriğini Kardeşlerimizin dergi-mize ilettikleri değerli alışmalardan oluşturmaktadır. Mimar Sinan Dergisi Yayın Komisyonu 2003 yılında, normal sayıların yanısıra tek bir konu üzerindeki çalışmaları topluca sunan "**ÖZEL SAYI**"lar da hazırlamaya karar vermişti. Bununla amaçlanan, o konu üzerinde çalışacak Kardeşlerimize, ele alınan konunun çeşitli boyutlarıyla incelendiği, geniş bir bibliyografya da içeren bir başvuru kaynağı sunabilmektir. Nitekim 130. sayımızda "**1909 ncesi Türkiye'de Masonluk Tarihi**", 135. Sayımızda ise "**1909-1935 Döneminde Türkiye'de Masonluk Tarihi**" konuları işlenmişti. Her iki özel sayımız da Kardeşlerimizin büyük beğenisini kazanmış, takdirlerine mazhar olmuştu.

Belirtmek isteriz ki, bir özel sayının hazırlanması büyük bir emek ve özverili bir ekip çalışması gerektirmektedir. Bu erevede Türkiye'de Masonluk Tarihi serisinin 3. bölümünün araştırma ve hazırlıkları iki yıldır devam etmektedir ve henüz sonuçlanmamıştır. Diğer taraftan paralel olarak devam ettirilen çalışmalarımız sonucu, Mimar Sinan Dergisi Yayın Komisyonu olarak sizlere "**Ezoterizm**" konulu özel sayımızı takdim etmekteyiz. Bu sayımızın da Kardeşlerimizin tevcchne mazhar olacağı umundayız.

Mimar Sinan Dergimiz, sevgili Kardeşlerimizin değerli ve özverili çabalarıyla var olmakta; dergimiz Kardeşlerimizin ilettikleri yazılardan oluşmaktadır. Bu güne kadar olduğu gibi, bundan sonra da, Kardeşlerimizin değerli çalışmalarını Mimar Sinan Dergimize göndermelerini bekliyoruz. Böylece bu değerli makale ve araştırmalar hem diğer Kardeşlerimizin bilgisine sunulacak, hem de yeni çalışmalar yapılmasına zemin hazırlayacaktır.

Kardeşlerinden aldığı değerli çalışmaları, Kardeşlerine iletmekte aracı olmak vazifesini yerine getirmeye çaba gösteren Mimar Sinan Dergisi Yayın Komisyonu adına, yazı yazan, çeviri yapan, fikir ve önerileriyle katkıda bulunan ve okur olarak dergiyi izleyen Kardeşlerimize müteşekkirdiğimizi; hepimizin ilk göz ağrısı ve gurur kaynağı dergimizin daha ileriye gidebilmesinin ancak onların katkılarıyla mümkün olacağını bir kez daha ifade etmek isterim.

Kardeşçe Sevgilerimle...

Tamer AYAN

*Mimar Sinan Dergisi
Yayın Komisyonu Başkanı ve
Yazı İşleri Sorumlu Müdürü*

EZOTERİZM VE MASONLUK

Tanju KORAY

ESOTERISM AND FREEMASONRY

Esoterism can be defined as a little bit of mystery, secrecy and a little bit of obscurity. However, these are the characteristics of esoterism but esoterism is not only these. Esoterism comes from the root of Greek "eso", which simply means "inward, inside, closed circuit, within a small group".

Dictionaries and encyclopedias explain esoterism as "a special training bestowed to initiates. The main subject of this training is the secrets of the universe". According to some scholars Freemasonry is closely related with esoterism tracing the line of Rose-Croix, Royal Society and the Invisible College. According to some other scholars where ever there is an initiation, this is solely esoterism. There is a line of esoterism starting from the Mu Civilisation to Egypt, and from Egypt to Freemasonry. When we inspect esoterism further, we find out that it is limited to a certain group, has no audience, members must possess a certain formation, has a secret software or a ritual, uses secrets and symbols, has a gnostic content, deals with metaphysic knowledge and is an initiatic discipline. On the other hand, because the contents and formats are interfered, esoterism is widely used as a synonym of Occultism. For example, in ancient Egypt Esoterism meant divine, holy, some super natural powers, interference of gods and human beings into these powers, secrets, secrecy, knowledge, mystery, revealing secrets and initiation.

Ezoterizm nedir, nereden çıkmıştır?

Ezoterizm ve ezoterik terimleri dilimizde yeni sayılır. Eskiden "bâtınıyat", "bâtînî" vardı, bunlar da dinsel terimlerdi. Öz Türkçe olsun diye "içreklik", "içrek", ekzoterik için de "dışrak" dendi, ama bunlar tutmadı. Şimdi, "ezoterik" ve "ezoterizm" tabirleri, oldukları gibi kullanılıyor.

Gerek Ezoterizm, gerekse ezoterik kelimelerinin kökeni Yunanca "esô" (içinde) kelimesidir. Anlamı basit olarak ifade edilirse, "iç, içinde, kapalı devre, küçük bir gruba ait" demektir.

"Ezoterik" in karşıtı olan "ekzoterik", ilk defa, Aristo'nun kendisi tarafından, bugün tamamına yakını kayıp olan kendi "ekzoterik nutuklar" ı için kullanılmış. Ezoterik ise, Aristo'nun felsefî öğretilerini, eserlerini ifade etmek için, ilk defa İskenderiye'li Clément⁽¹⁾ tarafından ona yakıştırılmış. Buradan da, daha geniş olarak, ezoterik, antik Yunan felsefe okullarında, belirli bir eğitimden sonra ileri bir seviyeye gelmiş sınırlı sayıdaki dinleyici grubuna verilen özel eğitim, yazılı olmayan özel bilgi olarak anlaşılmış. Kimilerine göre, ezoterik, Pitagor mürididir. Yalnız bunlar uzun bir çıraklık döneminden sonra inisiyasyon sınavından geçip matematikçi olanlardır.

Sözlükler, Ezoterizmi, inisiyelere verilen özel eğitim olarak açıklıyorlar. Eğitimin ana konusu da evrenin gizemi.

Masonluk, salt bir inşa meslek ve sanatı olarak sürerken, elle, avadamlıklarla yapılan bir iş olmasına rağmen, operatif bir Ezoterizm'in varlığından söz edenler var. *"İnşaat işi de olsa, o insanlar kendilerini bir eserin ortaya çıkmasına adanmışlardır, kendi kapalı dünyalarında ezoteriktiler"* deniyor. Bazılarına göre, Ezoterizm, Masonluğa Ramsay'le birlikte girmiştir. Gene bazılarına göre, Spekûlâtif Masonluk, RoseCroix - Invisible College - Royal Society çizgisiyle ezoterik olarak başlamıştır. Kimilerine göre, anlaşılmayan, çözülemeyen ve de nerede inisiyasyon varsa, bu Ezoterizm'dir. Bu noktadan hareketle Mu'dan Mısır'a, oradan da Masonluğa bir Ezoterizm Hattı çiziyorlar.

Ezoterizm, çağlar boyu, değişik yerlerde değişik zamanlarda bilgidenden hikmete kadar değişik anlamlarda kullanılmıştır. Ancak bazı ezoteristler, Ezoterizm sözcüğünün, 19. yüzyılın, o da ikinci yarısının

(1) MS 140'lı yılların sonuna doğru Atina'da doğduğu sanılıyor. İskenderiye'ye göç etmiş. Önceleri Stoa'cı bir pagan iken hristiyan olmuş.

dan itibaren, kullanılmaya başladığını söylüyorlar. *"Daha önce, simya, kabala, büyü, astroloji gibi özel terimler vardı, bunlar ağacın dallarıydı, şimdi ağaç Ezoterizm oldu."* diyorlar.

Günümüzde de Ezoterizm, kullanana göre, farklı şeyler ifade ediyor. Ancak, genel olarak, Ezoterizm ya da ezoterikten, hem

- küçük bir grupla sınırlandırılmış olan, dinleyicisi, seyircisi bulunmayan,
- anlaşılabilmesi için belirli bir formasyon gerektiren;

hem de

- biçimi farklı (hermetik) olan, yani gizli bir yazılımı olan, sır saklanan, semboller kullanan,
- içeriği farklı (gnostik) olan yani metafizik bilgiler içeren, inisiyatik bir disiplin'in⁽²⁾ anlaşılmakta olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Ancak, biçim ve içerik, genellikle birbirini içine girmiş olduğundan, Ezoterizm, Okültizm'le eş anlamlı olarak da kullanılmaktadır.

Batı, Ezoterizm'den ve ezoterikten, bunları anlıyor. Doğu'da, Ezoterizm kavramı daha değişiktir.

Ezoterizm sözcüğü, eski İran'ın tüm tarihi boyunca Mazdeizm ve Zerdüştlüğü'nün içinde gelişmiştir. Mazdeizm'de, Ezoterizm, armağan, lûtufl, kurbanı veya büyük olana veya arınma törenine ilişkin ruhban sınıfına ait doktrin olarak anlaşılmalıdır. Zerdüştlükte Ezoterizm, inisiyeye vahiyle doğan *"İyi Düşünce"* demektir.

Hinduizm'de Ezoterizm, bilgi ile özdeşleştirilmiştir. Veda, bilgi, bilim; Vidyâ bilgelik demektir. Her iki kelimenin kökü vid, bilmek, görmektir. Ayrıca, kelime anlamı üstadın ayakları dibinde oturmak olan, buradan da gizli bilgi anlamına gelen "upanishad", okült bilgi, gizli bilim, saklı bilgelik demek olan "gupta vidya" gibi daha belirgin sözcükler de vardır.

Antik Mısır'da durum karışıktır; metin ve anıtlardan yola çıkarak işin içinden çıkılamamıştır. Bir kısım insan, Mısır'da Ezoterizm yoktur derken, bir kısmı da, tüm Nil boyunca, inisiyasyon törenlerinin yapıldığını, dolayısıyla Mısır'ın başlı başına Ezoterizm olduğunu söylemektedir. Ezoterizm sözcüğü, kutsal şeyler, ilahî birtakım

(2) Disiplin, emir ve kurallara tartışmasız itaat anlamındaki askerî disiplin değil, bilgi sahası demektir.

güçler, insanların ve tanrıların bu güçlere katılması, gizli şey, göreve çağırma, saklı, sır, bilmek, mister, zor, sırrı açıklamak, başlatmak, inisiye etmek yerine kullanılıyor.

Yahudilerde, Ezoterizm'in karşılığı Kabala veya Kabbalah'dır. İbranicede bir çok anlamı vardır: gelenek, Tevrat'ın özel yorumu, aile içinde ağızdan kulağa süren gelenekler, hayvan kesme izni verilmenin yeterlik belgesi. Almak anlamındaki KBL kökünden, gelenek olarak verilen ve nakledilene dönüşmüştür.

İslâm Ezoterizmi de dinseldir; Vahiy, Kuran ve Peygamberlerle ilgilidir. İnsanın "kan pıhtısı"ndan yaratılmasıyla başladığı söylenmektedir. Allah nasıl ki hem görünen (*zâhir*), hem de gizlenense (*bâtın*)⁽³⁾, davranışı da hem ekzoterik, hem de ezoteriktir. Ekzoterik olan büyük yol, din yasası ve uygulamaları olan şariat; ezoterik olan ise İlâhi Hakikattir.

Ezoterizm nerede, ne zaman başlamıştır?

Ezoterizmin nasıl, nerede, neyle başladığı konusunda ezoteristler arasında bir mutabakat yoktur. Herkes, kendinden başkasının söylediğini yanlış bulmaktadır. Esasen, Ezoterizmin kökeniyle ilgili ortaya atılan iddiaları doğrulayacak doğru dürüst bir kanıt da yoktur.

"Ezoterizm, hemen hemen bütün toplumlarda, her çağda, her seviyede, açık veya kapalı olarak vardır." diyor. Nerede insan varsa orada Ezoterizm mutlaka olmuştur, çünkü "Muamma ve bilinmeye-ne karşı merak insanın kumaşdır; insan da kendi kumaşını yapar." diyorlar. Ezoteristler, bu varsayımdan hareketle, mikrokosmos insan ile makrokosmos dünyanın birbirleriyle diyalog halinde olduklarını, günümüz internet terimi ile, "chat" ettiklerini söylüyorlar. "Dünya gizemlidir, insan da öyledir. Ezoterizm her ikisini de kesip geçer" diyorlar.

Gene diyor ki; "Ezoterizm, yanlış işleyen bir hayata başkaldırıdır. Ezoterist ölene dek önemli bir insan olamayacağını bilir; ama yaşadığı hayatın sahibi olmak için de uğraşır. Toplumun her kesiminde yöneticiler vardır; yaptıklarını, yapacaklarını, söylediklerini büyük çoğunluk anlamaz. Anlamazlar ama onları önemli insan ola-

(3) *Hadîd Sûresi, 3. Âyet "... Zâhirdir, O, herşeyde belirir; Bâtındır, O, gözlerden gizlenmiştir..."*

rak kabul ederler. Anlayanlar azdır, onlar da dışarda kalırlar. Dışarda kalanların az bir kısmı daha da marjinaldir, sorgulamaya başlarlar. Sorgulamanın başladığı yerde Ezoterizm de başlar." Kalıpları sorgulayarak kişisel ve toplumsal gelişmenin yolunu açanlar ezoteristlerdir.

Ezoterizmin metodolojisi: anahtar

Bilimde yasalar, dinde kurallar ve kalıplar, felsefede ilkeler vardır. Bilim adamı bir kanun vâzeder; din adamı inancı ve biçimini kalıplaştırır; filozof ortaya bir ilke koyar; ezoterist ise birtakım açıklamalar yapar, sadece formüller önerir. Ezoterizmde, tek bir gerçek, bir dogma, bir teori, belirli bir çözüm ve sonuç yoktur; sadece önerilen bir metodoloji vardır. Ezoteristler, kendine göre açıklamalar yapar, formüller önerir, o kadar, diyorlar. O bakımdan, ezoteristler, sorgulamanın, araştırmanın şu veya bu şekilde engellenmesini, durdurulmasını kabul etmezler. Ezoterizmde kısıtlama ve kalıp yoktur. Çözümde vasıta anahtardır. Anahtar verilir, metot önerilir, yol ve nirengi noktaları işaret edilir, gerisi artık kişinin kendisine bırakılır. Anahtar da mecazlı, örtülü, hemen kavranamayacak biçimde verilir. Anahtar bir imaj, bir modeldir, ama maymuncuk değildir. Böylece, iddialı ve dogmatik olabilecek herşey eğitici, öğretici, gelişmeye açık, inisiyatik hale gelir. İlke olarak, Ezoterizm'de ilke yoktur, denir.

Tabii bütün ezoteristler bir anahtar vermemişlerdir, ama çoğu bunu yapmıştır. Bu anahtar, bir kavrama metodu, bir hareket imkânı, düşünsel ve operatif bir plân ortaya koyar. Basit öğelerden kompleks bileşimlere doğru, gerçeğin bütününün, yaratıcılığının anlamının kavranmasına imkân verir. Örneğin, Pitagorcuların tetraktisi. Burada anahtar, sayı, sayı felsefesidir; sayı ilkesi Monad'dır. Sayı monadların toplamından çıkar. Buradan noktaya gelir. Noktadan çizgiye, çizgiden alana, alandan hacime, hacimden dört elementten oluşan ve duyularla algılanan cisimlere geçilir. Gene bir başka ezoterik anahtar da oniki işareti ile burçlar kuşağı yani zodyaktır. Ezoteristlere göre bunları tanrılar yaratmıştır. Tefekkür etmek, hayal kurmak, betimlemek için oniki olanak, her işaretin renkleri, taşları, bitkileri, hayvanları vardır. Zodyak hem matematiktir, hem de mistik. Geleceği işaret eder, bugünü gösterir, geçmişini sembolize eder.

Ezoterizm'e giriş

Kişi, ne kadar niyetli ve hazır olursa olsun, Ezoterizm'e başlaması zordur. Çünkü Ezoterizm'in dünyası alışılan dünyadan farklıdır. Onun için de çoğu kimse uyum sağlayamayacağını düşünüp başlamadan vazgeçer. Gene birçok kimse başlar ama hiçbir şey anlamadan, anlamaya gayret göstermeden devam eder. Ancak sebat eden, gayret ve çaba gösteren, uyanık ve dikkatli olan için bulutlar dağılır, sis kalkar, başka bir dünya doğar.

Hemen hemen bütün ezoterik kurumlarda bir alışma, alıştırma süreci vardır; buna da Parvi Sınavı veya deneyimi denilmektedir. Parvi Sınavı, misterlere sabırla yaklaşmak isteyen kimsenin yaşaması gerekli inisiyasyonun başlangıç etabıdır.

Tabii, Parvi Sınavı, kişinin tam içeriye adım atarken geri çevrilmesi ya da daha bir süre dışarıda bekletilmesi değildir. Belki içeride film oynarken dışarıya çıkan bir kimse ne olup bittiğini göremez ama, ezoterik kurumlarda dışarıda olan kimse içeride oynanan oyunun tamamıyla dışında değildir.

Tekris Töreni için getirilen adayın Bekleme Odasında bekletilmesi veya toplantı başladıktan sonra gelenin kapıda beklemesi, Parvi Sınavı değildir ama üstat toplantısı sırasında bekleyen çırak ve kalfalar için parvi sınavıdır. Onlar içeride değildirler, içerisini de göremezler ama üstatların ne yaptıklarını kendi deneyimleriyle sezinlerler.

Parvi sınavı, içerideki aydınlığı dışardaki karanlıktan ayıran bulutları, yarı karanlığı ölçüp biçmek, tartmak, dengelemek içindir. Burada alıştırmadan başka sistemin temel öğelerinden biri, sır, ortaya çıkar.

Sır nedir, nasıl saklanır?

Sır, ezoterik öğretisi ve bunun uygulamasıdır. Topluluklar, sırların korunması için yabancıları uzak tutarlar, mesajlarını örterler, sırları herkese açıklamazlar, sırda az sayıda insan sahiptir, sırlar ancak ketümiyet yemini ettirildikten sonra verilir, yemini bozan için cezalar öngörülür.

İlk ve en kolay önlem, inisiye olmayanı uzakta tutmaktır. Ayrıca özelliği, kutsallığı olan yerler ve buralara giden yollar gizlenir. Yola engeller, şaşırtmalar konur.

Masonlukta da böyledir. Loca haricilere kapalıdır. Toplantılar kapalı kapılar ardında yapılır. Locayı bir Gözcü (Harici Muhafız) bir de Koruyucu (Dahili Muhafız) kollar, korur. Tefekkür Hücreğine giden yol gizlidir, herhangi bir iz, işaret yoktur. Rehberi olmadan, tek başına yola çıkan kaybolur.

Sırlar nasıl biliniyor?

Denizcilikte çeşitli iletişim sistemleri yani mekanik kodlama (mors), hareket (bayrak), ses (radyo), ışık (fener), dil (söz), grafik (yazı) var. Aynı mesaj değişik biçimlerde iletilir. Ezoterik sistemlerde devreye semboller, alegoriler girer.

İngilizler Masonluğu bu özelliğini kullanarak "*alegoriler perdesi arkasında gizli, sembollerle örtülü*" olarak tarif etmişlerdir. Locadaki tüm eşyalar, yapılan hareketler, işaretler, dokunuşlar, yolculuklar, kelimeler, efsaneler, hep bunun içindir. Semboller bilgi içerirler, ama bilgiyi doğrudan vermezler, araştırmayı, sabırla öğrenmeyi teşvik ederler. Ezoterizmde kod, şifre vardır, anahtarları verilmmez. Çözmek, açmak için çaba, gayret gerekir, sabır lâzımdır. Onun için de, gözüne ışık verilmekle kimse bir anda Mason olmaz. Tekris töreni ile başlayan Masonluk bir yolculuk, bir gelecek, bir oluşum, bir yetkinleşme sürecidir.

Sistem, inisiye ile inisiye olmamışın arasına ince bir çizgi koymaktır. Bu çizgi kesin bir sınır değildir. Zaten aralarında bir duvar olsa, son inisiyeden sonra sistem sona erer. Onun için ezoterik sistemlerde kapı kapalı değil, aralıktır. Masonlukta da harici ile içerdeki, çırakla kalfa, ya da kalfayla üstat arasında kör kapı yoktur. Sistem kast sistemi gibi kapalı değildir.

Ezoterik sistemler azınlıklar arasından seçtiklerine, gene kendi içlerinde azınlık olarak bir yer verirler. Sırlara erişme imtiyazı da buradan çıkar. Anderson'un daha ilk maddeye, "*bir Mason, imtiyazından (ayrıcılığından veya sıfatından) dolayı...*" diye başlaması bundandır. Masonluk seçici kurumdur. Masonluğu temsil ve temesül edebilecek kabiliyette olduğunu düşündüğü hariciyi arasına kabul eder. Haricinin tekris edildikten sonra Çırak Mason olarak toplantılara katılması, kazandığı bir imtiyazdır. Masonluk'ta her derecenin ödev ve sorumluluklarının yanında hakların da olması bu imtiyazın ifadesidir. Çırak Mason'un kendi derecesinin toplantılarına katılmayı istemesi onun hakkıdır. Kendi derecesine ait bilgilerin kendisine verilmesini isteme hakkı da vardır.

Sırları saklamak için çıkarılan zorluklar, yapılan sınavlar, birtakım sembol ve alegorilerden başka ezoterik kurumlarda sır verilmeden önce taraflar arasında bir protokol, bir akit yapılır. Bu, yemindir. Böylece sırta kutsal bir kimlik de kazandırılır. Dilimizdeki "*ser ver, sır verme*" deyi mi ya da Anglosaksonların⁽⁴⁾ yemin metnindeki "*bana verilecek sırların hiçbirisini hiçbir surette hiçbir yere yazmayacağım, kazımayacağım, işaretlemeyeceğim, bir başkasının anlayabileceği gibi bir iz bırakmayacağım...*" cümlesi sırrın korunmasına ilişkin teminatlardır. Yeminlerin, "*E.U.M.'nın huzurunda*" ya da "*E.U.M.'nı anarak*" yapılması yemini kutsallaştırmak içindir.

Azınlık içinden seçilmiş ve azınlık içinde olmak, sırrı almaya lâyık görülmüş olmak demekse de sır saklama şartı ayrıca yeminin içine girer. Yemini kim bozarsa, Tanrı'nın ya da insanların adaleti devreye girecektir. Yemini bozma cezası, tabu, haram gibi sırların korunmasına ilişkin tedbirdir.

Anglosakson Masonluğunun eski yemin metnlerinde bulunan bahriyeden alınma "*boğazın boydan boya kesilmesi, dilin kökünden koparılması, yirmidört saatte iki kere med ve cezir olan sığlık denizlerin kaba kumlarına gömülmek*" gibi maddî, fizikî cezalar, tabii ki uygulanmak için değil, sırrın açıklanmaması gerektiğini vurgulamak içindir. Bugün, bu sembolik cezalar, yeminlerde yerini "*yalan yere yemin eden, her türlü ahlâkî değer ve meziyetden yoksun ve bu ve bunun gibi bir başka Locaya, hakikat ile şerefi her türlü boş, maddî ve zahirî çıkarların üstünde tutan bir başka cemiyete girmeye lâyık olmayan bir kimse olarak damgalanayım*" şeklindeki metinlere bırakmıştır ve gene amaçlanan sırrın korunmasının sağlanmasıdır.

Bununla beraber ezoterik sistemler, inisiye zaten söyleyemez, söylemek istemez, diyorlar. Çünkü:

1. İnisiye olmayan duyamaz, haricî anlamaz. Bu bakış açısında, inisiye hariciye göre, tıpkı yetişkinle çocuk, bilginle okur yazar olmayan gibidir. Matematiği kavramak için entellektüel bir hazırlık gereklidir; Ezoterizm'e nüfuz edebilmek için de zihinsel bir inisiyasyon, aydınlanma gereklidir, diyorlar.

(4) Kitapta, "*Anglosakson, Emulation, The Modern Ritual*" çok geçecektir. Zira 1965'den sonra yönümüzü tamamiyle o tarafa çevirdik.

2. Haricî anlamaya çalışırken, bozarak, değıştirerek, kötüye kullanılarak eğitimi deforme eder.
3. Sırrı vermek haricînin kendisine zararlı olacaktır. Bir şarlata-
nın elinde, Ezoterizm önce onun için bir tehlikedir.
4. İnisiye olmayan birinin varlığı ritüel düzenini bozar.
5. Ezoterizm'e dışarıdan bakan, bir küçümseme, aşağılama, alay
etme duygusu yaşar.
6. Ezoterist başına iş açılmasından, kuruma bir zarar gelmesin-
den korkar. Korku tedbiri getirir. İster tedbir, ister basiret den-
sin, tevil, takiyye, sırları korumak için bir yoldur.
7. Kabuğuyla ilgilenene çekirdekten bahsetmek boşa zaman har-
camaktır.
8. Sır saklama, zihinsel bir alıştırma, inisiyatik bir sınavdır. Sırrı
yakalamak zaman gerektirir, sabırlı olmak lâzımdır. Avcı ha-
zırlık yapmaktan, avını aramaktan, takip etmekten, köpekleri
göndermekten, avı yerinden oynatmaktan ve sonra da yakala-
maktan keyif alır. Ezoterizm bir antrenmandır, bir senaryodur,
hazırlık ister.
9. Sır saklama, bizzat yaşanan deneyimin gereğidir. Tadına ba-
kıp hemen anlamak varken bir sosun tadını tarif etmek anlam-
sızdır. Kendinin anlaması amaç iken sırrı açıklamak olmaz.
10. Ezoterik söylenemez, telâffuz edilemez. Mister, kökü "mu", ağ-
zını kapamak demektir.
11. Sır, sır kaldıkça daha da güçlenir. Nasıl tohum ölmesin diye
toprağın altına saklanırsa her yana saçılan sır da kendini ört-
me ve gelişme niteliğini kaybeder.

Ne olursa olsun, sır, ne iyice örtülü ne de iyice açıktır, ne tam ka-
ranlıkta ne de aydınlıktadır. Sır, sır içindedir. Bakılsa da görölme-
yebilir. Hazine sandığını açıp içini boş görenle, hazine sandığının
kendisinin hazine olduğunu göremeyen gibi.

Her türlü önleme rağmen ezoterik sistemlerin sırları hep açığa çık-
mıştır. Günümüzde herşey internette dolaşmaktadır. Ama ezoterik
sistemler bundan hiç zarar görmemişlerdir. Oysa, gizli bir örgütün
sırrı açığa çıkacak olsa, örgüt batır veya hiç olmazsa yara alır. Ma-
sonluğun bugün gizli kapaklı hiçbir şeyi kalmamıştır, ritüeller, işa-
retler herşey ortadadır ama Masonluk zayıflamamıştır.

Ezoterik anlamda sır ve ketûmiyet haricîlerin anladıkları gibi değildir. Sır saklama semboliktir. Sembol kelimesi, Yunanca kökeni itibarıyla, ikiye bölünmüş bir nesnedir. Eğer parçalara bakılırsa birşey anlaşılmaz; ama yanyana getirildiklerinde başka birşey görülür. Sır işte oradadır. Bakmak yetmez, görmek lâzımdır.

Ezoterizm, birşeyin üstünü görülmesin diye iyice örtmek değildir. Ezoterizm bir tür düğüm sanatıdır, bu da düğümü körletme değil, çözme işidir.

Masonlukta, Muhakkik bilgilerine sır dense de, bunlar sır değildir. Çünkü ne kendi derecesinin, ne de başka bir derecenin sırlarını öğrenmiş olan kimse, o derecede olmaz. Üstatlık bilgilerini elde etmiş Kalfa, Üstat olmaz. Önemli olan bir iki kelime, birkaç işaret öğrenmek, bir ritüeli okumuş olmak değil, bir dereceyi hak etmektir. Hak etmek özümsemektir. Gene aynı şekilde, bir dereceye yükselmiş olmak, birtakım sıfatlara sahip olmak önemli değildir. Bunları kendine yakıştırmak, taşımasını bilmek, özümsemek lâzımdır. Sır, bilgi dışardan verilerek değil, kendi bileğinin hakkıyla kazanılandır. Onun için de sır söylenen değil, söylenenin arkasında kalandır.

Ezoterizmin değişmezleri

Ezoterizmin iki kanadından biri biçimdir ki, sırla korunmuştur, diğeri bilgi denilen ezoterik temel veya içeriktir. Ezoterizmi betimleyen daha başka değişmez özellikler de vardır.

Bir kere, ezoterik metinlerin en önemli özelliği anonim olmalarıdır, yani yazarları belli değildir. Mitler, efsaneler böyledir. Hikâye öyle değildir. Yazarının kimliği belli olmayınca sır unsuru gene ortaya çıkıyor. Çünkü sırrın ne olduğunu iddia edecek kimse de olmuyor. Oysa hikâyede sırrın ne olduğunu ya da ne olmadığını yazarı söyleyebilir. Aslında yazarların kim olduklarının bilinmesi o kadar da önemli değildir; asıl önemli olan ne söylendiğidir. Tefekkür, yorum başkalarına kalıyor. Uzakdoğuda oyuncuların, dansçıların yüzleri boyalı, maskelidir. Burada mesajın içeriğinin mesajı verenden daha önemli ve değerli olduğu vurgulanmaktadır.

Masonlukta da böyledir. Ritüel metinleri anonimdir. Yorum başkalarına bırakılmıştır, herkes kendi bilgisine, dikkatine, aklına, gönlüne göre birşeyler bulur. Gene Masonlukta olduğu gibi, konferanslarda konuşmacının kim olduğu, Çırac veya Büyük Hatip olması,

farketmez, asıl ve değerli olan ne söylediğidir. Kıdem ve sıfat protokolde, hikmet ise, eğer varsa, konuştuğundadır.

Ezoterizmin bir başka özelliği, sokaktaki insanla inisiye arasında belirli bir ayırım olmasıdır. Sistem kendi içinde de bu ayırımı yapmaktadır. Masonlukta da, haricî ile inisiye arasında olduğu gibi, çırakla kalfa, kalfayla üstat arasında da bir mesafe vardır. Bu da aslında kendiliğinden oluşmaktadır. Bir haricî, ne kadar bilgili olursa olsun, herhangi bir ritüeli bir Mason gibi anlayıp yorumlayamaz. Bir çırak da Üstat Ritüeli'ni okusa, sokaktaki insan kadar yabancı olmasa da, içine tam nüfuz edemez. Sistem bir yaşanmışlık gereği üzerine kurulmuştur.

Ezoterik topluluklar aralarına alacakları kimseleri hep ince eleyip sık dokumuşlar. Topluluğun bütünlüğünün korunması, değerinin düşmesinin önlenmesi için soruşturmaya fazlasıyla dikkat ve özen gösterilmiş. Bunun gereken sorumlulukla yapılmaması sonucunda birçok topluluk dağılmış, yok olmuş ya da temel işlevinden uzaklaşmış, başka şeylerle vakit geçirir hale gelmiştir. Masonlukta da en önemli hususlardan biri haricîlerin tahkikatıdır. Sorumluluk ister, kuruma ve Kardeşlere karşı saygı ve sevgi ister. Ritüel ifadeyle, aynı yolda ilerleyecek insanların ortak değer ve anlayışa sahip olması, aralarından su sızması lâzımdır.

Ezoterik sistemler, tarihin hemen hemen bütün safhalarında görüldüğü gibi, birtakım insanları hiç kabul etmemişlerdir. Bunlar kadınlar, çocuklar ve kölelerdir. Bazı dönemlerde ve bazı yerlerde istisnaları olmuştur, günümüzde de vardır. Örneğin Antik Mısır'da çocukların medyum olarak kullanıldığı söyleniyor. Günümüzde, Doğu Afrika'da yalnız kadınlara mahsus inisiyasyonlar gibi. Ayrıca, suçlular, şüpheliler, sahtekârlar da alınmamışlar. Bir diğer grup da lâıyk görülmeyenler veya dışlananlardır.

Bizim Masonluğumuz da erkeklere mahsus. Lâıyk görülmeyenler alınmıyor. Haricînin sicilinin temiz olmasına bakılıyor. Ayrıca alındıktan sonra sicili bozulan haricî âleme iade ediliyor.

Eski Masonluk belgelerinde de, meslekten olmayanlara meslek bilgilerinin verilmemesi söyleniyor. Daha sonra, meslekten olmayanlar, toplumsal yayılmayla, Masonluğa alındıklarında "kabul edilmiş" sıfatını alıyorlar. Kimlerin Mason olacakları ödevlerde, tüzüklerde yazılmış. Örneğin, Anderson, ateist ve liberten (*sefi*h) olmaz demiştir.

Ezoterik toplulukların en önemli özelliklerinden biri hemen hemen herşeyin maskelenmesidir. Semboller, analogiler, sayılar, yakıştır-malar birer örtüdür. Dilin söyleyemediğini inisiye kendi tefekkürü ile çözmeye çalışsın diye vardır. Öyleyse inisiye kimdir?

İnisiye

İlkel kabilelerde, şaman, demirci (ya da madenci, dökümcü), eski, doktor-adam, şifacı, dansçı gibi kişi ve sınıflar vardır. Örneğin eski denilen en bilge kişi, eskilerin en güçlü ve en yaşlısıdır, topluluğun geleneklerini yaşatır, yargıç olur, karar verir, kutsal eşyaları muhafaza eder. Doktor-adam, birtakım bilgi veya güçlerle hastalıkları tedavi eder.

İnisiye, nitelik bakımından bilgisi olan, bilginin sahibi, nicelik bakımından da, küçük bir grup içinde nadir insanlardan biridir. Böyle olunca, inisiyeler ve hariciler iki karşı güç oluştururlar. Harici ve inisiye ayrımı aslında karanlıkla aydınlık arasında bir seçim, bir tercih yapmaya zorlamadır. Mason Derneğine üye olmak, üye olduktan sonra Mason olmaya niyet edip bunun için çaba göstermek bir tercihtir. Bunun için bir zorlama yoktur, herkes kendi yolunu kendisi tâyin eder.

İnisiyenin sahip olduğu söylenen bilgi, bilinen yöntemlerle yani salt duyuyla, mantıkla, bilimle yakalanamıyor. Semboller, alegoriler, analogiler, uyarlamalar, sayılar, efsaneler düşünme yönteminin unsurları, bilgiyi yakalamak için birer anahtardır.

Ay ve kadın analogisinden bereket ve doğurganlık çıkmış. Makrokozmun güneş ve ayı, mikrokozmu insanın iki gözü (sağ güneş, sol ay) olmuş. Makrokozmun göğü, insanın başı var. Sayılardan numero-loji, müzikteki armonik düzen çıkmış. Kabalacılar harflerle, Pita-gorcular sayılarla, takvimlerle, seslerle uğraşmışlar.

Ezoterizm'in en önemli özelliği yorum ve yorum zenginliğidir. Ezoteristlere göre, bilim adamları, din bilginleri, felsefeciler bir tek gerçek olduğuna inandırırılar. Oysa o gerçek onların gerçeğinden başka birşey değildir. Ezoteristlere göre, onların bir tek bakış noktası vardır. Objektiflik esasen başka birtakım bakışlardan bir tane-sidir. Dünyaya bakışta, ezoterist sınırsız özgürlüğü, yorumu ön plâna koyar. Herşey yorumdur. Güneşin güneş olarak görülmesi hiçbir bilgi getirmez ama aynı zamanda sembol olması çok şey katar, diyorlar.

Herşey yorumdur, ama bir yorumdan diğeri daha az ya da daha önemli veya değerli değildir (Tanrı hariç). Çeşitli yaklaşımlar vardır, hiçbirisi tek değildir, hepsi birbirini tamamlar. Yorum, dikey olarak kat kat gider. Görünmeyen hareketsiz olana doğru gidilir. Aynı zamanda, en derin ve en zengin anlam aranır. Arapçada bunun karşılığı tevildir. Tevil, bir şeyi başlangıcına, ilk ilkeye götüren demektir.

Yorumsal çalışma, tıpkı tohumun bitki, sonra ağaç, sonra ağacın tohum vermesi gibidir. İç anlam dış anlamla birleşir, en aşağıdaki en yukarıdaki olur, diyor ezoteristler.

Bir başka ifade ile söylemek gerekirse, bir nesne bir değil ama birçok yoruma imkân verir. Yorumlar birbirleriyle uyumludur, çünkü birbirlerine analogilerle bağlıdırlar. En ezoterik yorum bile en ekzoterik yorumla birleşir. Tıpkı sonsuz hızla bir daire çizen bir cismin hâlâ başlangıç noktasında olması gibi. Yorumlar arasındaki analogiler birbirlerinden farklı olabilir. Ama her olayın bir fikri, bir tarihi, bir yasası, bir tekniği, bir metodu vardır. Bundan sonra yüceltme, ilâhlaştırma gelir. Yıldırım örneğinde olduğu gibi, gök gü-rültüsü, ışıktan Tanrı'nın insanlara ihtarına kadar geniş bir bakış yelpazesi vardır.

Yorum inisiyasyonla bağlantılıdır. Ezoteristlere göre iki gerçek yoktur, ama gerçeği kavrama seviyeleri vardır. Burada bir hiyerarşi, merdiven, derece yoktur. Herkes, Masonlukta da söylendiği gibi, kendi kaşığı kadar alır. Kaşığı büyütmenin yolu da inisiyasyondur.

İnisiyasyon

İnisiyasyon, ritüel olarak, haricîlikten aydınlığa geçme törenidir. Processus olarak ise metamorfozdur. Bu, kendi içinde aydınlığı yalamaya çalışma sürecidir.

Ezoterizmde bilgi canlandırır, kapalı dilin örttüğünü araştırma yolunu açar. Çünkü bilgi, uygulama, işaretler, semboller üzerine spekülasyondur. Bu, arayıp bulma, araştırma işidir. İnisiye iyi görmek için araştırır, bakışından ve vizyonundan yararlanmak için de görür.

Burada bir ders gibi öğrenme ya da öğretme yoktur. Mümkün değildir. Her aşama, örneğin dereceler, bir yaşanmışlık ve sonradan

da tefekkür (iç düşünme) ister. Bakmak için değil, görmek için de sürekli uyanık ve dikkatli olmak lâzımdır. İnisiyasyonda, belirli bakışlar değil, vizyon kazanılır. Vizyon, başka türlü bakabilmek, başka türlü düşünebilmek demektir. Haricilikten kurtuluş buradadır.

Ezoterik sistem, psikolojik ve pedagojik bir evrim yoluna göre kurulmuştur. Bu yolda, misterler yol gösterir. Ancak kalıp, kısıtlama yoktur. Çünkü Ezoterizm, bir ifade ile, sorgulayan insanın kalıp cevaplara kanmayıp kendi kendini aramasıdır. Arayan insan aydınlanır ve ışık saçar. O zaman inisiye olur. Masonluk'taki tekrisin özü de budur: uyanma, aydınlanma ve etrafını aydınlatma.

İnisiyasyonda nihai hedef model insandır. Bunun çeşitli isimleri var. Örneğin:

İbrahim geleneğinde İnsanın Oğlu (*ben Adam*)

Tasavvufta Mükemmel İnsan (*İnsan-ı Kâmil*)

Taoizmde Spritüel İnsan (*Cheng Jen*)

Gnostisizmde Büyük Adam (*Megas Anthropos*)

Hermetizmde Gerçekten İnsan İnsan (*Ontos Anthropos*)

Budizmde Büyük İnsan (*Mahâpurusa*)

Eflâtun geleneğinde Kusursuz İnsan (*Anthropos Teleios*)

Terimler birbirine benziyor. Hepsi özünde kusursuz insan modelinde birleşiyor. Bu insan güç, nüfuz, otorite olarak değil, eylem olarak kusursuzdur. Kusursuz insan bir modeldir. Bu model bir imkân, bir gerçekleştirmedir. Örneğin, haricînin inisiye olabilmesi, kendisindeki güçleri geliştirebilmesi, madenleri değiştirebilmesi, geleceği önceden söyleyebilmesi gibi. Ezoterizmi her türlü rasyonel düşünceden ayıran, eksiksiz bilgilenmenin ve kusursuz insan olabilmenin mümkün olduğu düşüncesidir. Aksi halde, insan cehaletlerin en kötüsü sayılan bağınazlığın içinde karanlıkta kalır.

Masonluğun da model insanı var: Mason (*antropoloji diliyle homo masonicus*)⁽⁵⁾. Bu, Mason Derneğine girmiş, burada yıllanmış, aiddat ödemiş, bazı görevleri yapmış, birtakım unvanlar edinmiş kim-

(5) Bozkurt (Güvenç) Ağabeyden.

se değildir, ona "üye" denir. Masonluk, inisiyatik bir kurum olarak, sanalı gerçek sanmadan kurtuluş yoludur. Üyenin aydınlığa yani "Mason" olmaya doğru gidebilmesi için kendi karanlığından kurtulması lâzımdır. Bunun için de önce niyet, sonra çaba lâzımdır. Ancak o zaman "Mason" olma yoluna girer ve "Kardeşleri onu öyle tanırlar."

KAYNAKLAR

Pierre A. Riffard

- Pierre A. Riffard, *Dictionnaire de l'Ésotérisme*, Grande Bibliothèque Payot, 1993.
- Pierre A. Riffard, *Anthologie de l'Ésotérisme Occidental*, 1990
- Pierre A. Riffard, *Anthologie de l'Ésotérisme Oriental*, 1997

MASONLUKTA EZOTERİZM:

Alegoriler ve Semboller

Tamer AYAN

ESOTERISM IN FREEMASONRY :

Allegories and Symbols

Freemasonry is a cultural superstructure which has developed from the Enlightenment Age following the line of the Renaissance and Reform activities which had progressed in the fields of belief and intellectual milestones. Although in Western Europe, Freemasonry was under the effect of the philosophic influence of Rationalism and Positivism, the roots of Masonry descends down from the initiatic and esoteric methodology of Ancient Mysteries. In this respect, the origin of the high philosophic degrees of Freemasonry is obviously Esoterism itself. In this context, there is no Masonry without esoterism. Since the gusto of Freemasonry is initiatic esoterism, and the emphatic importance of initiation in Masonry can not be denied, the gate to Freemasonry opens to esoterism. Some British scholars claim and defend that the origins of Speculative Masonry descends down from Operative Masonry. However, a close look at the social, cultural, economic and historical procedure of the times when Freemasonry started to sprout and compared to the historical formation and development of Masonry, this claim can not be accepted to be correct. It is obvious that Speculative Masonry is not built on the milestones of traditional Operative Masonry.

Hürmasonluk, Rönesans ve Reform aşamaları ile zihinsel ve inançsal açılardan yeniden-yapılanmış Avrupa'da, Aydınlanma Çağı ürünü olarak ortaya çıkmış bir kültürel üstyapı kurumudur. Bir başka anlamda, Masonlara daha farklı hayat ve bakış açısı getirdiği için erkeklere özgü bir yaşam tarzıdır. Avrupa'da Masonluğun hamuru önce Rasyonalizm ve sonra Pozitivizm felsefi akımları ile tutulmasına rağmen; hamurun mayasını Eski Misterlerin inisiyatik ve ezoterik yöntemleri teşkil etmiştir. Bu itibarla, genel anlamda Hürmasonluğun ve özel anlamda Masonluk temeli üzerine avrupalı ezoterik ağırlıklı felsefi görüşler doğrultusunda monte hatta modifiye edilen yüksek felsefi derecelerin aslı esası, **EZOTERİZM**'dir.

Bu anlamda, Ezoterizm olmazsa Masonluk da olmaz. Çünkü, Masonluğun gustosu İnisiyatik Ezoterizmdir. İnisiyasyon, yani tekris olgusu, ezoterik öğreti yönteminin temeli yani kapısı olduğundan Ezoterizmin kapsamındadır.

Bazıları, özellikle İngiliz Masonluk araştırmacıları, günümüz Masonluğunun, yani Spekülâtif Masonluğun kökünün veya kaynağının Operatif Masonluk olduğunu ileri sürer ve savunurlar. Masonluğun ortaya çıkış döne-

minde, gerek dünyanın genel sosyal, kültürel, ekonomik tarihsel süreci ve gerekse Masonluğun tarihsel oluşum ve gelişimi gözden geçirildiğinde, bu görüşün pek doğru sayılamayacağı ortaya çıkar, çünkü Spekülâtif Masonluk, geleneksel Operatif Masonluğun üzerinde kurulmamıştır.

Operatif Masonluk kurumundan apayrı bir zihniyette oluşmuş ve gelişmiştir. Bu zihniyet farkı akla ve Ezoterizm'e verilen olağanüstü önem olarak açıklanır.

Spekülâtif Masonluk, Operatif Masonluğun sadece mevcut imkânlarından, mekânlarından ve yöntemlerinin bazılarından; genel bir anlatımla "**zarf**"ından yararlanmıştır. Öyleyse, Spekülâtif Masonluk, Operatif Masonluk zarfının içindeki "**mazruf**"tan başka bir şey değildir. Zarf ve mazruf, nasıl ki, anlam ve işlev olarak birbirinden farklıysa, Operatif Masonluk'la Spekülâtif Masonluk da birbirinden kalın bir çizgi ile ayrılmıştır. İki tür Masonluğu birbirinden ayıran bu sınır çizgisinin adı **EZOTERİZM**'dir.

Operatif Masonların meslek ve sanatlarını sürdürmek, yani bir anlamda idame-i hayat için kullandıkları ve yararlandıkları, çeşitli meslekî avadanlıklar, şekiller, kelimeler ve hareketler üzerine yeni yeni spekülasyonlar ek-

lenerek Spekülâtif Masonluğun sembollerini; eski meslekî menkibeler, kıssalar ve lejandlar da Spekülâtif Masonluğun alegorilerini oluşturmıştır. Ancak, sadece Operatif Masonluktan alınanlarla da yetinilmemiş; köklerini insanlık tarihi kadar eski olan tüm semboller ve alegori niteliği taşıyan efsaneler, öyküler veya dinsel lejandlar; taşıdığı mesaj veya içerdiği hikmetin evrensel boyutta kabul edilir nitelikte olması kaydıyla, Spekülâtif Masonluğa aktarılmıştır.

Bu alegori ve semboller kendi içinde öğretilerine göre kategorize edilerek; temel anlamda Craft Hürmasonluk denilen üç sembolik dereceli Masonluğa; geniş ve detaylı anlamlarda da yüksek veya felsefî dereceler denilen sistemleri içeren, örneğin Skoç Masonluğu veya Royal Arch Masonluğu gibi, masonik esprilere ve bu espriler üzerine kurulan Ritlere, Order'lara aktarılmıştır.

Masonluk kurumunun temeli Ezoterizm olduğu gibi, Ezoterizmin dili ve kulağı mertebesindeki yöntemleri de semboller ve alegorilerdir. Bu itibarla, sembollerle anlatılan alegoriler perdesi arkasında saklı, kendine özgü bir ahlâkiyât sistemi olan kurumun adı Masonluktur. Diğer anlamda, Masonluğun kendine

özgü yöntemi, yani anlatım tarzı ve lisansı, semboller ve alegorilerdir.

Sembolik ve alegorik öğretilerden yararlanmanın, daha doğrusu bu yöntemi yorumlayabilmenin, tek yolu derin düşünmek veya eski tabiri ile tefekkürdür. Bu nedenle Masonluğa, **Şâhane Tefekkür Sanatı**'nın kısaltılmışı olarak **Royal Art** karşılığında **Şâhane** veya **Kralî Sanat** adı verilir. Masonluk şâhanedir; çünkü, Hakikat'in bulunması için araştırılması gereken gerçekler âleminde en etkin yol olan aklın doruğunu ilgilendirir. Kralidir; çünkü, bu doruğa yükselebilmek için gerekli idrak ve iz'an beyin krallığını ve gönül sultanlığını gerektirir.

Böylesi yüce bir idrak, iz'an, ihata kabiliyeti ve zihnî mükemmeliyeti gerektiren Ezoterizmin kutsal dili olan sembolik ve alegorik yöntemin geleneksel özelliği, hiçbir öğretinin veya mesajın doğrudan doğruya aktarılmaması; bunun yerine, bir sembolün içine konularak veya bir alegorinin arkasına takılarak dolaylı; yani, görenin, okuyanın veya dinleyenin bilgisi ve anlayışı ölçüsünde idrak edebileceği tarzda açıklanmasıdır.

Semboller ve alegoriler, zâhirî örtüsünün yani dış görünüşünün yani ekzoterik niteliğinin altın-

da, bâtinî yani ezoterik anlam/anlamlar taşırlar. İşte, bir sembolün taşıdığı ve o sembolü görenin kendi bilgisi dahilinde o sembolden çıkarmakta haklı olduğu anlam ve/veya anlamlara **HIKMET** denir.

İnsanda akıl denilen gücün itidali hikmet olduğundan; ancak, aklın tefrit ve ifratın ekstremlerinin ortasında kalan zihinsel denge noktası olan hikmetten itibaren **HAKİKAT** aranır.

Hikmet insana mahsustur. Ama, kul zihniyetindeki insanımsıya değil; insan kimliğinin şuurundaki, yani dünyanın eksenini ve evrenin merkezi olduğunun idrakindeki insana!

Hikmet sahibi insan hakîm; yani bilgedir.

Sembolün veya alegorinin aidiyeti ve mensubiyeti, yani ait olduğu din, felsefî akım, millet, kültür veya memleket; Masonluk için hiç mi hiç önemli değildir. Tek önemli olan ve o sembole masonik önem kazandıran husus, sembolün anlamının/anlamlarının hikmet mertebesinde olması, yani evrensel boyutta kabul edilir olmasıdır. Bunun için Masonluk, efsanevî doğuş yeri olan Kutsal Toprakları etkileyen, başta Mısır, Mezopotamya, İran, Hint, Musevî, Hristiyanî ve İslâmî sembolleri ve alegorileri aralarında hiçbir ayırım yapmadan veya dinî bir mesaj gayesi

taşımadan, niteliklerine göre derleyerek kategorize etmiş ve bir dereceler dizisi şeklindeki öğreti sistemini temel yöntem olarak kullanagelmıştır. Yukarıda değinildiği gibi Masonluğun ayırtman özelliği ezoterik yöntem olarak sembollere ve alegorilere önemle yer vermesidir.

Akla çok önemli iki soru gelir:

Birinci soru; Masonluğun öğretilerini neden doğrudan doğruya değil de, semboller ve alegoriler aracılığı ile aktardığıdır?

Cevabı; Masonluk ezoterik bir kurumdur. Ezoterizmin de esasî bâtinî olması; yani, bir sembolün içine veya bir alegorinin peşine hikmet denilen derin anlam/anlamlar çıkarılması gereken öğretileri katmasıdır. Sembolün veya alegorinin içine katılan anlamlar, görenin idrak ve bilgisine göre iç içe ve derece derece derinleşir. Bir sembolün, bazılarına göre sadece bir anlamı varken; bazılarına göre anlamları çok daha fazladır. Hatta, farzımuhâl hepsini biliyorum diyen için bile her gün başka bir yeni anlam çıkar.

İşte bu nedenle, Masonluk sembollerin içerdiği anlamı/anlamları kelimelerle sınırlamaz; insanın aklına ve düşünce derinliğine bırakır. Masonluk, Afrika'nın Zaire'sinde yaşayan garibim zenci ile Stephan Hawkings'in herhangi bir sembolü yorumunun

veya 18. yy Aydınlanma Çağı yorumu ile 21. yy Bilgi Çağı yorumunun aynı olmadığı bilincini sürdürelemiştir. Aksi takdirde, semboller putlaşır; yani, ifade ettikleri anlam/anlamlar zamana, zemine, bilgiye; yani, kişiye göre değişmeyeceğinden statikleşir; Ezoterizm dinamizmini kaybedip Ekzoterizm; Masonluk da doktrin veya dogma veya sonu "izm"le biten bir kurum yani haricî dernek olur. Böyle olmadığı içindir ki, Masonluk yüzyıllardan beri değişen dünya zihniyetine uyum sağlayıp süregelmektedir. Gizli olan aynı hikmettir; ama, yorumu değişmiştir ve mutlaka değişecektir. Çünkü, Doğal Yasa gereği değişmek zorundadır.

İkinci Soru; Neden yorumu değişmiştir ve değişmek zorundadır?

Cevabı: Aklın gelişimi ile bilgi değişmiştir; ilerlemiştir. Masonluğun, Ezoterizmi benimseyen diğer mistik hatta metafizik ağırlıklı kuruluşlardan en önemli farkı aklı ve bilimi en ön planda tutması ve Tanrı'nın en büyük armağanı olarak değer vermesidir.

Masonluk, ezoterik alanda, yani objenin beş duyu ile irdelenir tarafında, geçerli olan tek yöntemin akıl ve aklın derlediği bilgilerin sınıflanmasından oluşan bilim olduğunu kabul eder ve ça-

lışmalarında bilimsel yöntem olarak uygular. Öyleyse, aklın ve bilimin nüfuz kabiliyetine göre ekzoterik alanın vüs'ati yani ezoterik alanın sınır derinliği hem farklı; hem de insandan insana, kültürden kültüre görecelidir. Bu anlamda, bazılarına göre ezoterik olan, bazılarına göre bilgiye dönüşerek ekzoterik olmuştur. Yani, sembol, sembolik değerini, sadece o anlam/anlamlarda yitirmiştir; ama, yitirmesiyle yeni bir sembolik anlam kazanabilmiştir. Sembolü, yitirdiği anlamda sembol olarak telâkki etmek ya cehaletten gelir; ya da körükörüne inat edilmesiyle taassup olur ki; böylece sembol de puta, bâtila veya hurâfeye dönüşür. Yoksa, Hakikat'in zâhir olduğu haller için sembole hiç mi hiç gerek yoktur. Bunun için, ekzoterik alandaki sembolün fonksiyonu sadece ezoterik anlamlar içermesi halinde vardır ve geçerlidir.

Bu itibarla Masonluk, aklî kuvvetin geçerli ve etkili olduğu ekzoterik alan ile, basiret kuvvetinin geçerli ve etkili olduğu ezoterik alanı son derece iyi ve ahenkle dengeleyebildiği gibi; ikisi arasındaki görünmez sınırın da iman olduğunu takdir edebildiği için inanç erdeminin zorunluluğuna önem vermiş nadir bir kurumdur. Bu bakımdan Masonluğun en belirgin özelliği, Akıl ile İmanı ahenkle dengelemesidir.

Masonluğu, ezoterik yöntemi kullanagelen diğer mistik kuruluşlardan ayıran özelliği saf iman yanında akla büyük önem vermesi; iman sınırının berisindeki tüm olay ve olguları akıl ve bilimle irdeleyip değerlendirmesi; ama, iman sınırının ötesindeki, yani sembollerin içinde gizli hikmetlerin araştırılması için de akıl gücüne ilâve olarak basiret gücünü kullanmayı bilmesidir.

Çünkü, Masonluğa göre ekzoterik plânda geçerli olan tek yöntem akıl ve bilimdir; ama, ekzoterik plânda somut olarak yer almakla birlikte içerdii anlam/anlamlar açısından hikmet değeri taşıyan sembollerin yorumu için gerekli olan akıl ötesinde aşk ve basirettir. Öyleyse, ekzoterik ve ezoterik bilgi edinilmesinin tek yolu = akıl + basiret birlikteliğinden doğan ferâset kudretidir. Ancak, ferâset kudretinin geliştiği oranda sembollerin veya alegorilerin hikmet olarak ihata ettiği **Hakikat**'e ve hatta daha ötesi **Hakikatler Hakikati**'ne nüfûz ve idrak o derece güçlü olur. Bu itibarla, Masonlara düşen görev, sembollerin ve alegorilerin derinliklerine alabildiğine inerek sakladıkları hikmetleri ortaya çıkarmak için tefekkür etmek ve tefekkür derinliğini sürekli arttırmaktır. Ekzoterik plânda ezoterik bilgiye geçişe vasıta olan sembol ve alegori-

lerin içinde gizli hikmetlerin aranmasının çıkar yolu budur!...

Sembollerin içindeki gizli hikmetlerin tefekkürü çok derin olduğu gibi; bu tefekküre mesnet olabilecek maddî ve manevî kanıtların sadece akılla değil; ama, aynı zamanda gönül gözü olan basiretle gözlenip değerlendirilmesi gerekir. Çünkü, akıl ancak iman sınırına kadar en güvenilir rehber olduğu halde; bu sınırın ötesinde gücünü yitireceğinden basirete mutlaka ihtiyaç vardır.

Basiret olmadığı takdirde zahirden bâtına nüfuz etmek mümkün olmaz ve sadece aklın etkinliği oranında bilinçlenme gerçekteleşir. Ama, basiretle görülenin akılla denetlenmesi ve gerçeğe dönüşmesi halinde de gerçeğe dayanan bilgi ve bilim alanında sadece akıl gücü geçerli olacağından basiretin hiç bir fonksiyonu olamaz. Basiretin gücü, artık daha ileriye, aklın ötesinde imanın başlangıç sınırının diğer tarafına kayar. İşte kemalâtın, dolayısı ile bir anlamda Masonluğun, sebebi vücudu bu hassas dengeyi kurabilmesidir. Masonluğun asıl sırrı da bu ahenkli dengenin kurulmasıdır. Ahenkli denge terazisinin dirhemleri semboller ve alegorilerdir.

Masonlukta birer teşbih ve birer mecaz vesilesi olan diğer semboller de bu anlayış altında değer-

lendirmek ve içindeki gizli hikmetleri büyük bir dikkat ve özenle aramak doğru olur. Aksi takdirde, sembolü sadece zâhiren değerlendirmek ve bâtınen yorumlamaktan kaçınmak veya sembolün sadece şu anlamı doğru diğerleri yanlışdır demek, daha önce de değinildiği gibi, onu tabulaştırmak, yani put yapmak demektir ki, bu da akla, hür düşünceye ve Masonluğa aykırıdır.

Doğrusu, sembolleri kutsallaştırmadan içindeki gizli hikmetleri araştırmaktır. Bâtına inmek için de şart olan zâhiri aşabilmektir. Ama, zâhiri de hiç yok saymadan; akılla zâhir, basiretle bâtın! Nitekim istenilen de budur. Aklın rehberliğinin yanında, çalışmanın nihaî gereği basirettir denmez mi ilgili ritüelde?...

Haricî âlemden, yani avam içinden, istidatlı görülenler Mason adayı olarak seçilir. Gerekli hazırlıklardan geçirilerek ezoterik âleme alınmak üzere moral yünden donatılır. Tekris töreni ile ezoterik âleme inisiyasyonu tamamlanır. Böylece, avam bir seçkin olur. Avamlıktan yani haricîlikten seçkinliğe yani inisiyelliğe geçişi sırasındaki, en önemli üç sembolik olay tamamen ezoterik dünyaya hazırlık ve giriş anlamındadır. Bu nedenle, akıl yanında basirete yani gönül gözüne hitap eder.

Birinci sembolik aşamada, aday geleneksel dört element ile arındırılır. Arındırma, bedenî değil; ruhîdir. Doğrudan doğruya ruhla ilgilidir ve değerlendirilmesinde akıl ötesinde gönül gereklidir. Yoksa, tâ Mısır'dan geleğelmış ve o zaman dünyanın dört ana unsuru olduğuna inanılan ateş-su-hava-toprak'la insanın arındırıldığını kabul etmek, Bilgi Çağı başının akıllı ve bilgili insanı için, gönül gözü açık olmazsa, nasıl inandırıcı olabilir ki? Bu sembolik hareketlerin içinde gizli hikmetleri salt akılla nasıl ölçülebilir ki?

İkinci sembolik işlem tabii ki üç seyahattir; bir insanın çocukluğunca gençlik-olgunluk evrelerini simgeleyen üç gezi! İnsan baksa da bakmasa da, duysa da duymasa da, eğer gönül gözü görmezse; salt akılla dönbaba dönelim misâli turlamaktan başka ne ifade eder ki?..

Nihayet, en sonuncusu ve en önemlisi, adayın gözüne halojen ampul tutup da **Nuruziya** verildiğini söylemek; salt kafa gözüyle bakan ama gönül gözü görmeyenlerde hangi perdeyi açar, hangi zulmeti yırtar ki? Ama, bu ampule kafa gözü ile bakmasının yanında gönül gözü ile görebilenler için haricî âlem bitmiş ve adına Masonluk denilen kutsal ezoterik âlem başlamıştır. Semboller ve alegoriler, zaten bu ezote-

rik dünya için geçerli ve anlamlıdır.

Artık, avam aldığı Nuruziya ile Seçkin (Havas) olmuş; ve lütfen dikkat, aklı ile hikmeti birleştirip **AKLUHİKMET** kudreti şeklinde yararlanmak yoluna adım atmıştır. Akluhikmet, aklın ışığı ile basiretin nurunun, diğer anlamda aklın ışığı ile imanın nurunun sentezidir. Aklın ışığı ekzoterik, yani görünen âlem; basiretin nuru bilinmeyen âlem için geçerli olduğundan, Masonun akluhikmet gücü **ferâset** hâlinde ortaya çıkmış ve kendisini haricilerden ayıran bir yorum ve tefekkür kudreti ve **imtiyazı** kazandırmıştır.

Böylece, Masonluğun Şahane sanatını ve öğreti dilini bilebilen bir **Seçkin** olmuştur. Bu meslekte ilerledikçe ve tefekkür yoluyla gerçekler yolunda derinleştikçe ve aradığı **Hakikat**'in aslında **Hakikatler Hakikati** olduğunu fark ve idrak ettikçe **Seçkinler** sınıfından **Seçkinler Seçkini** sınıfına doğru geçecektir.

Ne mutlu geçebilene!

İşte Üstad Masonluğu takiben masonik tefekkürünü felsefî ağırlıklı olarak geliştirmek, bir Mason için tekrisinden sonraki en yüce meziyet olarak; Seçkinler sınıfından Seçkinler Seçkinleri sınıfına yükselmektir.

Yukarıda değinildiği gibi, Masonların imtiyazı Şahane Sanatı bilmelerinden gelir. Bu nedenle, Şahane Sanat'a vakıf olmayan haricilere Masonluk anlatılamaz; sembollerin anlamı açıklanamaz; alegoriler söylenemez.

Neden söylenemez?

Çünkü, Şahane Sanat'ı bilmediklerinden, aynı Ezoterizm'e vakıf olmadıklarından, ne söylenirse söylensin anlamazlar; anlayamazlar. Çünkü, haricî ile aynı kutsal dille konuşulmadığından bir sembolün içindeki hikmetleri anlatmaya söz yetmez; kelimeler kâfi gelmez. Güzelim **Herşeyi Gören Göz** sembolüne tek göz der çıkarlar; hikmet sembolü canım **Mührü Süleyman**'a Yahudi yıldızı deyip karalarlar; insan zekâsının esaretten kurtuluşunu simgeleyen **Gabara Köprüsü** alegorisine İsrailiyat diye küfrederek; insanlık tarihi kadar eski olan **Haç**'a Hristiyanlıktan başka bir kulp takamazlar, Hititlerden Selçuklulara özbeöz Anadolu sembolü olan **Çift Başlı Kartal**'ı Ortodoks Bizans mı yoksa Katolik Roma mı diye yadırgarlar!

İşte bu nedenle, masonik ketûmiyet şarttır. Yani, hep doğruyu söylemek; ama her doğruyu her yerde söylememek; dinleyenin idraki ve bilgisi derecesinde konuşmak ketûmiyeti...

Masonluğun temeli Ezoterizm'in evveli de âhiri de semboller ve alegorilerin içerdiği hikmetlerdir. Gizli hikmetlerin araştırılması ve anlaması herkesin gücü ve bilgisi yettiğince olur. **Masonik Sır** da budur. Her öğretinin içinde, görenin ve okuyanın idraki nisbetinde hikmet olacak kadar gizli ve saklıdır. Bu sırrı anlayabilmek ve anlatabilmek için **"Mason"** olmak şarttır. Ama,

"Mason" olduktan sonra da Masonluğu zihnî ve fikrî tekâmülle sürdürmek kaydıyla...

Masonik yetkinleşmenin dinamizmi veya başka bir deyimle Masonik Merdiven'in en üst basamağına çıkmış yaşlı başlı Üstatların hâlâ Çırac toplantısındaki sembollerin içinde saklı hikmetlerde Hakikat aramalarının sebebi budur!

KAYNAKLAR

Tamer Ayan, *Bilgi Çağı Masonluğu*, Yenilik Basımevi, İstanbul, 1997

Tamer Ayan, *Hamtaşın Evrimi:Masonlukta Ezoterizm*, Grafik Sanatlar A.Ş., İstanbul, 1988

ATLANTİS MASAL ADASI ve EZOTERİK ÖĞRETİLERİN BAŞLANGICI

Semih TEZCAN

MYTHICAL ISLAND ATLANTIS AND THE BEGINNING OF ESOTERIC TEACHINGS

Esoteric teachings are as old as the history of mankind. There is some archaic evidence, as contained in the *Naacal* templates dating back 15 000 BC, that there was a continent *Mu*, and also a mythological island *Atlantis*, where several civilizations existed. The mythical island *Atlantis* submerged into the depths of ocean and disappeared abruptly. The *Mu*-cosmic diagram, the ever present eye of the god *Osiris*, the six corner star, etc., are some of the symbols of the esoteric teachings of those days. Similar symbols have been used in the scientific and religious teachings of the so called *Trismegistos Hermes*, who is supposed to have lived in ancient Egypt around 14 000 BC. For the apprentice priests, there were eight stages of initiation ceremonies, normally conducted inside the huge pyramids. Many of the ancient Greek philosophers, including *Orfe*, *Platon* and *Pythagoras* have been initiated in Egypt. After the conquest of Memphis by the Roman commander Theodosius in 385 BC, the esoteric teaching schools moved into Greece and Italy. The Freemasonry of today is believed to have originated from these ancient esoteric schools and doctrines, which aim at raising perfect men in the society. A collection of "do" and "do not" advices for the members of the Freemasonry of today are included at the end of the article.

1. Giriş

Hürmasonluğun amacı insanın kendini geliştirerek sevgi ile dolması, kâmil (*olgun*) insan haline dönüşmesi ve böylece Tanrı ile 'bütünleşmesi'dir. Nitekim 1717 tarihinde İngiltere Büyük Locası'nın kuruluşundan ve 1723 tarihinde Anderson Anayasası'nın ilân edilmesinden onbinlerce yıl önce bile, aynı amaca yönelik öğretiler ve düşünce sistemleri vardı. Çünkü insanoğlunun olduğu yerde kaçınılmaz olarak, düşmanlık, nefret, eşitsizlik, adaletsizlik ve zulüm duygularının yanı sıra, daima dostluk, sevgi, eşitlik, adalet ve şefkat duyguları ile özellikle bu yüce duyguların yaygınlaştırılması arzusu ve içgüdüğü vardır. Dolayısı ile masonik öğreti insanlık tarihi kadar eskidir.

İnsanoğlu, yeryüzüne geldiği günden itibaren varoluş nedenlerinin arayışı içine girmiş ve en iyi, en mutlu, en başarılı, en rahat, en mükemmel nasıl yaşayabileceğinin yollarını araştırmıştır. Bu usulleri bula bula bugüne kadar geliştirdiği uygarlığın yaratıcısı olmuştur. Tarihsel perspektif içinde, insanoğlunun kendini geliştirme metotlarına ve öğretilerine "*ezoterik*" öğretiler denilmektedir. Dolayısı ile Hür Masonluk da ezoterik bir öğretilerdir. Antik Yunan ekolü, Araplar-daki Fütüvve, Türklerdeki Mevlevîlik, Ahilik, Bektaşîlik de birer "ezoterik" öğretilerdir (1).

2. Mu uygarlığı ve Naacal tabletleri

2.1. Tabletlerin bulunuşu

Dünyada ilk uygarlığın yüz binlerce yıl evvel Pasifik Okyanusu'nda varolduğu iddia edilen *Mu* Kıtası (2)'nda geliştiği ve 70 000 yıl evvel dünyanın çeşitli yerlerinde (*Atlantis, Antik Mısır, Maya, Hindistan,*

(1) Kelime manâsı ile, ezoterik düşünce sistemi demek, "*sadece özel bir törenle ini-siye edilmiş kimselerin oluşturduğu bir cemiyetin, sadece kendi üyeleri için tasarlanmış ve gene sadece onlar tarafından algılanabilen ve anlaşılabilen bir öğretisi*" demektir. Ezoterik kelimesi, Antik Yunanca'daki "*ezoterikos*"tan gelir ve "*içeriye ait, içeride olanlar*" anlamına gelir. Türkçe'de ezoterik kelimesi yerine, "*Bâtınî*" kelimesi kullanılır ve "*içeride*", "*kapalı yerde*", "*saklı*" kelimeleri ile eş anlamlıdır. İslâm dininde Kuran'ın gizli ve mistik anlamlarını öğreten ekole "*Bâtınîye*" denir. Bir batın'da iki çocuk doğurmak tabiri ile, aynı anne karnında, yani kapalı bir yerde ikiz doğurmak kastedilmektedir.

(2) Yeryüzü kabuğunu oluşturan kıtaların bundan 400 milyon yıl önce, Güney kutbu'nda toplanmış Gondwana=Pangea isimli tek bir kıtadan oluştuğu ve bu esnada yeryüzünün Tethys adı verilen bir okyanus ile kaplı olduğu ve zaman içinde Pangea'nın parçalanarak kuzeye doğru hareket ettiği ve bugünkü kıtaları oluşturduğu bilinmektedir. Pasifik Okyanusu'nun doğusundaki Nazca Plâğı yolda 6 santimetrelik bir hızla, Kuzey Amerika Kıta'sına kaymaktadır. Nazca Plâğı'nın kuzeyinde "*Farallon*" isimli bir kıtanın mevcut olduğu ve bunun 50 milyon sene

Uygur ve Çin gibi...) uygarlıkların ve kolonilerin kurulduğu bilinmektedir (Stephan, 1989).

Bu uygarlıkların mevcudiyeti, Batı Tibet'te bir rahibin elinde bulunan ve 15 000 yıl önce yazılmış olduğu iddia edilen, 1883 yılında İngiliz Sömürge Albayı Churchward James'e verdiği Naacal tabletleri ile ispat edilmeye çalışılmaktadır. Benzer kanıtlar, Amerikalı Jeolog William Niven tarafından 1923 yılında Meksika'da 12 000 yıl öncesi Maya medeniyetini tanıtan tabletlerde (James, 1931) mevcuttur. Dünyanın iki farklı kıtasında bulunan tabletlerdeki bu inanılmaz benzerlikler, *Mu* Kıtası'nın varlığına ve *Mu* uygarlığının sona ermesinden sonra, başka yerlerde yeni uygarlıkların doğmuş olmasına bir delil olarak gösterilmektedir (3).

evvel Kuzey Amerika Kıtası'nın altına doğru hareket ederek tamamen battığı da bilinen gerçekler arasındadır.

Ancak, bugünkü Yerfiziği biliminin kabul ettiği bilimsel gerçeklerin ışığında, Pasifik'te *Mu* isimli bir kıtanın mevcut olduğu ve onun da yaklaşık 70 000 yıl önce suların altına gömüldüğünü varsaymak mümkün değildir. Dolayısı ile, *Mu* isimli kıtanın gömüldüğünü kabul etmek yerine, dünyanın çeşitli yerlerinde bazı eski uygarlıkların varlığını kabul etmek, Yerfiziği bilimine ters düşmemek açısından daha uygundur.

- (3) Cumhuriyetin ilânından sonra Türklerin kökleri ve ataları ile Atatürk'ün ilgisi artarak devam etti. Bu amaçtan yola çıkarak Nisan 1930'da "Türk Tarih Kurumu" kuruldu. Şu sözler onundur:

"Bizim Türk milletimiz eski ve şerefli bir millettir. Zaten Orta Asya'nın Altay yaylasında yetiştigi için kartalın meziyetlerini daha gençliğinde kazanmıştır. Ta uzakları görür, hızlı bir uçuşu vardır ve bu ruhu barındıracak kadar kuvvetli bir beden sahibidir."

1930'lu yılların başlarında emekli General Tahsin Mayatepek, Maya toplumunun dil ve kültürleriyle Orta Asya kültürleri arasındaki benzerlikleri anlatan bir raporu Atatürk'e sundu. Raporu inceleyen Atatürk, konu hakkında daha kapsamlı araştırmalar yapmak üzere Tahsin Mayatepek'i Meksika'ya ateşe olarak atadı. Daha sonra, Arkeolog William Niven'in Meksika kazıları sonucunda elde ettiği tabletlerin daha sonra James Churchward'ın Hindistan'da bulduğu tabletlere benzediğinden haberdar oldu ve bu bilim adamlarının eserlerinin süratle dilimize çevrilmesini istedi. Yaklaşık 60 kişiden oluşan bir çeviri kurulu bu eserleri dilimize çevirdi.

Atatürk *Mu*'nun insanlığın anayurdu olduğu, nüfusunun 60 milyon olduğu, ilk insanın orada yaratıldığı, *Mu*'nun batış nedenleri ve göçleri, kolonileri; Orta Asya, Uygurlar ve Türklerle ilgili kısımların altlarını çizerek okumuş ve notlar almıştır. Ayrıca, *Mu* kökenli özel ad ve sıfatlar ve bunların öz Türkçeyle karşılaştırılmaları, *Mu*'nun yönetim biçimi, güneş enerjisinin aydınlatmada kullanımı gibi konularla ilgili satırların altlarını çizerek işaretlemiş, sayfa yanlarına kendi kalemıyla notlar almıştır.

Atatürk'ün okuduğu James Churchward'ın eserleri, Anıtkabir'deki Atatürk'ün kitaplarının bulunduğu bölümde durmaktadır. Kitaplar Anıtkabir Kütüphanesinde İngilizceleri 199, 200, 1301, 1302 numaralarda, çevirileri ise 1482, 1483, 1484 ve 1485 numaralarda kayıtlıdır.

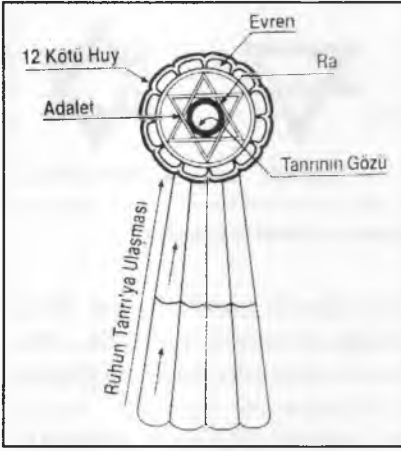
İngilizlerin Sömürge Albayı James Churchward 1883'te, Batı Tibet'te Başrahip Rishi'nin gösterdiği Naacal tabletlerini inceledi ve bunların dilini de öğrendi. Daha sonra, Pasifik Okyanusu'ndaki bütün adalarda, Sibiry'a'da, Orta Asya'da, Avustralya'da, Mısır'da ve Meksika'da incelemeler yaptı. Meksika'da Amerikalı bir jeolog William Niven tarafından 1921 -1923 yıllarında bulunan 2 600 dolayındaki tabletlerin de Naacal dilinde yazılı olduğunu ispatladı. Batık Mu Kıtasının bugünkü Hawaii, Fiji, Paskalya ve Polonezya Adaları'nı kapsayacak kadar büyük, yaklaşık 3 000 km'ye 5 000 km boyutunda olduğunu iddia etti.

Mu uygarlığı kolonileşerek, birçok imparatorluklar ve uygarlıklara dönüştü. Bu koloni uygarlıklarını Atlantis İmparatorluğu, Uygurlar, Antik Mısır (*Hermes*), Antik Çin, Antik Hint, Maya ve İnka uygarlıkları olarak zikredebiliriz. Yaklaşık 15 000 yaşında oldukları belirlenen Naacal tabletlerinde, evrenin başlangıcı konusunda ayrıntılı bilgiler vardır. Önce ortada bir ruh vardı ve bir kaosu hâkim olduğu uzay var oldu. Zamanla kaos yerini düzene bıraktı, şekilsiz ve dağınık gazlar bir araya geldi, gezegenleri ve güneş sistemini oluşturdu. Güneş ışınları suyun içinde ve boşlukta kozmik hayat yumurtalarını (*RNA-DNA*) oluşturdu. İlk hayat sudan çıktı ve yeryüzüne dağıldı.

Mu dininde Güneş tanrı'yı temsil ederdi. Ra-Mu Güneş Tanrısı Antik Mısır'da da devam etti. Japonya'da da imparatorun unvanı Güneşin oğludur. Eski Maya ve İnka uygarlıklarında da, krallar hep Güneş unvanını kullanmışlardır. Güneş Tanrı'nın inisiyeller üzerine doğrudan ulaşması için üstü açık, çatısız blok taş mâbetler inşa edilirdi. Maya ve İnka uygarlıklarında da mâbetlerin üstü açıktı. Esasen Hür Mason Locaları'nın tavanlarının gökyüzü gibi dekore edilmesinin kaynağı da bu olsa gerekir. Tanrı ile Hür Mason arasında hiçbir engel bulunmadığını simgeler.

2.2. Mu kozmik diyagramı

Naacallerin en önemli sembolü *Mu-Kozmik Diyagramı*'dır. Bu diyagramda, tam merkezde bulunan daire Güneş'in, "*Ra*"nın yani tek Tanrı'nın gözü olarak Hür Masonluğun da bir simgesidir. Tanrı'nın gözünün daima insanların üzerinde olduğunu anlatır. İç içe geçmiş iki üçgen iyiliğin ve kötülüğün bir arada bulunduğu simgesidir. Bu üçgenlerden yukarı dönük olanı iyiye, yani Tanrı'ya ulaşmayı, aşağı bakanı ise yeniden doğuş yasası uyarınca geriye dönüşü remzeder. Her

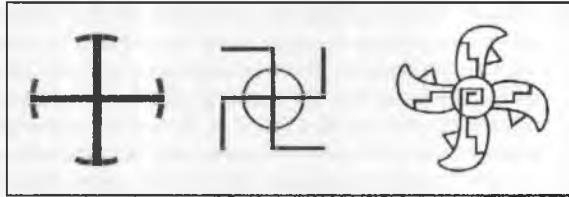

Şekil 1. -MU- Kozmik Diyagramı

gereken aşamaların ifadesidir. Ruh, en alt kademedan, cansız varlıktan mükemmele, yani Kâmil İnsan'a ulaşmak zorundadır.

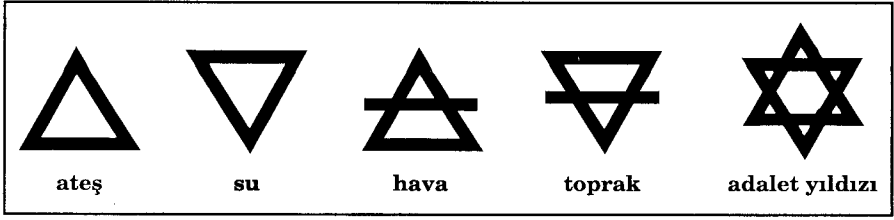
2.3. Dört öge ve altı köşeli yıldız

Naacallerin ikinci sembolü gamalı haçtır. Jeolog Niven'in bulduğu tabletler üzerinde rastlanan bu haçlardan, kollarının dördü de aynı uzunlukta olanı dört gücün eşitliğini, uçları kıvrık gamalı haçlardan ağızları sola dönük olanları mutluluğu, sağa dönükleri ise mutsuzluğu simgeler. Bu konular üzerinde derin araştırmalar yapmış olan Hitler'in imparatorluğuna sembol olarak ucu sağa dönük gamalı haçı yani mutsuzluğu seçmiş olması kaderin bir cilvesi değil midir? Hristiyan öğretisinde kullanılan haç sembolü aynı kaynaktan, Mu'dan gelmektedir.

Şekil 2. Jeolog Niven tarafından gün yüzüne çıkarılan, dört temel güç

Mu uygarlığından kalan dört ilke öğretisinin sembolleri, ateş, hava, su, toprak ve bunların birleşiminden oluşan altı köşeli yıldızdır. Daha sonraları antik Yunan'da *Empedokles*, varlığın ilkesinin bu dört öge

Şekil 3. Dört temel gücü simgeleyen eşkenar üçgenler

olduğunu ileri sürdü. *Empedokles*, bu dört öğenin biri birleşme, öteki ayrışma olmak üzere iki etkene bağlı olduğu görüşünü savundu. Ona göre öğelerin birleşerek varlık türlerinin ortaya çıkmasını sağlayan güç "*sevgi*" birleşimidir. Dağılmaya, çözülmeye yol açan da "*ayrışma*". Felsefe tarihinde "*Dört ilke öğretisi*" olarak bilinen bu görüşün, özellikle İslâm düşüncesinde, Tasavvuf akımında çağlar boyunca süren bir etkisi vardır ⁽⁴⁾.

3. Atlantis Masal Adası

3.1. Osiris öğretisi

Atlantis, Yunan antikçağ yazarlarından *Plâton'un* masal adasıdır ve *Herkül Sütunları'nın* bulunduğu *Cebelitarık'ın* karşısında Atlantik

- (4) *Empedokles'in* geliştirdiği dört ilke öğretisi, Ortaçağ boyunca, *Aristoteles'in* evren anlayışıyla birleştirilerek *Tanrıbilim'in* temel sorunlarından biri duruma getirilmiştir. Ortaçağ düşüncesi gök varlıklarını, bu varlıkların bulunduğu gök katlarını, yeryüzünde görülen canlı, cansız bütün nesneleri, bu dört öğeden türetir, bu dört öğeyi de, *Tanrı'nın* yarattığı birer nesne diye anlar. Tasavvuf akımı, dört öğe sorununu yeni bir yorumdan geçirerek, insanın eğilimlerini açıklamaya çalışmıştır. Bu kurama göre, insanda dört ayrı eğilim (*mizaç*) vardır. *Yunus Emre* bir şiirinde, bu dört öğenin (*od=ateş*) önemini şöyle vurgulamıştır:

*Padişahın hikmeti gör neyledi
Od u su toprak u yele söyledi*

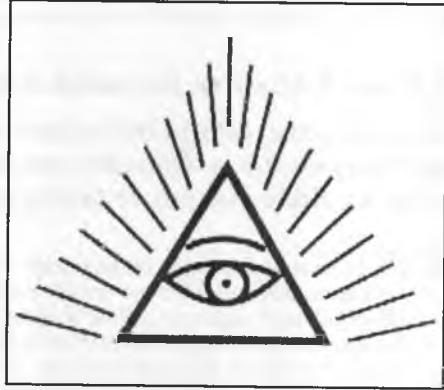
Bektaşî ozanı Şiri'nin aşağıdaki dizelerinde *nâr (od, ateş)*, *bâd (yel)*, *hâk (toprak)*, *âb (su)* anâsır (*dört temel ilke*) sözcükleri dört ilke öğretisinin Tasavvuf'taki yaygın örneklerinden biridir.

*Anâsırdan bir libâsa büründüm
Nâr ü bâd ü hâk ü âbdan göründüm
Hayrülbeşer ile dünyaya geldim
Âdem ile bile yaş idim ben*

Okyanusu'ndadır. *Plâton* Atlantis masal adasını *Solon* ve *Kritas* isimli iki filozofu konuşturarak anlatır (MÖ. 9600). Bu filozoflara göre, Yunanlılar Atlantislileri püskürtmek zorunda kahlılar. Esasen, Atlantis adası bir gecede sulara gömülür. *Plâton*, bu efsaneyi Mısırlı rahiplerden öğrendi (*Schure*, 1981). Firavun Amosis, döneminde (MÖ. 570 -525) Sais şehrini ziyaret eden *Solon* burada Atlantis uygarlığını öğrendi. Yunan tarihçisi *Heredot* da yine Mısırlı rahiplerden bu uygarlık hakkında bilgiler almıştır.

Naacal tabletlerine göre Atlantisli rahipler, kendi güçlerini artırmak için ana dini yozlaştırmayı çıkarlarına uygun bulmuşlardır. Atlantis'te dini yozlaştırma, *Osiris*'in ortaya çıkışına kadar sürdü. Naacal tabletlerinden ikisi, günümüzden 22 000 yıl önce Atlantis'te doğan bu büyük dehaya ayrılmıştır (*Santesson*, 1989). Tabletlere göre *Osiris* genç yaşta doğduğu yeri terk ederek *Mu*'ya gitti ve burada "*Bilgelik Okulları*"ndan birisine girdi. *Mu Kitası*'nda Naacaller arasında "*üst-tat rahip ve kutsal kardeş*" unvanını alıncaya kadar kalan *Osiris*, dinî bir reform başlatma göreviyle ülkesine döndü.

Yozlaşmış Atlantis dinine ve rahipler sınıfına karşı savaş açan *Osiris* (MÖ. 20 000), güçlü kişiliği ile halkı da yanına aldı ve yozlaşmış rahipleri, itibarını yitiren mâbetlerden temizledi. Ölene kadar ülkesinin ruhanî lideri olan *Osiris*, kendisine teklif edilen imparatorluk unvanını reddetti. Öldükten sonra takipçileri ve rahip kardeşleri onun anısına, yaydığı dine *Osiris dini* adını verdiler. *Osiris* eril Tanrı'dır ve evreni temsil eder. *İsis* dişi Tanrı'dır ve üretkenliği temsil eder. *Horus* oğullarıdır ve Kutsal Kelâm'ı ve maddî yaşamı temsil eder. Antik Yunan tarihçileri *Plâton* ve *Heredot* Atlantis'ten ve *Osiris*'ten çok bahseder. Atlantis masal adasına ait tarihsel bazı bilgiler *Tablo 1*'de özetlenmiştir. *Osiris*'in ateş sembolü olan eşkenar üçgen içindeki "*Her şeyi gören gözü*", *Osiris* öğretisinin günümüz Hür Masonluğuna kadar gelen en belli başlı bir sembolü olmuştur.

**Şekil 4. Tanrı Osiris'in
"Her şeyi gören gözü"**

Tablo 1. Atlantis masal adası

A) Atlantis nerede?	
1)	Cebelitark'da Herkül sütunları karşısındadır. <i>Plâton</i> (MÖ. 427-347) Atlantis masal adasını Solon ve Kritias (MÖ. 9600) adında iki filozofu konuşturarak anlatır.
2)	<i>Krantor</i> (MÖ 300) Mısır'ın Sais kentinde tapınak yazılarında anlatmıştır.
3)	<i>Plinius</i> (MS 50) İspanya'da Cadiz kentinde olduğunu yazar.
4)	<i>Toscanelli</i> (MS 1475) "Atlantik okyanusundaki adalardır" der.
5)	<i>Olof Rudbeck</i> (MS 1700) Atlantis halkının İsveç' de Uppsala kentine göçtüğünü yazar.
6)	<i>Jean Sylvain Bailly</i> (MS 1779) "Atlantis Sibirya'dadır" der.
7)	<i>Augustus Le Plongeon</i> (MS 1870) "Meksika'da Chichen Itza, kentindedir" der.
8)	<i>Himmeler</i> (MS 1931) "Helgoland adası Atlantis'in son parçasıdır" der.
9)	<i>Spridon Marinatos</i> (MS 1939) "Tera volkanı ile Ege'ye gömüldü" der.
10)	<i>Kaptan Cousteau</i> (MS 1960) Ege'de Santorin adası açıklarında Atlantis aradı, ama bulamadı.
11)	<i>Eberhard Zangger</i> (MS 1992) Jeofizik araştırmaları sonunda "Atlantis Truva'nın altındadır" der.
B) Yazılı bazı eserler	
•	<i>Francis Bacon</i> (1561-1626), "New Atlantis"
•	<i>Rudbeck</i> (1679-1702), "Atlantid Eller Manheim"
•	<i>G. Hauptmann</i> (1912), "Atlantis" romanı

3.2. Antik Mısır ve Hermetik öğreti

Osiris öğretisi, MÖ 14.000 yıllarında antik Mısır'a onun müritlerinden, *Hermes / İdris / Uhnuk*⁽⁵⁾ tarafından getirildi. Hermes tüm bilimlerin, özellikle yazının ve büyü'nün mucidi, tanrıların habercisidir.

(5) Hz. İdris ismi Kuran'da iki kere geçer. Hemen hemen bütün tefsir, tarih ve enbiya kıssalarından bahseden eserler İdris'i ilim ve fenlere vâkıf biri olarak gösterirler. İlk defa kalem kullanan, elbise dikip giyen odur; rivayete göre ondan evvel insanlar hayvan derileri giymekle iktifa ediyorlardı. Tıp ve astronomi sahasında da maharetlerinden bahsedilmektedir. Bir nebî olarak ilk defa ata binip, Kâbil'in müfsit ahfâdına karşı "Allah yolunda" cihada girişen de odur. Cebrail'in ilk vahiy getirdiği nebî İdris'tir. Asıl adı *Uhnuk*'dur. Nuh peygamberin üçüncü batından dedesidir.

Kuran-ı Kerim'deki *Hermes / İdris*'le ilgili âyetlerin meali şöyledir: "**Ey Muhammed! Kitap'ta İdris'e dair söylediklerimizi de an; çünkü o dosdoğru bir peygamberdir. Onu yüce bir yere yükselttik**" (Meryem 19/56 -57). "**Ey Muhammed, İsmail, İdris ve Zülkifl hakkında anlattıklarımızı da an; onların her biri sabredenlerdi. Onları rahmetimize kabul ettik. Onlar hakikaten iyi kimselerdendir.**" (Enbiya, 21/85 - 86). Tefsirler de dahil olmak üzere bazı İslâmi kaynaklarda da yer alan "**İdris**" güneş mülkünün sahibi idi.

Gizli örgüte giriş sırasında ve ölümden sonra ortalıkta dolaşan ruhların rehberi (*psykhopompos*) sayılırdı. Öyle ki, Hermes Antik Yunan'da Mısır'ın ay tanrısı Toth ile birleştirildi. Mısır'da bir kral olarak da görülürdü. Bu nedenle, hem kral, hem büyük rahip, hem de din kurucusu olması nedeni ile üç defa büyük anlamına gelen "*trismegistos*" sıfatını aldı.

3.3. Çok tanrı'ya inananların intikamı

Kuzey Mısır, Hermes döneminden (MÖ 14 000), Firavun Menes (MÖ 5 000) dönemine kadar, tek tanrılı hermetik rahipler, matematikçiler ve filozoflar tarafından yönetildi. Ancak, *Mu* Kitası'ndan göç eden bazı kabileler Güney Mısır'da kurmuş oldukları kolonilerde, çok tanrılı putperest öğretileri yaydılar ve Kuzey Mısır'ı da etkileri altına aldılar. Bu çok tanrılı dönem Firavun Menes (MÖ 5000)'den Hz. Musa (MÖ 1250)'ya kadar etkili bir şekilde sürdü.

Tek tanrı inancı sahipleri bu dönemde çalışmalarını gizli olarak sürdürüyorlardı. Bu arada Kuzey Mısır'da Firavun 4'üncü Amenofis (MÖ 1353) "*Aton Dini*" adı altında tek tanrılı Osiris öğretisini canlandıracak girişimlerde bulundu ise de cinler çarptı iddiası ile çok tanrıcular tarafından beyni parçalanarak öldürüldü. Çok tanrılı Romalıların Hermetik Öğretiye karşı düşmanlığı da ayrıca zikre değer. Nitekim Osiris Mâbedi MÖ 385 yılında, Romalı Komutan *Theodosius* tarafından yıkılıp yağmalandı (Naudon, 1968).

3.4. Yeni ezoterik öğretilerin doğuşu

Osiris Mâbedi'nin Romalılar tarafından imha edilmesi ile hermetik rahiplerin öğretileri, İskenderiye'de Yeni Eflâtunculuk, Bağdat'ta İsmailîler, Kahire'de Fatımîler ve Kudüs'te Kabalacılar olarak devam etti. MS. 1188'de Kudüs'ün Selâhaddin Eyyubî tarafından işgali üzerine buradaki Templier, Şark ve Hospitalier Şövalyeleri ezoterik öğretiyi ve simya bilimini de beraberlerine alarak Avrupa'ya taşıdılar. Ezoterik öğretilerin tarihsel gelişimi *Tablo 2*'de kısaca özetlenmiştir.

4. Duvarcılık ve Masonluk tabirleri üzerine

4.1. İngilizce'deki durum

İngilizcede duvarcı ustasına 'mason' ve duvarcılığa 'masonry' denir. Hâlbuki bir de erdemli insan yetiştirmeyi amaç edinen ve 1723'de ana-

Tablo 2.- Ezoterik öğretilerin tarihsel gelişimi

[1]	Mu Medeniyeti (<i>Mu Kozmik diyagramı</i>)	MÖ 1 000 000 - 70 000 <i>Naacal tabletleri, MÖ 15 000</i>	Jeolog William Niven (1921-23) Bağrahıp Rishi / Albay James Churchward (1931)
[2]	Atlantis Kolonisi (<i>Osiris Öğretisi</i>)	[1] MÖ 20 000 – 9 600	(Osiris + İsis) ve Horus tanrı üçlüsü Semboller :
[3]	Hermes Öğretisi (<i>Memfis</i>)	[2] MÖ 14 000 – 385	Piramitlerde Rahiplere 8- aşamalı tekris Romalı Theodosius Memfisi yıktı yaktı (MÖ 385).
[4]	Kabbala Öğretisi (<i>Musa, Davut, Süleyman</i>) İspanya'da Kabbalacılar	[3] MÖ 1 250 – MS 1 700 MÖ 1 528 – MS 1 570	Zohar, Seferitsine isimli eserler (3 ^ü li örgüt) Moses Cordovero (13 nitelikli kozmik ağaç)
[5]	Maya / Aztek / İnka	[1] MÖ 15 000 – MS 1 525	Rahiplere 7 aşamalı tekris, Piramitler
[6]	Uygur uygarlığı	[1] MÖ 8 000 – 800	Zerdüşt (MÖ 628), Şaman (MÖ 1 000)
[7]	Antik Hint / Antik Çin	[6] MÖ 5 000 – MS 1 200	Budizm, Brahmanizm
[8]	Antik Yunan a) Pisagor okulu, 3 ^ü li örgüt b) Eflatun Enstitüsü, Academia	[3] MÖ 1500 – MÖ 300 MÖ 530 – MÖ 490 MÖ 400 – MÖ 348	Orfe (MÖ 770), Eflatun (427 – 348) Pisagor (570), Diogene (404 – 348) Euclid (450 – 380), Aristo (384 – 322) Sokrat (470 – 399)
[9]	Saabililer	[8a] MÖ 1200 – MS 600	Hermetik öğretisi, beyaz tunik kıyafet
[10]	Yeni Eflatunculuk	[8b] MÖ 385 – MS 656	Halife Hz. Ömer İskenderiye'yi yaktı. Veysel Karani (Hz. Muhammed'in Hocası)
[11]	Sufiler (<i>Fütüvyve kardeşlik teşkilatı</i> <i>Fatimilerde kuruldu. Selahaddin</i> <i>Eyyubi'nin Fatimi Devletine son</i> <i>vermesi ve Kudüs'ü alması ile, bu</i> <i>teşkilat başka adlarla Orta Doğuda</i> <i>devam etti</i>)	[9,10] MS 600 – 1 500	Fatimiler (MS 909 – 1180) 9 ^ü li İsmaililer (MS 874 – 1256) 7 ^ü li Karmati (MS 874 – 970) Hallacı Mansur (MS 850 – 922) Hasan Sabbah (MS 1090 – 1124) Dürziler (MS 1020 – 1936) Yesevilik (MS 1166 – 1210) 4 ^ü li Ahilik (MS 1171 – 1261) 9 ^ü li Bektaşilik (MS 1210 – bugün) 4 ^ü li
[12]	Templier ve Hospitalier Şövalyeleri (<i>Selahaddin Eyyubi 1188'de Kudüs'ü</i> <i>almıca öğretiler Avrupa'ya taşındı</i>)	MS 1 095 – 1 188 MS 1 188 – 1 314	Hugues De Payans (9 Kurucu Şövalye) Bü. Üs. Jacques De Molay yakıldı.
[13]	Meslek teşkilatları	[11] MS 1 095 – 1 700	Collegia, Guilds, Métier, Zunft, Confrerie, Compagnonage, Corporation, Duvarcı Locaları v.b.
[14]	İskoçya Masonluğu	[12,13] MS 1 140 – Bugün	<i>Prens Edwin'in</i> Mason toplantısı (MS 926) <i>Kral Edward I</i> örgütlenme (MS 1286) <i>Old Aberdeen, B.: Ü.:</i> (MS 1361) <i>Hürmasonluk</i> tabiri (MS 1376) <i>Regius</i> elyazması (MS 1390) <i>No I</i> elyazması (MS 1583)
[15]	İngiltere Masonluğu	[12,13,14] MS 1 717 – Bugün	<i>Kabul edilmiş</i> Duvarcılar (MS 1550 – 1717) <i>Kral James I'in</i> tekrisi (MS 1601) <i>Elias Ashmole</i> tekrisi (MS 1646) <i>Anderson Yasaları</i> (MS 1723)

(1) Koyu yazılan tarihler, bir dönemin sonunu gösterir.

(2) Köşeli parantez, daha önceki bir öğreti ile ilişkisini gösterir.

yasası ilân edilen bir insanlık örgütü ve mesleği vardır ki İngilizcede buna 'masonry' ve bu mesleğin mensuplarına da 'mason' denmesi gerekir. Fakat duvarcılıkla eşanlamlı olmaktan kurtulabilmek için 'Freemasonry' ve 'Freemason' tabirleri esas alınmıştır. Görülüyor ki, İngiliz dili burada bir nebze köşeye sıkıştırılmış durumdadır. Gerçek duvarcılık mesleğini icra edenler de, insanlık ve sevgi mâbedi inşa edecek ve gerçek duvarcılıkla uzaktan veya yakından ilgisi olmayacaklar da 'mason' diye anılmaktadır. Fark olması için, tarihsel olarak duvarcı ustalarının bir ülkeden veya bir eyaletten diğerine vizesiz ve serbest olarak dolaşım haklarına işaret eden free' = 'hür' ön takısı kullanılmıştır. Ancak, kavram kargaşasını gidermek için, bu takı da yeterli olmayınca bazı terimler daha geliştirmek zorunda kalmışlardır.

İnsanlık mesleğinin mensuplarını gerçek duvarcılardan ayırmak için 'Mason' kelimesinin başına 'free and accepted mason' = 'hür ve kabul edilmiş' tabirini getirdiler. Kavram kargaşasını daha iyi giderebilmek için ikinci bir yöntem daha kullandılar. Gerçek duvarcılar için 'operative mason', insanlık mesleğinin mensupları için 'speculative mason' sözcüklerini seçtiler. Dolayısı ile bir İngiliz için 'accepted mason' tabiri ile 'speculative mason' tabiri eş anlamlıdır ve sadece insanlık mesleğinin mensuplarını kasteder. Gerçek duvarcı ustasından olan farklılık böylece giderilmiş olur.

4.2. Türkçe'deki durum

Ancak, bir Türk için herhangi bir kavram kargaşası söz konusu değildir. Gerçek duvarcı ustası, onun için 'duvarcı', insanlık mesleğinin mensubu ise 'Mason'dur. Ayrıca, ilâve bir ön takıya veya tabire ihtiyaç yoktur. Biri 'duvarcı', öbürü 'Mason' işte hepsi bu. Ancak, İngilizce aslına sadık kalabilmek için, İngilizcede ihtiyaç duyulan ön takılar özellikle 'speculative' kelimesi bir nebze kavram karmaşası ve çelişkili durum yaratmaktadır. Bu ön takıya biraz açıklık getirmeye ihtiyaç vardır. Çünkü, insanlık mesleğinin mensubu olan 'Mason' kelimesi tek başına yeterli iken, aynı kişiye niçin 'Spekülâtif Mason' densin ki? İngilizcede gerekli, ama Türkçede gereksizdir. Hatta, Türkçede bir de 'pasiflik' çağrışımı yaptığı için, *'Aman sakın Spekülâtif Mason değil, Operatif Mason olun'* demek ihtiyacı duyulmaktadır.

Gerçek Masonun suskun, durgun ve pasif değil tam tersine, konuşan, koşuşan, dinamik, aktif, icraatçı, üretici, yapıcı ve yönlendirici olması istenir. Atalarımız boşuna *"Ayînesi iştir kişinin lâfa bakılmaz"* demişler. Nitekim, bu konuda *Albert Pike*'ın meşhur *'Morals and Dog-*

ma' kitabında (1871, Charleston, USA) yer alan şu üç veciz cümlesi, bir Mason'un 'spekülâtif' değil, tam tersine 'operatif' olmasını ne güzel öğütlüyor:

" Bir Mason, toplumun bilgi ve kültür seviyesini devamlı yükseltmeye çalışmalıdır".

" Masonluk bazı insanların meraklarını tatmin etmesi için yapılmış bir gözetleme kulesi değildir".

" Kalpsiz bir vücut nasıl ölü sayılır ise, icraatsız bir inanç, uygulamaz bir Masonluk da ölü sayılır".

5. Bir Hür Masona öğütler

Hür Masonluğun amacı; insanlar arasında kardeşlik ve sevgi bağlarının kurulması, kişinin erdemliğe ve mükemmelliğe ulaşması, insanlığın özgürlük ve barış içinde gelişerek ilerlemesi ve hakikatin araştırılmasıdır. Bir Hür Masonun bu amaçlara ulaşabilmesi için yapması ve yapmaması gereken birçok davranış biçimi vardır. Aşağıda, bu konuda yardımcı olabilmek üzere, çeşitli öğütlere yer verilmiştir.

5.1. 'Yap' öğütleri

- İyi huylu ve erdemli olmanın meyvelerini topla,
- Devamlı öğrenerek bilgilerini artır ve bu bilgileri yay,
- 24 saatini iyi kullan, vaktini boş geçirme, dolu dolu yaşa,
- Hiç ölmeyecekmiş gibi çalış, yarın ölecekmiş gibi vicdanını huzurlu tut ve insanlığa hizmet et, yaşamının sevincini tat,
- Hırs ve heveslerini sınırlandır, elde edebildiklerin ile tatmin ol,
- Sana iyilik ve yardım edenlere vefalı ol,
- Hoşgörülü ve anlayışlı olmanın meyvelerini topla, yalnızca iyilikleri hatırla,
- İhtiyaçlılara gösterişsiz yardım et, şefkatli ve cömert ol,
- Su katılmamış samimiyet, dürüstlük ve adaletin zengin hazinesinden yararlan,
- Yargı ve yorumlarında tarafsız olmanın vicdan huzurunu yaşa,
- Dostluklara ve verilen sözlere sadık olmanın mükâfatını gör,
- Kalbini temiz ve sevgiye açık tutmanın keyfini çıkar,

- Eylemlerinde ihtiyatlı, çıkışlarında itidalli ol,
- Zorluklar ve kötülükler karşısında sabırlı, metin ve cesur ol,
- Hakaret gördüğünde tahammül et ve affet,
- Kararlarında basîretli, akıllı ve sağduyulu ol,
- Felâketli anlarda mütevekkil ol, kadere inan,
- Gerçekçi ve doğrulardan yana olmanın sevincini yaşa,
- Karşılıksız sevginin mimarı ol ve mucizesini tat,
- Güzellik ve estetiğin arayıcısı ol,
- Güler yüzlü olmanın, başkalarına ilgi göstermenin mutluluğunu gör,
- Güçlü ve kuvvetli olmanın sorumluluğunu duy, alçakgönüllü ol,
- Masonluğa inan, sırlarını sakla ve topluma yararlı ol,
- Paylaşmanın zevkini ve zenginliğini tat,
- Başkalarının ve tecrübesizlerin zaaflarına iyimser gözle bak, düzeltmelerine yardımcı ol,
- Bulunduğun toplum içinde uyumlu ve uyuşumlu ol,
- Sıcak, ulaşılabilir ve aranır bir kişilik sergile,
- Acı çekene onu yargılamadan yardım et,
- Başkalarının sevinç ve kederlerini paylaş.

5.2. 'Yapma' öğütleri

- Peşin hükümlü olma,
- Kendini beğenmiş olma,
- Cimri olma,
- Öç alma ve intikam duyguları besleme,
- Batıl inanç sahibi olma,
- Tembellik içgüdüğü taşıma,
- Kıskançlık içgüdüğü taşıma,
- Başkalarını küçük düşürme ve küçümseme,
- Kendini acındırma ve kendinden nefret etme,
- Yalnızlık ve depresyonu yanına yaklaştırma,
- İç dönmek, bencil ve kibirli olma,
- Dargınlıktan ve sevdiklerine kötü muameleden kaçın,

- Kesinlikle öfkeli ve küstah olma,
- Ağgözlülük yapma,
- Uykusuzluk, huzursuzluk ve gerginlikten uzak dur,
- Başkalarını suçlamaktan kaçın,
- Hadiselere kayıtsız kalma,
- Sabırsız ve tatminsiz olma,
- Korku ve endişe duygularının sahibi olma,
- Vicdan azabı ve suçluluk duygusu çekme,
- Çaresi olmayan bir şey için kendini ve başkalarını üzme,
- Kendi yapamayacağın bir şeyi olanaksız sayma,
- Bütün mizaçları aynı kalıba sokmaya çalışma,
- Yaptığın her iş için sempati, koruma ve kayırma bekleme,
- Bu dünya üzerinde görüş birliği bekleme,
- Kendi hak ve hata ölçülerinin herkes tarafından kabulünü bekleme,
- Vicdanının kabul etmediği şeyi yapma,
- Nerede ve nasıl olursa olsun bir kimseye yardımdan kaçınma,
- Kendi hatalarını tekrar etme,

5.3. Bir çırac Hür Masona on öğüt

- 1) Bir çırac Hür Mason için, Tanrı ebedî, değişmez, eşsiz bir hikmet, yüce bir zekâ ve tükenmez bir sevgi'dir. O'na sevgi duy, itaat et ve aşkla bağlan! Masonik erdemlere erişebilmek çabaları ile O'nun şanına lâayık olmaya çalış! İmanın kudretini tat, insan hayatına mana, güzellik ve değer katan bu imanı, gizli bir hazine gibi, kalbinin derinliklerinde taşı ve hiç kimseye zorla aşılammaya kalkma,
- 2) İyilik yapmak sadece bir görev olduğu için değil, vicdan rahatlığı ve insanî bir zevk verdiği için, inancımız ve dinimizin bir parçası olmalıdır. Senden nefret edene sen iyilik et! Ruh ölümsüzdür. Onu küçük düşürecek hiçbir şey yapma!
- 3) Kötülere ve kötülüklere karşı sürekli savaş ver, kendine yapılmasını istemediğin bir şeyi başkalarına yapma! Kaderine razı ol ve hakikatin ışığını daima yanık tut!
- 4) Anne ve babana saygılı ol! Yaşlılara hürmet et ve onları koru! Gençleri eğit! Bebeği, çocuğu, iffetliyi ve masumu koru ve savun!

- 5) Çocuklarına ve ailene bağlı ol! Ülkeni sev ve kanunlarına itaat et!
- 6) Bir Kardeşini ikinci "*kendin*" yerine koy! Talihsizlikler seni ondan uzaklaştırmamalı! O hayatta olsa idi, ne yapacak idi isen, o yokken de onun hatırası için aynı şeyleri yap!
- 7) Samimi olmayan dostluklardan uzak dur! Yermeyi hiç yapma, övgüde aşırılığa kaçma! Hatıralarında ve vicdanında leke bırakacak söz ve davranışlardan kork!
- 8) Hiçbir ihtirasın ve arzunun kölesi olma! Başkalarının hırslı davranışlarından yararlı dersler al! Başkalarının hatalarına müsamahalı yaklaş!
- 9) Bir Mason çok ıstır, az konuşur ve güzel davranır! Acıları unut! Kötülükleri iyiliğe çevir! Makamını, yetkilerini ve gücünü hayır için kullan!
- 10) İnsanları yakından tanımak için çaba sarf et, böylece kendini tanımayı öğren! Masonik meziyetlerin daima takipçisi ve uygulayıcısı ol! Adil ol! Tembellikten kaçın!

5.4. Genel öğütler ve sinir sistemi

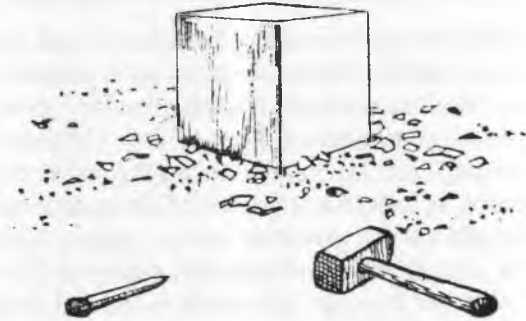
Yukarıda özetlenen özel öğütlerin yanı sıra, bilgi yaymak, sorunlara çözüm getirmek, yeni fikirler üretmek, gençliğin zihnini açmak, hakikat nurunun ve fizik yasalarının ışığında eğitim ve öğretim yapmak yolu ile toplumun ahlâki ve entelektüel seviyesini yükseltmek ve böylece genelde insan ırkının ahenkli, düzenli ve mutlu bir yaşama kavuşmasını sağlamak da Hür Masonluğun görevleri arasındadır. Bir Hür Mason böyle kutsal bir görevin cıraklığına talip olmuştur. Yoksa Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locası Derneği'ne yeni bir üye eklenmesi ve belirli bir yıllık aidatın ödenmesi için değil...

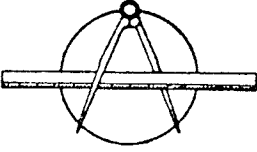
Bu öğütlerin sağlık ve sinir sistemi açısından da çok büyük bir önemi vardır. Bir insanın sağlığı doğrudan onun sinir sistemi ve ruhsal dengesi ile iç içedir. Nitekim merkezi Washington D.C' de bulunan *Neurotics Anonymuous International Liason Inc.* (Uluslararası Sinirsel Hastalıklar Derneği)'nin bir neşriyatına göre, tıbbi yönden, bir insanın sinir sistemini, iç huzurunu ve ruhsal dengesini dolayısı ile sağlığını bozacak ne gibi zararlı unsurlar varsa, 'yapma' öğütlerinin içindedir. Öte yandan 'yap' öğütleri ise tamamen olgun bir Hür Masonda aranan özellikler olup bir insanın iç huzuru ve ruhsal dengesi için adeta kaçınılmaz özelliklerdir.

Dolayısı ile masonik prensiplere, tıbbi yönden bir insanın sağlık ve sinir sistemi için gerekli ve en uygun bir yaşam tarzı ve iksiri gözü ile bakabiliriz.

KAYNAKLAR

- Altar, C. M., *"İnsana yatırım,"* Mimar Sinan Dergisi, Sayı 10, s.63.
- Boucher, J., ve Nouden, P., *"Masonluk bu meçhul,"* Okat Yayıncısı, İstanbul, 1966.
- Gener, C., *"Ezoterik - Bâtınî Doktrinler Tarihi "*, Gece Yayınları, No.35, 1994.
- Naudon, Paul, *" Tarihte ve Günümüzde Masonluk"* Varlık Yayınları, İstanbul 1968.
- Santesson, Hans Stephan, *"Batık Ülke Mu Uygarlığı",* RM Yayınları, İstanbul, 1989.
- Schure, Edouard, *"Büyük İnisiyeler"* RM Yayınları, İstanbul, 1989.
- Temel, R., *"Akıl Neleri Öğretir?"* Mimar Sinan Dergisi, No.18, s.78.
- Tezcan, S.S. " (Editör), *"Lâiklik ve Hürmasonluk"* , H.K.E.M.B.L. Derneği İktisadi İşletmesi, 2001, İstanbul.
- Tezcan, S.S. *"Bitmeyen Arayış,"* Mimar Sinan Dergisi, No.85, s.61.
- Tezcan, S.S. *"Antik Çağdan Günümüze Masonluğun Orijini "* Yüksek Öğrenim Eğitim ve Araştırma Vakfı yayınları, Yayın No: 52, 1997, İstanbul
tezokan@superonline.com www.egitim-arvakfi.org .

MASONLUĞUN EZOTERİZMİ

Yüksel KAZMİRCİ

ESOTERIC ASPECTS OF FREEMASONRY

Scientific disciplines answer the questions such as "How the universe was created or "How does a human body live and work ?" When it comes to the questions of "Why is the universe created or what is the aim of a human life?", they have no answers. People who are eager to know these answers apply and are selected to become members of our Fraternity. Freemasonry is in the search of the "invisible behind the visible" which is the esoteric teaching of Freemasonry. If we take an overall look at Freemasonry, we see that Freemasonry has one single object: "the Human Being". Freemasonry carefully selects the persons who are willing to work in this direction and who have sufficient qualities and merits to fulfill this obligation.

Yazımıza bir soru ile başlayalım. Masonluğun nihai hedefi nedir? Ritüelimizde sarîh olarak yazar: **"Bütün insanlar ve insanlık için mutluluk yuvası olacak**

bir ülkü mâbedi yapmak". Masonluk bu gayesinin tahakkuku için neler yapar? Direkt olarak hiçbir şey yapmaz, parmağını bile kıpırdatmaz, bir heykel kadar

sessizdir. Masonluğun bir tek konusu vardır: İNSAN. Masonluk insanlığa, kendi yolunda yetişen insanlar vasıtası ile yararlı olur. Bu gaye uğrunda çalışmaya uygun nitelikteki insanları seçerek bünyesine alır ve nasipleri kadar alıp, olmaları için kendi muhteşem yoluna sokar.

O zaman, öncelikle bu insanlar nasıl insanlardır ve nelerin arayışı için böyle bir yola girerler? Sonra da asırlardan süzülüp gelen bu yol nasıl bir yoldur? Bu insanlar yaşamlarında bazı şeylerin eksikliğini hisseden insanlardır. Şimdiye kadar öğrendikleri değerlerden daha başka değerlerin de olabileceğini fark eden bu kişiler, onların arayışı için içlerinde var olan çağrının sesini duyarlar ve bu yola girmek isterler.

Acaba aradıkları nedir? Tek tek seçilerek bu yola alınan, belirli bir kültür seviyesinin üstündeki bu insanlar çeşitli bilim yuvalarında birçok şey öğrenmişler, ama gene de yaradılışla, varlıklarıyla, nereden gelip nereye gidecekleriyle alâkalı cevaplanmamış birçok soru kafalarında sıralanmaya devam etmiş. Bu kişiler bilimin, birçok şeyin nasıl olduğunu her gün daha mükemmelleşen bir şekilde çözdüğü halde, niçin oldukları sorulduğunda tam bir sessizliğe büründüğünü, verecek hiçbir cevabının olmadığını görmüşlerdir.

Bir örnek verelim: İlim evrenin nasıl meydana geldiğini, Büyük Patlama nazariyesiyle çeşitli detaylarına kadar izah etmiştir. Aynı bilime evrenin niçin meydana geldiğini sorduğumuzda verecek hiçbir cevabı yoktur.

Bu patlamadan takriben 15 milyar yıl sonra evrendeki bu küçük gezegende, diğer canlılardan farklı, düşünen bir varlık gelişmiş. İlim Darwin nazariyesi ile insan denilen bu canlının nasıl oluştuğunu, nasıl tekâmül ettiğini çözdüğü gibi, tıp da anatomik yapısını tüm detaylarıyla izah etmiştir.

Bu kişiler insanın nasıl yaratılıp nasıl tekâmül ettiğini değil, niçin yaratıldığını, kim olduğunu öğrenmek arzusuyla yanırlar. Çünkü etraflarındaki muhteşem ahengi ve düzeni fark eden bu insanlar, kendilerinin de bu düzenin bir parçası olduklarını, dünyaya bir tesadüf neticesi gelmiş olmalarının mümkün olmadığını, bu düzende kendilerinin de bir görevlerinin olduğunu hep düşünmüşler. Kısacası bu dünyaya nasıl değil, niçin geldiklerini, var oluşlarıyla ilgili birçok nedenin cevabını hep bulmak istemişlerdir.

İşte ilmin cevap verdiği nasıllarla tatmin olmayıp, cevap veremediği nedenleri aramaları gerektiğini düşünen bu mümtaz kişiler bu gayeyle böyle bir yola girerler.

"Görünenin altında görünmeyeni arama çabası" olan bu yola Ezoterizm denmiş. Bu yalnız Masonluğa has bir olgu da değildir. Bu yoldaki temel hedef, sadece beş duyumuza hitap eden zahiri anlamların arkasına nüfuz edip, duyularımızla idrak edemediğimiz, derinlerde saklı manaları anlayabilmektir. Çünkü yaşamın tüm temel mesajları derinlerde gizlidir.

O zaman diyebiliriz ki bu misterlere erişmek isteyen her insan, Ezoterizm'in bu çok farklı lisanını öğrenmek zorundadır. Ezoterizm'e nüfuz edebilmenin yolu zihinsel bir aydınlanmadan geçer. Bu okulun adı da inisiyasyon okuludur. Burada öğrenim gören insanların içinde hep var olan şey, temel hakikatleri kavrama isteğidir.

Bu yolun değişmeyen bazı temel kuralları vardır. Bu yol herkese açık değildir. İstekliler arasından bu sırları arama, bulabilme ve hazmedebilme yeteneği olan insanlar özenle seçilerek bu yola alınır. Bu yola girişin temel şartlarından biri de, adayın fevkalâde çarpıcı bir törenle ilk adımını atmasıdır. Bu törende adaya, şimdiye kadar yaşadığı geçici değerler üzerine kurulu bir hayatta ölüp, bambaşka değerlerle geçireceği yeni bir hayata doğduğu hissettirilir. Adayın şuur altının da etkilenip daha üst bir plâtforma çıkması temin edilir.

Verilen nur gözünü değil, gönlünü aydınlatan bir nurdur. Bu törenle başlayan tekris sürecinin hedefinde, hür insanı yaratmak yatar. Kastedilen hürriyet çeşitli hürriyetlerin çok üstünde bir değer taşıyan **"insan zihninin"** hürriyetidir. Kastedilen insan da, her türlü dogma, doktrin, önyargının kısılcasından kendisini kurtarabilmiş, sorgulamadan hiçbir hazır kalıbı, hiçbir başarılı formülü kabul etmeyen **"seçkin insan"**dır. Bu töreni geçiren kişi artık tekrislidir, inisiyedir, bu ömür boyu değişmez.

Bu yolun diğer bir temel özelliği de öğretisini yavaş yavaş, azar azar, gittikçe yükselen ve derinleşen basamaklar, dereceler silsilesine bağlı olarak ve etkiyici ritüelik törenlerle vermesidir. Öğreti doğrudan doğruya, açık seçik olarak değil, vasıtalı bir sistemle, semboller, alegoriler, lejandlar aracılığıyla verilir.

Masonik Ezoterizmin en değerli yazılı vasıtası da ritüellerdir. Her cümlesinde çeşitli hikmetler saklı bu hazine, masonik hayatımız boyunca yorumlarımıza açık en kıymetli rehberimizdir. Masonluğun Ezoterizmi mâbed kapısında başlar, mâbed kapısında biter. Burada duyduğumuz, gördüğümüz her şey bir gaye için vardır ve bu öğretinin bir parçasıdır. Hiçbir şey boşuna konmamıştır. Bilmiyorum hiç düşündünüz mü? Niçin masonik çalışma-

ların yalnız ve yalnız localarda yapılması, landmarklarımızdan biridir ve tabiidir ki hiçbir landmarkımız gibi o da değişmez.

Masonluğun temel prensiplerinde **"Loca hiçbir insan hırsının giremeyeceği bir yerdir"** diye yazar. Bu mümkün müdür? Masonluk bunu mümkün kılıyor, nasıl? Bir an düşünelim, bir Mason Locası kimlerden, nelerden korunur? Koruyucu Kardeşler halâ asırlar önceki Operatif Masonluk döneminde olduğu gibi, hariçten gelecek dış güçlerden korumak için mi oradalar? Bugün çok daha mühim görevleri var. Koruyucu Kardeş o kapıyı kapattığı anda, Locanın dış dünya ile alâkası kesilir. Rölatif nizamın her türlü hırs, kin, taassup, bâtil, nefret, ihtiras gibi tüm menfi değerlerinin dışarıda bıraktığı, sakın ve huzurlu bir ortamda çalışmaya başlarız. Artık Koruyucu Kardeşin esas görevi, bu menfi değerlerin mâbede sızıp masonik çalışmalarımızı fesada uğratmasına mani olmaktır. O günkü gündemimizden çok daha mühim olan, öyle bir vasatta, sembollerimizle baş başa, zaman ve mekân boyutlarının üzerine çıkarak, çok farklı bir mutlak düzen arayışına başlamamızdır.

Aklın, bilimin cevap veremediği sorulara cevap aramak gayesiyle bu ezoterik öğreti yoluna giren Mason, hayretle görür ki burada da ilk yanan ve son sönen ışık,

akıl ve hikmet ışığıdır. Bu temel prensip Masonun kafasına işlenir. Akıl, ilim bir şey söylüyorsa hiçbir Mason buna karşı çıkmaz. Ama bir taraftan akıllı ve akılcılığı ön plânda tutarken, diğer taraftan da, bilimin ne içinlere cevap bulmadaki çaresizliği karşısında, sezgiye dayalı bir bilgiyi de kabul etmiştir. Bu aklın kontrolündeki bir sezgiciliktir. İnisiyatik yoldaki bu seyahatimizde akılla gönül, zekâ ile his beraber çalışacaktır.

Yukarıdaki genel açıklamamızda ezoterik sistemde öğretinin doğrudan doğruya değil, vasıtalı bir metotla, semboller, alegoriler, lejandlar vasıtasıyla verildiğini söylemiştik. Şimdi bunların açıklamasına geçelim.

Genelde tüm ezoterik teşkilâtlar, sembollerden geniş boyutlarda yararlanır. Ama Masonluk'taki ezoterik öğretinin temel vasıtası sembollerdir. Aradaki farkı görebilmek için bazı lügat ve ansiklopedileri ⁽¹⁾ karıştırdığımızda sembolün:

- Danışıklı bir anlamı olan resim, harf, bitki, hayvan gibi işaret.
 - İşaretle anlatma.
 - Duyularla algılanamayan bir şeyi belirten, somut şey veya işaret.
 - Meramı gizliden işaretle anlatma.
- olarak tarif edildiğini ve

- Terazi adaletin sembolüdür.
- Kimyada Au altının simgesidir.
- Güvercin barışı simgeler.
- Kartal simgesi taşıyan, kartalın cesaretini de taşır.

gibi çeşitli misallerle izah edildiğini görüyoruz.

Sembollerle ilgili birçok kitabı (2) tetkik ettiğimizde de, çeşitli örgütlerde değişse bile bir sembolün, o ezoterik teşkilâtta belirli bir anlam taşıdığını görüyoruz. Bunun en mühim tarafı genelde kişisel yoruma açık olmayışlarıdır. Hâlbuki insanın kelimelerle ifade edemediği bir fikri anlatabilme arzusundan doğan sembol, farklı zaman ve zeminlerde, farklı kişilerce yapılan, farklı yorumlarla zenginleşir. İşte Masonlukta Ezoterizm'in sembol anlayışı budur.

Semboller, hakikati hem anmanın, hem de ifade etmenin en mühim vasıtalarıdır. Mason aranan sırlara bunları tefsir ederek erişecektir. Yorumlar kişiseldir, tahdit etmek mümkün değildir. Aksini düşünmek sembolleri putlaştırmak olur ki, o anda sembol, sembollüğünü kaybeder ve bir amblem olur. Yeter ki yorumlar akla yakın ve samimi olsun.

Tarifler ve kalıplar zamanın erozyonu ile eskirler. Semboller ise hiçbir fikri kalıplaşmış halde

sunmaz, araştırma ve gayret bekler. Her Kardeşin yaşı ve tecrübesi ne olursa olsun, sembollerin kabuklarını delerek içinde saklı manâyı araştırmalarını, alegori perdelerini aralamalarını ister. Ancak bu şekilde onların izafi olarak değişen ezoterik manâlarını anlamak ve aranan hakikate yaklaşmak mümkün olur.

Masonluktaki ezoterik öğretinin temel gayesi, her Masonun, Masonluk sırlarını kendi kendine keşfedebilecek bir hale gelmesini sağlamaktır. Hakikati aramak, tekris edilerek bu yola sokulan Masonun tedrici ama devamlı olarak bu ideale doğru yükselmesini ifade eden mukaddes bir seyahati remzeder. O zaman bu seyahati biraz daha tahlil edelim.

Masonluktaki Ezoterizm'de bir sembolün tefsiri ne demektir? En kısa anlamıyla onun içinde saklı olduğunu farz ettiğimiz hikmetleri bulmaya çalışmaktır. Şimdi bir an düşünelim. Bir Masonun o sembolün içine gömüldüğü farz olunan tüm bilgelikleri bilmesi, bulması mümkün müdür? Bu asla mümkün değildir.

Biz o sembollerde ancak kendi koyduklarımızı, yani kendi iç dünyamızı buluruz. Onların içinde kendi yüklediklerimizden başka bir şey bulmamız asla mümkün değildir.

Semboller bizleri, içimizde saklı olan manevî değerleri, bilgelikleri arayıp dışarı çıkartmaya sevk eden deniz fenerleri gibidir. Bize yol gösterirler, bizi teşvik ederler, ama o yolu almak, onların içine gömülü hikmetleri ararken kendi içimizdekileri bulmak da bizlere düşer. Tekris ile başlayan inisiyatik sürecin temel gayesi de budur.

Alegoriler ve lejandlar da masonik sembolizmanın bir parçasıdır. Verilmek istenen sosyal, ahlakî, fikrî dersleri açık açık anlatmak yerine, çeşitli alegorik öyküler veya genelde kutsal kitaplardan alınan efsaneler vasıtasıyla mensuplarını eğitime gayretidir. Onlarda tarihi gerçeklik aranmaz. Temel gaye bunların tefsir edilmesi ve içlerinde gizli olan kıssalardan hisseler çıkarılmasıdır.

Şimdi de Masonluk'taki Ezoterizm'in, diğer ezoterik örgütlerden farklı birkaç yönünü vurgulayalım.

Başlangıçtan beri insanoğlu, nereden gelip nereye gittiğini, var oluşunun amacını, ölümden sonraki yazgısını öğrenmek arzusuyla yanmış; buna paralel olarak da, bütün çağlar boyunca bir takım ezoterik teşkilâtlar, evreni yöneten yasaları kavramış olduklarını, temel sorunları çözen "dile getirilmez giz'e" ulaştıklarını ileri sürmüşlerdir.

Masonluk ise tüm dinlerin ve temel sorunların cevabını bulduklarını iddia eden bu ezoterik teşkilâtların aksine, asla hakikatin kendisinde olduğunu iddia etmez. Her türlü hazır formülü ve kalıplaşmış cevabı reddeder. Mensuplarına düşünmelerini ve sorgulamalarını söyler. Çünkü düşünen ve sorgulayan insan hiçbir dogmanın kısıtlayamadığı hür bir zihne sahiptir. Hakikat arayışının ilk şartı da hakiki manâsıyla hürriyetine kavuşmuş bir akıldır. İşte bu nitelikleri kazanmış bir Mason bu temel soruların cevaplarını kendi kendine verecektir. Nasıl mı?

Ömrü boyunca Loca çalışmalarına devam ederek, dinleyerek, düşünerek, müşahedelerde bulunup, mukayeseler, muhakemeler, yorumlar yaparak ve nihayet aklının kontrolündeki sezgilerini kullanarak bizzat bu sırları keşfetmeye başladığını görecektir. Çünkü artık anlamıştır ki bu sır bir kâğıda yazılı olmadığı gibi, başkası tarafından kulağına söylenmesi ile öğrenilecek bir şey değildir. Ancak liyakatli ve kabiliyetli kişiler, kendi gayret ve mesaipleri neticesi ona vasil olabilirler.

Şimdi de Masonluğun Ezoterizm'inin diğer ezoterik teşkilâtlardan farklı olan diğer bir yönünü dile getirelim.

Burada bilgiye mutlak sahip ol-

duğu kabul edilen mürşitler yoktur, çünkü mürşit müritlerine gerçekleri ve sırları gösterip öğretir, bu münasebette mürşit objektif olamaz. Mürşidin öğretmeye çalışacağı sırlar kendi sırlarıdır ve onları ömrü boyunca çalışarak elde etmiştir. Bunları anlatmaya çalışsa müridi anlayamaz, ancak ezberler. Çünkü inisiyasyon kişisel bir araştırma ve tefekkür sistemidir. Herkes kendi sırrını kendi çözmelidir, başkasının nakletmesi ile hiçbir şey öğrenilemez.

Gidilecek yolun belli olduğu bazı ezoterik teşkilâtlarda, o yolu gösterecek, belirli sırları bilgileri azar azar verecek mürşitlere ihtiyaç olabilir. O zaman müritleri de kendi özlerini, iradelerini mürşitlerine bağlar ve ona gönülden inanırlar.

Bu bakımdan Masonluğun Ezoterizm'inde müritler de olamaz, çünkü Mason hür iradeli ve hür fikirli bir insandır. Hiçbir fikri, o kişi söylediği için, aklında tartmadan, sorgulamadan doğru olarak kabul etmez. Yukarıda belirtildiği gibi, masonik inisiyasyonun ilk hedefi zihni hür insanı yaratmaktır. Çünkü Masonlukta aranan sır hakikattir. Onun da gidecek hiçbir belirli yolu yoktur. Hakikat, yolları olmayan bir ülkedir. Kim bizi "hakikatin yolu buradadır, ben biliyorum " diyerek o'na götürebilir?

Biz kendi yüreğimizdeki melodiyi bulmaya çalışırız, başkasının şarkısını değil. Başkasının şarkısını dinlemeye alışan insanın kalbi hep boş kalacaktır. Onun için de, her Mason ona giden yolu, yani kendi yolunu kendi bulacaktır.

Son olarak da masonik öğretinin ezoterik yollarında kemâle eren bir kişi ile diğer bazı ezoterik teşkilâtlarda yetkinleşen bir insanın yaşam tarzlarındaki farklılıklara bir göz atalım.

Hakikat arayışında olan birçok ezoterik teşkilâtın mensubu, içinde duyduğu esintilerin, ulaştığı kemâlin hazzını yaşamak için itikâfa çekilir veya kendini sembolik bir daire içine kapatır ve kalan hayatını huşû içinde tek başına geçirir.

Masonluk'ta ise kemale eren o Kardeş, bu yolda öğrendiği her şeyi yaşamına da geçirebilmişse, işte biz o Kardeşe Mason diyoruz. O artık bir Mason gibi yaşamaya başlayacaktır. Bu ne demektir? Evinde, işinde, toplumda, sosyal hayatında, sanat yaşamında, siyasi hayatında tüm yaşamı boyunca, masonik görevlerini farkında bile olmadan, Ziya Umur kardeşimin söylediği gibi, "Nefes alır, verir gibi" yapacaktır. Yani normal yaşamını sürdürürken attığı her adım, söylediği her söz, yaptığı her iş insanlık hayrındır. Masonluk işte böyle bir ya-

şam tarzıdır ve Masonluğun nihai hedefi olan Ülkü Mabedi de böyle Masonlar tarafından inşa edilecektir.

Masonluğun Ezoterizmi hakkındaki bu yazımı bitirmeden ilâve etmek istediğim birkaç söz daha var:

Masonluğa adını atan bir kısım aday , tekris sürecinin başladığı o muhteşem tören ve onu takip eden aylar boyunca, kendisini bir duvara çarpmış gibi hissederek. Bu, ezoterik öğretinin duvarıdır. Burada bilgi ömrü boyu alıştığı yöntemlerle yani salt duyuya, mantıkla, bilimle yakalanamıyor. Kişinin kendisinden

bir şeyler katması gerekiyor. Hiçbir şey alıştığı gibi değildir.

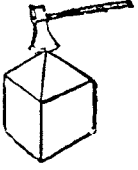
Artık bu Kardeşin önünde iki yol vardır: ya masonik hayatımda rastladığım bir çok değerli Kardeşim gibi, sırf ezoterik öğretiyi benimseyemediği için aramızdan kopup kaybolacak, yahut da bu duvarı aşıp arkasındaki, bilmeyenlerin, yaşamayanların asla anlayamayacakları daha derin, daha özgür bir ezoterik dünyada ömür boyu hayatın hakikî sırlarını arayacaktır.

Gökkuşağının altından asla geçilmez bunu hepimiz biliriz, ama yaşlısı genci o yolda yürümeye devam ederiz. Bilinmez ki, belki de bir gün birimiz...

KAYNAKLAR

- (1) TDK, Ferit Develioğlu, Mustafa Nihat Özön'ün lugatlarını; **Meydan Larousse**, Orhan Hançerlioğlu'nun **Felsefe Ansiklopedisi**;
- (2) Necmettin Ersoy'un **Semboller ve Yorumları**, Mehmet Ateş'in **Mitolojiler ve Semboller**, Ergun Candan'ın **Gizli Sırlar Öğretisi**.

EZOTERİZMİN TARİHİNDE MASONLUĞA BAKIŞ

Hasan AKDENİZ

A VIEW OF FREEMASONRY IN THE HISTORY OF ESOTERISM

What are the roots of Freemasonry? How can it be related to the esoteric groups in the history? The article below is a study of the answers to these questions in the European history and in the history of the East, as well. Conclusion is that although one may claim, Freemasonry and some of these esoteric groups have some similarities, Freemasonry distinguishes herself by the principle of "believing after comprehending", while this comprehension is based on "wisdom". Freemasonry can not be defined or explained. It can only be lived. It has no secrets of its own either but a Freemason learns many secrets by living a masonic life. Therefore, Freemasonry has always been a focus of attraction for many human beings. Freemasons, like all esoteric organisations, use symbols as well as its own spesific rituals. Both these symbols and the rituals can be assumed as sources which enrich the notion and the Enlightenment of Masons and therefore, it will not be a mistake to suggest that Freemasonry is Enlightenment itself. It is evident that there was a certain ritualistic language in Operative Masonry, which has descended to Speculative Freemasonry. Freemasonry is an esoteric society but has never been a secret organization. Old Charges attributes to all Masons the responsibility of obeying the rules and laws of his country. Therefore, a Freemason can never take part in activities that are against the government of his country or the religion he believes in.

1717 yılı bugünkü modern, Spekülâtif Masonluğun kuruluş yılı olarak kabul edilir. 300 yıla yakın zamandır hakkında bu kadar konuşulan, çoğunlukla aleyhinde yazılar kaleme alınan, buna rağmen tüm demokratik ülkelerde genişleyerek yayılan ve yaşayan, başlangıçta kaybeder gibi olsa da kaybettiğini çabucak geri kazanan, gelişen bu topluluk ve amacı nedir?

Masonluğun tüm ortamlar ve zamanlar için geçerli bir tarifini bulmak bir hayli zordur ve bu yüzden Masonluğu tarif edilemez, anlatılamaz ancak yaşanabilir olarak tanımlayabiliriz. Öyle ki, Masonluğun sırlarının olmadığı, ancak kendisinin yaşanarak öğrenilecek bir sır olması, insanların ilgi ve merakını daima kendisine çekmiştir.

Kuruluştan kısa bir süre sonra kurucular, 1723 yılında "Eski Yükümlülükleri" beyan ederek; Akıl ve Hikmet (Bilgelik), Kuvvet ve Güzellik sütunlarının desteği ile yükselen, tüm insanların mutluluğuna hizmet edecek olan bir sevgi mâbedinden söz ederler. "Masonluğun Genel El Kitabı (*Allgemeine Handbuch der Freimaurerei*)", Masonluğu büyük ölçüde inşaat sanatının kalıplarından çıkmış, bu sanatın geleneklerini kullanarak tüm insanlığın yücelmesine çalışan, bunu kendi içlerinde tasarlayan, birbirilerine sıkıca bağlı erkekler birliğinin etkinliği olarak tanımlar.

Prusya Kralı II. Friedrich'e göre Masonluğun amacı, üyelerini toplumda faziletli, toplumun iyiliğine çalışan insanlar olarak yetiştirmek ve onları yüceltmektir.

Bilge Nathan'ın yazarı Kardeşimiz Şair Lessing'e göre Mason, kendi yaşamını tüm insanlık adına kurulan sanat eserinin tamamlanmasına vakfetmiş kişidir.

Bayreuth'daki Almanya Büyük Locası 1926 yılında "Masonluğu insanların mutluluğu ve anlayışı için ahlâki yücelme, insan sevgisi ve ahenk içinde kendini yetiştirmeyi amaç edinen ve bunun için çalışan erkeklerin birliği" olarak tarif eder.

1723 yılı Anderson Anayasasında üzerine basılarak ifade edildiği gibi Mason, masonik sembolleri kullanarak, "kendini tanımak ve bilmek", "kendini eğitmek" ve "kendisine hakim olmak" eylemlerini yerine getirmekle yükümlüdür.

Tolerans ilkesi Masonlukta büyük önem taşır. Etnik ya da millî köküne, politik görüşüne, ya da inancına bakılmaksızın toplumda iyi nama sahip, Masonluğu temsil ve temessül edebilecek anlayışa ve eğiti-

me sahip her hür erkek derneğe alınabilir. Tolerans manevî ve vicdanî özgürlük alanlarında belirginleşir.

Yukarıdaki tolerans tanımlamasına ek olarak, Masonluk, inançsızlığı tamamen reddeder. Anderson Anayasası da, Landmarkların değişik zamanlardaki açıklamaları da, inanç şartını, Tanrı'ya inanç olarak kabul ederler. Tanrı inancı kavramı tüm din mensuplarının ve inanç sahiplerinin Masonluğa girebilmelerini kabul edecek kadar geniştir. Masonluk, fikirlerini derinleştirmek amacıyla eskiden beri bugün dahi gizemlerini koruyan sembol ve ritüeller kullanır. Kuruluştan kısa bir süre sonra 1730 yılında İngiltere'de Prichard'ın kaleme aldığı ilk ifşaat olan "Freemasonry Dissected" (*Masonluğun Teşrihi*) ile o zaman sır olan işaret ve ritüeller açıklanmıştı. O tarihten beri bu zaman zaman tekrarlanır. Yine de bir haricinin yaşamadan bunlardan anlamlar çıkartması ve fikir sahibi olması bir hayli zordur. Mason için ise sembol ve ritüeller onun kavram ve düşünce dünyasını zenginleştiren mutluluk kaynaklarıdır.

Masonik Semboller hakkında ciltler dolusu kitaplar yazılmış ve muhtelif iddialar öne sürülmüştür. Semboller bazen boş karışıklıklar olarak tanımlanmış, bazen de komplo araçları olarak suçlanmışlardır. Kapalı tüm topluluklarda olduğu gibi, Masonluğun köklerinde de aydınlanmanın izleri bulunsa da sembol ve ritüeller önemle kullanılır. Ortaçağdaki inşaat loncalarında bir ritüel lisanı vardı ve bu Spekülatif Masonluğa intikal etmiştir. Bunu özellikle İngiltere'de eskiden var olan loncaların ele geçen yazılarından izleyebilmek mümkündür.

Kıt'a Avrupa'sına ritüeller kâh ağızdan ağıza dolaşarak, kâh kopya edilen yazılarla ulaştı ve değişime uğradılar. Friedrich Ludwig Schröder (1744 - 1816) adındaki en tanınmış Alman ritüel araştırmacısı (*Hamburg şehir tiyatrosunda oynayan bir aktör idi*) bunların hepsini bir kitapta toplamıştır. Zamanla kendilerini Mason olarak tanımlayan çok çeşitli sistemler ve bunlara ait ritüeller ortaya çıktı. Bunlar başlangıçta ilk ilkelere uyum sağlar gibi gözükseler de zamanla birçok değişikliğe uğradılar.

Sembol ve ritüellerin sır olarak tutulmaları yanında, üyeler ağır yaptırımlarla ketûmiyete zorlandılar.

Bazı Büyük Localar eski metinlerde yer alan yemin bozanlara uygulanacak korkunç cezalara dair hükümleri uzun müddet saklı tuttular. Cezalar bazen unutulma bahanesiyle okunmayıp, atlansalar dahi,

uygulamalarda bir şekilde kullanıldılar, tehditlerle verilen erkeklik sözüne göre daha güvenli bulundular. Günümüzde, sözünü tutmayan birine verilebilecek en ağır ceza kendisini şerefli insanların arasından uzaklaştırmaktır. Bugün ülkeden ülkeye ölçüsü değişse de, ya da koşullara bağlı olsa da genel olarak Kardeşlerin adları saklı tutulur. Her Masonun kendisini toplumda Mason olarak tanıtmak hakkı vardır. Birçok ülkede Mason teşkilatlarının yönetici kademeleri ve derneğin mensupları o ülkenin yönetimleri tarafından bilinmektedirler. Büyük Localar var oldukları ve faaliyet gösterdikleri ülkelerde yasal kuruluşlardır. Buna rağmen kendini açıklayan bir Kardeşin başkalarının adını açıklaması doğru değildir. Bunun nedeni en uygar toplumlarda dahi bugün bazı kesimlerin Masonluğa iyi gözle bakmamakta direnmeleri ve adı açıklanan Kardeşin meslekî ve ekonomik zarara uğrama olasılığıdır.

Yukarıda bahsedilen kapalılığın gizlilikle hiçbir ilişkisi yoktur, çünkü, yasalar karşısında Masonluk gizli bir topluluk değildir. Bu durum Masona bulunduğu ülkenin yasalarına daha dikkatle uyma yükümlülüğünü beraberinde getirir. Bu cümleden çıkan en önemli anlam, Masonun ülkesinin yönetimine ve dinine karşı bir hareket içinde bulunamayacağıdır. Eski Yükümlülüklerin 2. bölümünde devlete karşı isyan eden bir Masonun bir ağır suça (örn. cinayete) karışmadığı sürece Loca'dan ihraç edilemeyeceği hususu yazılıdır. Bu cümleyi 18. yy. koşullarında değerlendirmekte yarar vardır.

"Dünya Birliğinin Bilinmeyen bir Üst Makamı" düşüncesinin 18 yy. da "Strict Observance" adı altında üyelerden kesin ve katı itaat talep eden bir ritten kaynaklandığı söylenebilir. Bu rit uygulanmaya koyulduktan kısa süre sonra ortadan kalkmıştır. Geçmişte yaşanan ve toplumda bu izlenimleri yaratan uygulamaların bugün ders olacak şekilde gözden geçirilmesinde fayda vardır.

Manevî bir ilkeye saygı gösteren ve gizemli öğretileri destekleyen birlikler her zaman var oldular. Tarih boyunca akli düşüncelerinin motoru olarak kabul eden ve düşünen insanlar kendilerini ister istemez kült birliklerinin içinde buldular. Aralarında kesin bir bağ bugüne kadar bulunamamış ve bulunamayacak olsa dahi Masonluk'la bu gizemli toplulukların arasında bazı benzerlikler olduğu, onların izlerine rastlanabileceği savı her zaman geçerlidir. Masonluk'la bu topluluklar arasında direkt bir bağın olduğunu iddia etmek ise hatalıdır. Bu kültürler ve olaylar ülkelerine ve zamana göre ele alındığında durum daha da aydınlanır:

Hindistan:

Eski Brahmaların öğretileri dört dereceyi kapsardı. Mâbedin kapısını çalan ve Talepkâr denilen haricî kapıyı açanla arasında geçen diyalog sırasında buraya merak saikasıyla gelmediğini kanıtlamak zorundaydı. Bunu başarabilen adaya kendisine yapmaktan çekinmesi gerekenler ve sözünü tutmayanlara verilecek cezalar öğretilirdi. Sembol "nar", anlamı da bereketti. Tezi ve antitezi sembolize eden (2) sayısı da bereket sözcüğünün işaretiydi. Bunun yanında "Güneş" aydınlatan, ışık saçan semboldü. Dışarıya kapalı olan Brahmanların öğretilerinin amacı "insanın zayıf yönlerine hâkim olarak kendini yüceltmesiydi".

Eski Mısır:

Eski Mısırlıların düşünce yapılarında Osiris efsanesi önemli rol oynar. Dünyanın Tanrısı Keb ile Tanrıça Nut'un oğlu olan Osiris Güneş'le kişileştirilmiştir. Oziris daha anasının karnında kız kardeşi İzis ile çiftleşir. Doğunca anne ve babası tarafından ona dünyanın hâkimiyeti verilecektir, fakat erkek kardeşi Seth onu tahta bir tabuta koyarak nehre atmayı başarır. İzis kaçır ve Delta'da oğlu Horus'u dünyaya getirir. İzis tabutu arar ve eşini bulup Mısır'a getirir. Fakat Seth cesedi parçalar ve dört bir yana savurur. İzis parçaları toplayıp bir araya getirmeye çalışır. Toprağa gömerek sakladığı parçaların gömülü oldukları yerlerden kutsal kuleler yükselir. Büyüyen Horus, amcasını öldürerek babasının intikamını alır, insanların kralı olur, dirilen Osiris de krallığın hâkimidir.

Bu hikâye eski Mısır'da törenlerde canlandırılmış ve ana hatları aynı kalarak çeşitli bölgelerde değişik olaylarla anlatılmıştır. Bu oyunlar halka gösterilmekle birlikte bunların ezoterik yanları farklı yorumlarıyla din adamlarınca, öğrenciler ve o günün bilim adamlarınca doğal olarak farklı anlamlar taşımaktaydılar. Osiris efsanesindeki tüm yorumların ortak sembolü Ölüm ve Diriliş konularıydı.

Bir papirus rulusunda yazılı olan ve ölünün cesedinin yanına sembolik olarak konan Ölüler Kitabında bazı araştırmacılara göre ölümlüler, bilge varlıklar ve ışık varlıklarından oluşan üç dereceli inisiyasyon ritüelleri mevcuttu. Alt derecede basit dünyevi işlerle uğraşan inisiye, orta derecede ruh âlemi ve en üst derecede ölüm ve tekrar doğumla ilgilenirdi. Derecelerin kanath güneş, terazi vs. gibi sembolleri vardı.

Rahiplerin gücü çok sıkı saklanan mâbet kültüne dayanmaktaydı. Gizler son derece iyi korunurdu. Aday çok ağır sınamalardan geçirilir,

tavizsiz ketûmiyet aranırdı. Böylece Osiris'i görünmeyen güç, İzis'i görünen dünya ve Horus'u oğul ve insanlığın temsilcisi olarak tanırırdı. Memfis'te kapıyı çalan ve içeri alınan aday bir süre izlenir, sonra gözleri bağlı vaziyette bir kapının dışında dururken kendisine buraya kendi isteği ile mi geldiği sorulurdu. Evet, yanıtı alınırsa, kendisi ile baş başa bırakılırdı. Yedi gün sonra oradan alınıp karanlık ve dar bir koridordan geçirilirken "İktidar ve güç peşinde koşan kimse ölmelidir" sözlerini duyardı. Bundan sonra demir bir merdivenden genişleyen bir boşluğa düşer, bir kaya parçasındaki yarıktan geçip kurtuldum derken bir tünele çıkar ve ucundaki ışığı görürdü. Tekrar girdiği bu karanlık ortamda ateş üzerinde yürümek zorundaydı. Ateşten ve bir su birikintisinden geçtikten sonra, eğer kendisini karşılayan son derece güzel ve tahrik edici kadına karşı koyabilirse kutsal İzis'e ulaşabilirdi. Burada Hakikat'i aramak için uzun zaman geçiren aday sonunda bir mezara konur, karanlık ve sükûnet içinde bir kadın silueti görünür ve kadın ona bir kitap uzatırken "Ben senin görünmeyen kızkardeşinim, senin Tanrısal görüntünüm (ya da ruhunum). Bu da senin yaşamının kitabıdır" der ve kaybolurdu. Uyanan aday kendisini daire biçiminde çevreleyen bilgelerin ortasında bulurdu.

Bu kült sonradan çok değişik bölgelerde farklı uygulamalara, hatta kutsal hayvanlara tapınma şekillerine kadar dönüşmüştür.

Eski Yunan:

Burada efsaneler Adonis, Dionysos, Pluto, Afrodit, Orfe, Proserpina ve diğer şahıs, Tanrı ve Tanrıçalar'ın etrafında gelişir. Örneğin Epidoros'da şifa arayan hastalar, kurban ettikleri bir hayvanın yere serdikleri derisi üzerinde oturup, Tanrı ile konuşarak acılarını dindirdiklerine ve iyileştiklerine inanırlardı. Az bilinen Samotrake kültüründe adayda ahlâki temizlik aranırdı. Kabiros ve oğlu onurlandırılırlardı. Tapınma yolları kurbanlar, kutsal dramalar ve ilâhilerden oluşurdu. Kutsal bir yolun sonunda aday, "kendini bil", "kendine hâkim ol" ve "kendini yücelt" vecizelerini görürdü.

En tanınan kült merkezi, orijini pek bilinmese de Demeter Kültü'nün merkezi olan Eleusis'di. Likurg, Solon, Tales, Pitagoras, Anaksagoras, Demokrit, Euripides, Arşimed, Kral Hadrian ve Mark Aurel hep bu Demeter kültürünün müritleriydiler ve buraya ait olmak bir ayrıcalıktı. Öğretinin temel efsanesine göre, Persefone, Eros'un yardımı ile yeraltı Tanrısı Pluto tarafından kaçırılır. Annesi Demeter onu arar, Diyonyos'un yardımı ile bulur ve kurtarır. Demeter'le Pluto bir anlaş-

maya varırlar. Buna göre Persefone (= Proserpina) yılın üçte ikisini Pluto'nun yanında yeraltında, üçte birini yerüstünde geçirecektir. Persofone'nin yeryüzüne gelişi her yıl şenliklerle kutlanırken (Nevruz gibi), yeraltına gidişi de beş yılda bir veda partisi gibi hüznle kutsanır oldu.

Eleusis kültü Atina'da da rahiplerce devam ettirildi. Kâhinler mâbet-ten uzaklaştırıldılar. Neofitler'e (adaylara) ölüm ülkesinin eşiğinde bulundukları, Hades'ten korkmaları ile ışığa kavuşacakları anlatılır-
dı. Törende ışık yansımaları, gürültüler ve ürkütücü engeller kullanı-
lırdı. Proserpina'nın kaçırılışı törenin zirve noktasını teşkil ederdi.

Bu törenlerden geçmiş olan Apuleius yaşadıklarını şöyle anlatır: "Ölü-
mün sınırına kadar gittim, Persefone'nin bulunduğu basamağa ulaş-
tım. Bütün elemanları tanıdıktan sonra geri döndüm. Gece yarısında
güneşin berrak ışığı parlıyordu. Üst ve Alt Dünyaların Tanrılarının
karşılarına getirilip, onlara en yakın yerde tapındım."

Eleusis'de de mutlak ketûmiyet zorunluydu. Adayda şerefli geçmiş,
hür doğmuş olmak ve Helen şehir devletlerinin birinin onaylayacağı
hür olmak şartları aranır.

Bunların yanında okul gibi çalışan başka topluluklar da vardı:

Pitagoras Okulu:

MÖ 350 yıllarında Güney İtalya'da Pitagoras tarafından kurulmuşsa
da, öğretilerinin temeli matematikçi Sibaris'e dayandırılır. Düşünce
yapısı Mısır'ı andırır. Eriştirme Dereceleri Teoretik, Matematik ve
Politik olmak üzere üçtür. Üstada kesin sadakat ve ketumiyet aranır-
dı. Pitagoras okulunun amacı kendine hâkim olmak ve çevresi ile
uyumlu olmak idi. Gizemli sayılar, geometri ve gizli işaretler öğreti-
lerde önemli rol oynarlardı.

Essenîler:

Bu semitik grup yaklaşık MÖ 150 yıllarında Mezopotamya'da Lût Gö-
lü'nün (Ölü Deniz) Batı yakasında ortaya çıktı. Gizli öğretilerinde
sembol ve alegoriler kullanırlar, birbirlerine Kardeş derlerdi. Arala-
rındaki mülkiyet ortak. Çeşitli derecelerde Hz. Musa'nın öğretisinin
saflaştırılması ve hakkın haksızlıkla olan savaşı konu edilirdi. Ke-
tûmiyet yine bir koşuldu ve bir nev'i vaftiz töreni uygularlardı. Arala-
rına yeni aldıklarına önlük takmış olmaları, Masonluğun köklerinin
haksız yere bu gruba dayandırılmasına neden olmuştur.

Mitra Kültü:

Zaraustra kültüdür. Kaynağı belli değildir. Merkezinde kayadan doğmuş olan Işık Tanrısı Mitra bulunur. Mitra ölümlüler için hakikatin ve adaletin koruyucu kalkanı, kötülerin cezalandırıcısı, Işık Kralı Ormuz ile insanlar arasında aracıdır. Mitra kültü 7 gezegeni sembolize eden 7 basamaklı merdivenin ifade ettiği 7 derecelidir. İnsan bilgelik ve ruhsal saflık yolunda ilerlemelidir. Kadınlara kapalı olan bu kültte, mensuplar birbirlerine "Kardeş" derlerdi. Öğreti ve ritüel hakkında kesin ketûmiyet istenirdi. Çalışmalar mağaralarda ya da kubbeli hacimlerde yapılırdı. Çalışma alanı dikdörtgen biçiminde olup, uzun kenarlarda karşılıklı banklar bulunurdu. Alanın ortası boştu ve Doğu tarafında öldürdüğü öküzle birlikte, muzaffer Mitra'nın resmi bulunurdu. Çalışmalar uzun, sınavlar zor geçerdi. Işık etkilerinin önemi büyüktü. Pagan filozof Zelsus için Mitra'nın hizmetinde bulunmak ruhunun yerden ışığa doğru yükselmesi demekti ki, böylece göğe yükselen merdivenle 7 kapıdan geçerek ölümsüzlüğe ulaşılacağı anlatılırdı. Haricilere bu inanç bilgileri dini sembollerle bezenmiş doğa öyküleri olarak ve ezoterik anlamları açıklanmadan verilirdi.

Mitra Kültü Roma lejyonierleri arasında çok yaygındı ve Hıristiyanlık da bu kültten etkilenmiştir.

Kabala:

Kabul edilmiş anlamına gelen Kabala'nın kaynağının Uzak Doğu olduğu söylenirse de Anadolu'da gelişmiştir. Teolojik açıdan Yahudilikle yakından ilgilidir. Öğretileri uzun süre gizli kalmıştır. Tanrı ile insan ilişkisini tüm bilimlere gözeterek belirli kurallara oturtmak olmuştur. 7. yüzyıldan 15. yüzyıla kadar gelişme gösteren öğretide rakamlar ve harflerin sembolizmaları önem taşırlar. Masonlukta Kabbalistik izler bulunsa da aralarında bir bağlantı olduğu kanıtlanamamıştır.

Gnos:

Gizli öğreti olup, 2. ve 3. yüzyılda Hıristiyan dünyasında yayılmıştır. Hıristiyan Ezoterizmi'ne bağlı olarak mensupları birbirlerine Tanrı ve Hz. İsa'nın öğretilerini dünyada yayan kişiler olarak hürmet ederlerdi. Masonlukta bu öğretinin izlerini de bulmak mümkündür.

Druidler:

Eski Kelt topluluklarında pagan rahiplerdi. Sezar'ın zamanında öğretilerini kapalı tutmaya başladılar. Tanrı'ya hizmet etmek, dini gizli bilgileri muhafaza etmek görevlerinin yanında hâkimlik de yaparlardı. Druidler Tıp ve Astronomi ile ilgilenirler, her yıl sonbaharda toplanırlardı. Ölümden sonra yeni bir yaşam, öğretilerinin bir parçasıydı. İmparator Claudius, Tanrı'ya insan kurban etmelerini gerekçe göstererek Druidlerin Tanrı için yaptıklarını iddia ettikleri hizmetleri yasakladı. Birinci Yüzyıl'dan sonra adları az duyulur oldu. İrlanda'da Hristiyanlığın kabulüne kadar var oldukları söylenmekteyse de halen Duesseldorf'ta Mason Mâbedini kiralayarak çalışan bir Druid topluluğu vardır.

Bardlar:

Galler bölgesinde Orta Çağ'da organize olmuş, şair ve şarkıcılardan oluşan bir tarîkattir. Öğrencilerin mezuniyet törenleri en önemli toplantılarıdır. En son toplantılarının 1681 de olduğu söylenir.

Ortaçağ'a Geçiş:

Buraya kadar dinî toplulukların ya da grupların birliklerinden söz edilirken, Ortaçağ boyunca bu defa meslekî örgütlerin kapalı cemiyet türleri olarak geliştikleri izlenir. Bu örgütler daha üst düzeylerde şövalye tarikatları olarak ortaya çıkarlar. Gerçekten de meslek örgütleri Mavi Masonluğun temelini oluşturlarken, şövalye örgütlerinin izlerine Felsefî Masonluk olarak adlandırılan ritlerde rastlamak mümkündür.

Sanatkârların oluşturdıkları meslek örgütlerinde üyelerin dayanışmaları ile bu örgütler zamanla adeta yeni bir sınıf oluşturdular. Örgütlerin kuralları o kadar bağlayıcı oldular ki, zamanla bağlı bulundukların devletlerin kanunlarının üzerinde dikkate alınır oldular ve böylece devlet içinde devlet konumuna geçtiler. Kendi yargı ve ceza sistemlerini geliştirdiler. Bu örgütler eğer dinî kavramlara yaklaşırlarsa kurallar din ağırlıklı, aksi takdirde dünyevî ağırlıklı oldular. Bu kardeşlik örgütlerinin ortak yanı, üyelerinin yaşam tarzları üzerinde etkili olmalarıydı. Bu tip örgütlenme, toplumun üst sınıflarına doğru hizmet takımlarının oluşmasıyla yayıldı. Bunlarda kayıtsız sadakat, dayanışma aranırken zamanla şövalyelik erdem ve ödevleri de işin içine girdiler.

Şövalyelik Örgütleri ya da Tarikatleri:

Malta Şövalyeleri Tarikatı: Onbirinci Yüzyıl'ın yarısında Haçlı Seferleri sonunda Kudüs'te genç ve asil şövalyeler tarafından hasta ve muhtaçlara yardım gayesi ile kurulmuştur. Tarikat mensupları tüm dünya nimetlerinden vazgeçip, Aziz Johanna'nın koruyucu kimliğini kendilerine önder aldıklarından, bunlara sonradan Johannit'ler adı verildi. Tarikat kuruluşundan sonra varlıklı şövalyelerin katılmalarıyla ve çeşitli bağışlarla zenginleşip güçlendi, siyasi söz sahibi oldu ve önemli roller üstlendi. Daha sonra Kudüs'te barınamayan tarikat 1308-1522 yıllarında Rodos'a, 1530-1798 yıllarında Malta'ya taşınmak zorunda kaldı. Buradan da, Napolyon'un kovması sonucunda Roma'ya yerleştiler. Fransız İhtilâlinde sonra önemlerini kaybettiler, fakat amaçlarına bağlılıklarını sürdürdüler.

İlk Büyük Üstatları Raymond du Pay tarikatı teşkilâtlandırdı, kurduğu üç derecenin ilki şövalye, ikincisi doktor ve rahip, üçüncüsü hizmetkâr biraderler dereceleri idi. Tarikata sonradan meslekten olmayanlar da katıldılar, bunlar kendi mesleklerinin ilkelerine sadık kalırlarken, tarikata bağlılık andı içtiler. Üyeler fakirlik ve iffeti överlerken, sırtında beyaz haç taşıyan siyah tarikat pelerini giyerler. Tarikatın başında Büyük (Yüksek) Üstat ve Büyük (Yüksek) Görevliler bulunur. Fransız İhtilâlindeki kayıplarına rağmen tarikatın bugün de mülkleri vardır ve dünyada 20 ülkede diplomatik ilişkiler kurmuşlardır. Bugün fakirlik ve iffet andı içmiş üyeler yanında böyle bir anda bağlı olmayan ancak tarikatın eylemlerinde aktif rol üstlenen üyeleri vardır.

Alman Şövalye Tarikatı: 1190 da Filistin'deki Akkâ kampında çoğunluğunu Almanya'dan gelenlerin hasta ve muhtaçlara yardım amacıyla Johannitlerin evlenmeme, iffet ve fakirlik yeminlerine bağlı kalarak ve inançsız olanlara karşı savaşmak üzere kuruldu ve Papa III. Klemens tarafından 1191 de kutsandı.

Tarikat daha sonra Almanya'da 7 kalede teşkilâtlandı, 1230 da Kuzey Prusya'da çok Tanrılı dinlere tapınan Prusyalılarla savaşıp, onları yendiler. 1237 de Kılıç Şövalyeleri Tarikatını doğurdular. Kılıç Şövalyeleri 1410 daki Tannenberg Meydan Savaşının kazanılmasında önemli rol üstlendiler. Reform hareketinden sonra mülklerinin sahipliğini dukalık halinde devam ettirdiler ve bu sonradan Prusya Devletinin temelini oluşturdu. Örgütün başında bulunan Büyük (Yüksek) Üstat yaşadığı sürece görev yapar, yardımcıları Büyük (Yüksek) Gö-

revli unvanını alırlardı. Üç basamaklı üyelik vardı: 1. Şövalye ve rahipler, 2. Hizmetkâr biraderler, 3. Meslek dışından biraderler.

Kutsal Mezar Şövalyeleri Tarikatı: 1496 yılında VI. Alexander tarafından Büyük Haçlı, Komutan ve Şövalye derecelerinde çalışmak üzere kuruldu. Ambлемleri uçlarında dört küçük haç ve aç aralarında siyah tarikat bandı bulunan altın üzerinde kırmızı emayeli Kudüs Haçı'dır. Amaçları, Haçlı Seferlerini devam ettirmek, Kutsal Taht'a kayıtsız sadakattir. Amblemi taşıyanlar Kutsal Topraklarda Katolik Kilisesinin haklarını korumakla yükümlü olup, papalık törenlerinde özel kıyafetler giyerlerdi.

Mâbet Şövalyeleri Tarikatı: 1118 de Haçlı Seferleri sırasında 9 Fransız Şövalye tarafından Kudüs Patriğine bağlı olarak iffet, fakirlik ve itaat yeminiyle, hacılara yardımcı olmak gayesi ile kurulmuştur. Papa II. Honorius, Hugues de Payens liderliğindeki tarikatı tanıdı. Kıyafet kan kırmızı sekiz uçlu haç taşıyan beyaz pelerin, beyaz kuşak, küçük kutsal haçerden oluşurdu. Tarikat asillerin katılımı ve büyük bağışlarla kısa zamanda zenginleşti ve büyüdü. Bir Büyük Üstat ve Büyük Görevlilerin teşkili ile bir nevi devlet görünümü kazandılar. Üç derecede çalışıyorlardı: 1. derecede Şövalyeler, 2. derecede Papazlar, 3. derecede Hizmetkârlar bulunurlardı. Aday olacak olanın çocukluğunda tarikat tarafından belirlenen bağış vaad ve üstlerin emirlerine kesin itaat aranırdı. Tarikata giriş bir yıllık adaylıktan sonra olurdu. Selâhaddin Eyübî karşısında hezimete uğrayan tarikat Akkâ'ya çekildi ve orada uzun müddet sessizce faaliyetini devam ettirdi.

Bu arada paraya ihtiyacı olan Fransa Kralı Güzel Filip ile Papa Beşinci Klement politik iş birliğine girdiler. Papa Beşinci Klement Büyük Üstat Jacques de Molay'i Roma'ya davet etti ve Bü. Üs. yanına tarikat hazinesini alarak Paris'e gitti. Fakat Bü. Üs., Kral Filip'in emrine girmeyi ve hazinesini ona vermeyi reddedince Papa tarikat hakkında suçlama ve iftiralarda bulunmaya başladı. İddialara göre şövalyeler haça zarar veriyorlar, putlara tapıyorlardı. Bu yüzden Papa koruyucu elini tarikat üzerinden çekti. 1307 yılında de Molay ve etrafındaki birçok şövalye tutuklanarak ömür boyu zindan cezasına çarptırıldılar ve tüm varlıklarına el konuldu. Fakat de Molay ile de Charmay suçsuz olduklarında ısrar edip, bunu resmen söyleyince ve Papa ile Kralı suçlayınca yakılarak öldürüldüler.

Bu olaydan sonra tarikatın diğer üyeleri takip edildiler, yakalananlar öldürüldüler ve tarikat yok edilmek istendi. 400 yıl sonra 18. yüzyılda olay, o zaman kaçan ve İskoçya'daki inşaat loncalarına bilgilerini taşı-

yan mâbet şövalyelerinin torunları tarafından bir efsane halinde Ma-sonluğa intikal ettirildi. Bugün EKSR nin içinde Mâbet Şövalyesi de-reesinde bu menkıbe yer almaktadır.

İslâm Dünyasında yaşananlar:

Bektaşilik:

XIII yüzyılda Anadolu'da Kalenderîlik içinde doğan, XV. yüzyılın son-ralarında Hacı Bektaş-ı Velî ananeleri etrafında olgunlaşan tarîkat-tır. Bektaşîlik konusunda oldukça geniş araştırmalar ve yazılar oldu-ğu için bu çalışmada sadece Bektaşîliğin ezoterik tarafına değinile-cektir. "Hak-Muhammed-Ali" tarzındaki ulûhiyet kavramı Bektaşîli-ğin on iki imam kültünü benimsediğini gösterirken bazı hristiyan araştırmacılar bu kavramda hristiyan teslisini aramışlardır. "Teslim taşı" denilen 12 köşeli yıldız biçimindeki kolye de 12 imamı temsil eder. İslâmiyet öncesi Şamanizm, Budizm ve İran dinlerine dayanan menkıbeler âyin ve erkânlarda önemli yer tutarlar. Şeriat, tarikat, marifet ve hakikat kapılarından ve her kapıda on makamdan geçile-rek Hakk'a ulaşılır. Bütün âyin ve erkân kulun bu yolculuğunu temsil eder. Tarîkata giriş "ikrar âyni" denilen törenle yapılır, yeni kadın ya da erkek müritler eski mensuplara tanıtılır. Burada verilen ilk öğreti "eline, beline, diline sahip olmak" tır. Bu törenin yanında yine ritüelik Cem âyinleri, muharrem matemi, baş okutma ve başka âyin ve erkânlar vardır.

Bektaşîlik'te irşat müessesesinin başında bulunan ve manen en yük-sek dereceyi kazanan şahıs "mürşit" dir. 12 posttan birincisi Hacı Bek-taş-ı Velî'nin temsil ettiği pîr postudur, ikincisi mürşit postu olup Hz. Muhammed'i temsil eder. Mürşitlik en zor ve sorumluluğu olan ağır bir makamdır. Ondan sonra "rehber" gelir. Rehber Hz. Ali'nin temsil ettiği üçüncü postun sahibidir. "Talip" denilen ve irşat edilerek tarîka-ta alınacak olan adayları aydınlatmak, her bakımdan hazır hale getir-mek rehberin görevidir. Tarîkata katılma işlemi ikrar âyninden son-ra tamamlanır. Gerek bu âyinde, gerekse ötekilerinde her erkânı icra-ya hizmet edecek görevliler bulunur. Bunların her birinin ayrı ayrı ad-ları vardır.⁽³⁾

Loncalar:

Lonca kelimesi, İtalyanca "loggia" dan gelmektedir. Fransızca'da "lo-ge", Türkçe'de "loca" olarak geçer ve "hücre yahut oda, özel tahsis edil-

miş mekân" anlamına gelir. Teşkilâtlanmış esnaf grupları için kullanılan bu terimin Venedik, Ceneviz ve Raguzza'lılardan Osmanlı'lara geçiş tarihi bilinmemektedir. İstanbul esnafı için Lonca sözcüğünün geçtiği en eski belge 1697 tarihli'dir. Bursa'daki belgelerde bu tarih 1632 ye kadar gerilemektedir. İşyerlerindeki çırak, kalfa ve ustanın dışında esnaf arasında düzeni sağlamak amacıyla Lonca'nın yönetiminde kethüda, yiğitbaşı, nizam başı ve diğer görevliler bulunurdu. Çıraklığa giriş bir törenle olurdu. "Şed" (önlük) bağlama törenleri bugün temsili olarak yapılmaktadır.⁽⁴⁾

İhvân-ı Safa (Gönül Kardeşleri):

X. yüzyılda Basra'da ortaya çıkmış, ansiklopedik risaleleri ile tanınan, dinî, felsefî, siyasî ve ilmi amaçları olan, toplantılarına mensubu olmayanların katılamadığı kapalı bir örgütün adıdır. Abbasî Devleti'nin çöküş yıllarında İslâm toplumunu fikrî bakımdan yeniden derleyip toparlamak amacını güden bu topluluğun tam adı İhvanü's-Safâ ve Hullanü'l-Vefâ ve Ehlü'l-Adl ve Ebnaü'l Hamd'dir. Zamanla İslâm dünyasında diğer merkezlere yayılan cemiyet çalışmalarında kozmoloji, astronomi, psikoloji, metafizik, matematik gibi bilimlere de yer verilmiş, bunların tümüne "Kur'an'dan sonra Kur'an" ya da "bilimin Kur'anı" adını da takmışlardır. Bazı muhafazakârlar, mensupları için İsmailî demişlerse de, risalelerde Şîî'liğin bir hayli eleştirildiği görülmektedir. Risaleler, 52 risaleden oluşan Resa'ilü İhvânî's-Safa adı altında toplanmıştır. **"Kardeşlerimin ilimlerden hiçbirine düşman olmamaları, hiçbir kitabı hor görmemeleri, mezheplerden hiçbirine ön yargı ile bakıp, taassuba düşmemeleri gerekir; çünkü, bizim görüş ve mezhebimiz bütün mezheplerin görüşlerini kapsar ve bütün ilimleri kuşatır"** diyen cemiyetin öğretilerinde Sokrat, Eflâtun ve Aristo'nun felsefî görüşlerine, Pisagor'un matematiğine, Öklid'in geometrisine, Batlamyus'un coğrafya bilgisine rastlamak mümkündür. Düşünce yapılarında Tevrat ve İncil'in, Kur'an kadar önemi vardır.

İhvân-ı Safa'nın düşünce sistemi insanı merkez alır. Bu düşünceye göre insanın varoluş gayesi kendini ve âlemi tanıması, yaratıcı bilmesi, eşyanın hikmetini ve hakikatini kavramasıdır. Aydınlanma ateşinin kibritini çakan düşünür olduğu kabul edilen John Locke'tan yüzyıllar önce Plâton'dan gelen "Tabula Rasa" dan söz eden İhvân-ı Safa düşünürlerine göre, doğuşta insan zihni, üzerine herhangi bir şey yazılmamış boş bir kâğıttır.

İhvân-ı Safa'ya göre insanın en önemli görevlerinden biri bilgi edinmek ve böylece kendini geliştirmektir. Duyularla bilme, çocukluk dönemiyle başlar, yavaş yavaş akıl, bilgide etkin bir rol üstlenir. Ergenlik döneminden sonra da insan edindiği aklî bilgiler ışığında kıyas yapma imkânı bulur. Vahiy ve ilham sayesinde ruh, arınma sonucunda olgunluğa ermiş, bir bakıma küllî nefisle birleşme, Tanrı'dan bilgi alma durumundadır. Din konusunda ise insanların tutumunu üçe ayırırlardı: **a)** Dinin zahiriyle yetinenler; peygamberi tasdik edip namaz, oruç, zekât gibi ibadetleri güçleri ölçüsünde yerine getirenler. Bunların çoğunluğunu kadın ve çocukların oluşturduğu avam teşkil eder. **b)** Avamdan daha üstün olup, orta tabakayı oluşturanlar ise dini derinlemesine anlamaya çalışanlardır. Bunlar taklitle yetinmeyip dinin hükümleri üzerine düşünen, tefsir, ve te'vile ilgilenip Kur'an lâfızlarının anlamlarını araştıranlardır. Dinin zahiri ile amel ederler, fakat bâtını da anlamaya çalışırlar. **c)** Hem ilim hem de amele önem veren havas. Bunlar ilimde yetkinleşmiş, hikmette belli bir düzeye ulaşmış, manevî seviyeleri meleklerden alınma ve ancak ruhu arınmış kimselerin muttali olabileceği bâtını sırlara vakıf olanlardır.

Cemiyetin fikirleri aralarında Beyhakî, İbn-i Sinâ gibi birçok İslâm âlimini etkilerken, Gazalî tarafından eleştirilmiştir.⁽⁵⁾

İhvan-üs Safa'da öğrenim yaşa dayanarak dört dereceli idi:

1. 12-30 yaşları arasında olup bir rehberin gözetiminde nefislerini eğitenler.
2. 30-40 yaşlarında dünya ile ilgili felsefî bilgiler, hayatın amacı, nereden gelinip, nereye gildiği öğrenilirdi.
3. 40-50 yaşlarında ilâhî bilgiler, ilâhî sırlar Allah kavramı öğrenilir, bu dereceye Peygamber seviyesi denirdi.
4. 50 yaş üzerinde olanların girdiği bu derece mensuplarına "Melâike-i Mukarribin" denir ve onlar Tanrı'ya en yakın olan melekler arasında sayılırlardı.⁽⁶⁾

Ahîlik:⁽⁷⁾

Horasan'ın Moğollar tarafından istilası üzerine Anadolu'ya kaçan Baba İlyas tarafından temeli atılmış, XIII. yüzyılda Nasîrüddin Ahî Evran zamanında Kırşehir'de kurumsallaşmıştır. Yamak-Çırak-Kalfa-Usta hiyerarşisi içinde gündüzleri işyerlerinde çalışıp mesleğin inceliklerini öğrenen ve öğreten sanatkârlar, akşamları toplandıkları Ahî

konuk ve toplantı salonlarında aynı hiyerarşi içinde, ahlâki ve felsefi eğitim görürlerdi. Gün ortasında başlayan bedenî çalışma ya da öğrenim, akşam gün batımından sonra fikrî sahada devam eder, gece yarısında sona ererdi.

Ahî kelimesi Arapça'da Kardeşim anlamına gelmekle beraber, Türkçe'de "cömert, eli açık" anlamındaki "Akı" sözcüğünden geldiğini ileri sürenler de vardır. Ahilikte 6 esas vardır:

- **Elini açık tut!**
- **Sofranı açık tut!**
- **Kapını açık tut!**
- **Gözünü bağlı tut!**
- **Dilini bağlı tut!**
- **Belini bağlı tut!**

Diyanet Vakfının yayınlarında Mirac'ın anlatımı: (2)

Mirac olayı İslâmi inanca göre önce İsra denilen gece seyahati ile başlar. Hz. Muhammed, Burak isimli kanatlı atla Mekke'den Kudüs'e dünya üzerinde yatay bir yolculuk yapar, Kudüs'te belli bir noktada gökyüzüne yükselir. 7 kat göğe çıkan Peygamberi, kendisine buraya kadar kılavuzluk eden Cebrail, "ben buradan öteye geçemem" diyerek yalnız bırakır ve bu noktadan sonra Hz. Muhammed'in yalnız başına yaptığı Miraç'daki son yolculuğu başlar.

Konuyla ilgili olan 7 kat göğe yükseliş kısmında Hz. Muhammed 1. Kat Semada Hz. Âdem'le; 2. kat Semada Hz. İsa ve Hz. Yahya ile; 3. kat Semada Hz. Yusuf'la; 4. kat Semada Hz. İdris'le; 5. kat Semada Hz. Harûn'la; 6. kat Semada Hz. Musa ile ve 7. kat Semada Hz. İbrahim'le karşılaşır ve tanışır. Kaynak kitapta tüm bu karşılaşma ve tanışmaların tamamen ritüelik düzende oldukları anlatılmaktadır. Öyle ki Peygambere kılavuzluk eden Cebrail her gök katının kapısında durup kapıyı çalar, içerden gelen "Kimdir o?" geliş amacının ne olduğu sorularına karşılık veren Cebrail, gelenin Muhammed olduğunu ve gönderildiğini söyler. Selâmlaşmanın akabinde Hz. Muhammed'e "Hoş geldin, Kardeş" diye hitap edilir. Yalnız Hz. İbrahim, "Milletlerin babası" anlamındaki adına uygun olarak ve onun atası Hz. Âdem "Hoş geldin, oğlum" derler.

Ahmet Akkan Üstat Cebrail kelimesinin Arap kavimlerinin birinin dilinde Cibril olarak geçtiğini ve akıl anlamında kullanıldığını söylerdi. Masonluktaki görevlerden Muhakkik ise tahkikatı yapan, hakikati arayan demektir.

SONUÇ:

Masonluğu tarih boyunca etrafındaki tüm akarsuların aktığı ve beslediği bir denize benzetmek mümkündür. Bu akarsularda akan insan aklı ve zekâsı, tüm insanların bilgi ve deneyimlerini akarsuların taşıdıkları alüvyonlar gibi bu muhteşem denize taşırlar. Tarih boyunca bu okyanusa akan sular yukarıda anlatılanlarla sınırlı değildir. Dünyanın her bölgesinde aklın, vicdanın ve ahlâkın egemen olduğu her düşüncenin Masonlukta izlerine rastlamak mümkündür.

Bazı araştırmacılar, Masonluğun köklerini geçmişteki ezoterik kültür ya da topluluklarda ararlar. Bazıları daha da ileri giderek adres de gösterirler. Oysa tüm bu topluluklarda olan bir kural Masonlukta asla geçerli olamaz. Tarikat, kültür, okul veya cemiyet adı ne olursa olsun, hepsinde başta bulunanın buyruklarına ve fikirlerine kesin uyma zorunluluğu vardır. Masonlukta ise, Büyük Üstat ya da Üs. Muh.'in yönetimine kesin itaat şartı varken, hiçbir Mason Büyük Üstat ya da Üs. Muh. gibi inanmak, düşünmek zorunda değildir. Masonlukta belli bir disiplin ve harmoni içerisinde çok seslilik hâkimdir. Böyle olması da şarttır. Ezoterik topluluklarda "anlamak için inanmak" aranırken, Masonlukta "inanmak için aklın yardımı ile anlamak" tercih edilir. Onun için Masonluk aydınlanmanın ta kendisidir.

Voltaire gibi bazı düşünürler, düşünmeyen, sadece itaat eden insanların oluşturdukları toplulukları "sürü" olarak tanımlamışlardır. Her sürüyü de çoban ve köpekleri güderler. Birçok yönetici karşısında sürü görmek ister. İnisiyasyonun gayesi inisiyelere ahlâklı ve sistemli düşünmeyi öğretmek, onları buna alıştırmaktır. Mason, buna ek olarak, deneyim ve fikirleri, Tanrı'nın kendisine verdiği en büyük armağan olan aklın süzgecinden geçirerek düşüncelerinin doğruluğunu araştırır. Dışardan gelecek hiçbir güce güvenmeden kendi gücü ve azmiyle, kendisi gibi düşünenlerle güçlerini birleştirerek ve süsleyerek insanlığa daha iyi, daha doğru ve daha güzel bir dünya sunmak amacıyla korkmadan, yılmadan eylemini ümidini kaybetmeden sürdürmelidir.

KAYNAKLAR

- (1) Ulrich von Merhart, *"Die Weltfreimaurerei, ein Überblick von ihrem Beginn bis zur Gegenwart"*, Bauhütten Verlag, Hamburg 1969
- (2) M. Asım Köksal, *Peygamberler Tarihi 1. cilt*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara 2004
Ahmed b. Hanbel-Müsned, Müslim-Sahih, Buhari Sahih, İbn. İshak, İbn. Hişam-Sîre, İbn. Ebî Şeybe-Musanef, Beyhakî-Delâilünnübüvve, Begavî-Mesâbihussünne, Kadı İyaz Şifâ, İbn. Esir-Câmiul'usûl, İbn. Seyid-Uyunüleser, Taberî-Tefsir, Tirmizî-Sünnen, Taberânî-Mücemmüssagir, Kurtubî-Tefsir, Halebî-Hassisülkübrâ.....
- (3) Türkiye Diyanet Vakfı, *İslâm Ansiklopedisi*, Cilt 5, ss 373-379, İstanbul 1992.
- (4) Türkiye Diyanet Vakfı, *İslâm Ansiklopedisi*, Cilt 27, ss 211-212, Ankara 2003.
- (5) Türkiye Diyanet Vakfı, *İslâm Ansiklopedisi*, Cilt 22, ss 1-5, İstanbul 2000.
- (6) Emin Esad Kadester, *"X. Yüzyılda İhvan-üs Safa Cemiyeti"*, Mimar Sinan, 69, ss. 45-48, 1988.
- (7) Yüksel Keskin, *"Ahîlik Üzerine"*, Mimar Sinan, 77, ss. 47-50, 1990
- (8) Türkiye Diyanet Vakfı, *İslâm Ansiklopedisi*, Cilt 6, ss 94-55, İstanbul 1992.

GNOZ

Halit KAKINÇ

GNOSİS

Gnosticism is a collective name for a large number of pantheistic-idealistic sects which flourished before the Christian Era. Afterwards it was considered as a corruption of Christianity. Esoteric thought we can say was more efficient than Gnosticism within Freemasonry as a context from a philosophic perspective that flowered in the underground milieus of the European Enlightenment.

GİRİŞ

Masonlukta çokça kullanılan, fakat bir anlam bütünlüğü içermediğini düşündüğüm Gnostisizm, Mistisizm, Bilinmezcilik ve Ezoterizm gibi kavramların genel tanımlarını açarak yola çıkmak istiyorum. En geniş tariflere göre Eski Yunancadaki gnosis sözcüğünden gelen **Gnoz**, bilgi kavramının içindeki doğaüstü, dinsel

ve sezgisel nitelikli oluşum elemanlarının dile getirilmesi anlamına gelir. Bu şekilde ele alındığında kastedilen anlam daha zenginleşir ve beraberinde çok sayıda mistik, diğer deyişle gizemci öğretiyi içerir.

Gnostisizm'in tanımlanabilir ve anlaşılabilir kılınmasına yönelik bir analizde, araştırmacıların önlerine çıkacak ikinci bir ta-

nım belirleyici istasyon: MÖ 2. Yüzyıl'dan itibaren Gnoz kavramı ve anlayışının Eski Yunan ve diğer antik kültürlerden devraldığı mirasın, Hristiyan öğretisi ile tanışması ve Hristiyan öğretisinden önemli ölçüde etkilenebilmesi ve bu aşamadan itibaren bol miktarda yeni veriler ve bu verilerin yorumlarını yüklenmesidir.

Bu tarihten itibaren **Gizemciliği**, diğer bir yaygın kullanım ifadesi ile **Mistisizm**'i üst başlık şeklinde değerlendirecek olursak; **Gnostisizm**'in Hristiyan inancında, **Kabala**'nın Musevilikte, **Tasavvuf**'un da İslâmiyet'in alt gizemci grupları olarak şekillendiklerini söyleyebiliriz.

Belirleyici Unsurlar

İster antik dönemdeki ilk çıkışı, ister daha sonraki şekillenmeleri çerçevesinde olsun, Gnostisizm'in belirleyici temel unsurlarını şu şekilde sıralamak yanlış olmayacaktır: "Gnostisizm, Madde Dünyası'nı Kaadir-i Mutlak bir Yaratıcı veya bu Yaratıcı'nın yardımcılarının kötü ve mükemmel olandan uzak bir yaratım örneği olarak kabul eder." Bu durumun sezgisinde olan Gnostik için; söz konusu varlık ortamı ve mevcut koşullar, aidiyet yönünden yabancılaşma duygusu uyandıran bir durum oluşturmaktadır. Yardımcı sıfat ve tanımı nitelen-

dirilen alt düzeydeki ilâhların en tepesinde, tek bir Kaadir-i Mutlak Güç yer almaktadır.

Bütün bireylerin özlerinde bu söz konusu en büyük ve tek Güç'ten kopma tanrısal bir parça, mitolojik dramaların söylemlerinde olduğu gibi ilâhî bir kıvılcım bulunmaktadır.

İnsanoğlunun madde dünyasındaki ölümlü yaşamında karşısına çıkan amaç, bu "tanrısal kıvılcım"ın farkına varabilmek ve içinde yaşamakta olduğu madde dünyasının tutsaklığından kurtulmaya çalışmaktır.

Kurtulabilme sürecine girebilenin ilk koşulu, bu en üst düzeyden gelmiş olan kıvılcım sayesinde yeniden söz konusu üst düzeye çıkabilmenin mümkün olduğunun sırrına erebilmektir. Diğer bir deyişle farkındalık halinde kavrama aşamasına geçebilmektir.

Gnostisizm, ikilemci - diğer bir deyişle, bir "diyalektik felsefe"dir. **Varlık Âlemi**; iyi ve kötü, ışık ve karanlık, ruh ve beden gibi zıtlıkların buluşma ve çatışma alanıdır. Gnostisizm, gizemci formüller peşinde koşan bir öğretilerdir. Ancak bu formüller sayesinde, **ÖZ** eki mikro tanrısal parçanın ana kaynağına dönebilmesinin mümkün olabileceğini vaz eder.

Kaynaklar, Örnekler, Kategoriler

Gnostisizm ile ilgili en eski kaynakların, 1945 -1946 yıllarında Mısır'da yürütülen arkeolojik kazılarda ortaya çıkartılan Nag Hammadi⁽¹⁾ yazılı belgeleridir. Buna bağlı olarak Turfan ve Dakleh Vadisi bulguları, Medine Madi kütüphanesi ve Mani Kodeksi, Gnostisizm'in en eski belgelerini oluşturmaktadır.

Genel kabule göre iyi-kötü zıtlıkları çerçevesinde Zerdüş inan-cındaki Ehrimen ile Hürmüz arasındaki mücadele, tipik bir gnoz anlayışı örneğidir. İki bin yıl kadar önce Irak ve İran'da yaşamış olan Mendeliler, daha sonra Manihaeistler, Gnostisizmin öncüleridir. Araştırmacılara göre, günümüzde de İsmailiyye Mezhebi, Alevîler, Nusayrîler, Dürzîler, Şia Mezhebi'nin fanatik ve sapkın bazı tarikatları ve Yezidîlerde kısmen de olsa gnostik unsurların izdüşümlerine rastlanmaktadır.

Hıristiyan gnostikler, Antik Yunan'dan devraldıkları bir klasifikasyonu daha sonraki dönemlerde İsevîleştirerek yeryüzündeki insanları üç ayrı kategoriye ayırmışlardır:

Pneumatikoi: Ruhsallar - bu gruba giren insanların madde

evreninden kurtulmaları garanti gibidir...

Psychoi: Ruhsallar'a yakın olan bu kimseler, henüz gnostik olmakla birlikte, farkındalık halinde ve Madde Evreni'nden sıyrılıp arınmaya yatkın ve yeteneklidirler. Kurtulmaları ihtimal dâhilindedir.

Hylikoi: Bu gruba dâhil olan madde insanları ise maddenin egemenliğine tabidirler. Maddeye tabi kalacaklardır. Yaşamlarında bu tutsaklıktan kurtulmaları söz konusu olamayacaktır.

Kavramların açılımı ve tanımı bakımından, şimdi bizim gibi masonik unvan ve sıfatı taşıyan bireyler açısından son derece önemli bir noktaya gelmiş bulunuyoruz. Bu noktanın adı ve ana başlığı Ezoterizm'dir. Masonluk ile ilgili yorum ve göndermeler açısından son derece hassas ve deyim yerinde ise netameli bir konudur. Bu çalışmanın sonunda - bana göre - son söz'ü söylemeden önce, Ezoterizm kavramından ne kastedildiğini ve de Ezoterizm ile Masonluk arasındaki ilintileri daha da net bir biçimde ortaya koymamız gerektiğini düşünüyorum.

Çünkü: Masonluğun bugün için ulaşmış olduğu fikir seviyesi her ne olursa olsun, geçmişe dönük analizlerde kabul etmemiz gere-

(1) *Nag Hammadi:* Kopt dilinde yazılmıştır ve toplam 1000 sayfa kadardır.

ken son derece açık bir realite vardır ve o da en açık ifadesi ile şudur: Çıkış noktaları olarak hangi hipotezler yakın bulunursa bulunsun, Masonluk, insanlık tarihi içerisindeki seyri boyunca, ağırlıklı olarak ezoterik bir nitelik taşımıştır. Aslında bu da doğal bir süreçtir.

Çünkü: Ezoterik sistemler ki, Masonluk da bu sistemlere dâhil bir oluşum ve gelişme çizgisi göstermiştir; dış dünyaya - yani haricilere kapalı, öğretisini bende-lerine aşağıdan yukarı tümevarımcı bir mantık içerisinde belletmeye çalışan, bu yoldaki eğitimi de semboller ve alegoriler yardımı ile gerçekleştirmeye çalışan ortak paydasında bir örgüt meydana getirmiştir. Burada, kafalarımızı kurcalayacak en hassas bir soruya cevap verme zorunluluğu ile karşı karşıya kalmaktayız. Bu soru şöylece formüle edilebilir: Masonluk eğer ezoterik bir kökenden geliyorsa, bunun doğal bir yansıması ve parçası olarak gnostik düşünce kampının da bir parçası mıdır? Daha açık bir ifade ile gnostik, yani gizemci midir? Eğer değilse, bu durumda benzerlikleri ve farklılıkları nerelerde başlayıp, nerelerde bitmektedir?

Bu soruya cevap aramadan önce, Ezoterizm'i ve ezoterik sistemleri, Gnostisizm'den ayırılım ve kendi bütünlüğü içerisinde tanımlamaya çalışalım: Eski Yu-

nancadaki **esoterikos** sözcüğünden gelen bu kavram; içe dönük, dışa kapalı anlamlarında kullanılmıştır. Osmanlıcada **bâ-tınî**, Türkçe'de de **içrek** sıfatları ile karşılık bulmuştur. Ezoterik kavramının karşıtı, **ekzoterik**'tir. Dışa dönük, kapalı olmayan anlamlarındadır. Osmanlıcadaki karşılığı **zahirî**'dir. Tam bu noktada **Gnostisizm** ile **Ezoterizm** ikilisi ile özellikle çağdaş Masonluk arasındaki izlenen yol ve yöntem benzerliği ile hedef ve amaç ayırımının altını çizebileceğimizi düşünüyorum.

Ezoterik kuruluşlar, özgün çalışma yöntemleri ile kendi bünyelerine dâhil olmayanlara kapalı çalışmalar yürütürler. Gnostik örgütler de aslında yöntem olarak aynısını yapar. Ne var ki, gnostik yapılanmalar genellikle **"gizli"**dir ve "dinsel amaçlı"dır. Masonluk türü ezoterik kuruluşlar ise "gizli değil kapalı"dır. "Dinsel amaçlı" olmayıp; "insan aklı"nı ön plâna koyarlar.

Gnostisizm'in Farklılıkları

Gnostik kuruluşlar, ulaşılan bilgi ve bulguların söz konusu örgütlerin tekelinde tutulması gerektiği mantığını savunurken, Masonluk gibi ezoterik örgütlenmeler ise yeterli ve uyumlu bir ortam sağlanması halinde, söz konusu akıl ürünü bilgi ve bulguların tüm insanlık ile paylaşılmasını hedeflerler. Ezoterizmde,

Gnostisizmin aksine inanç sistemlerinin akıl ve mantığa uymayan hiçbir tapınma biçimi yoktur. Gnoz, gnostik ve Gnostisizm sözcüklerini aynı doğrultuda ve aynı anlamda kullanalım. Ve yine dilerseniz, bu aşamada tariflerin de ötesine geçerek olguyu daha geniş bir çerçevede ele almaya çalışalım.

En geniş bir yaklaşımla, Gnostisizm, Ezoterizm ile aynı şey olmamakla birlikte Ezoterizm'den bir ölçüde etkilenmiş manevî bir akımdır. Din anlayışının bir tür yorumlanma biçimidir. MS 2., 3., ve 4. yüzyıllardan itibaren giderek katılan hristiyan dogmatizmine karşı Doğu Mistisizmi, antik Yunan mitolojisi Plâton felsefesi, **Stoik** görüşler ve **Teozofi** den etkilenmelerin ortak bir hamuru olarak şekil bulmuştur Gnostisizm. **Teozofi**, Doğu coğrafyasında 2 bin yıldır kullanılan bir terimdir. İlâhi nesnelerin üzerinde entelektüel bir bilgi oluşturma çabası anlamındadır. Eski Yunanca theos (*tanrı, tanrısallık*) ve sophia (*bilgelik*) sözcüklerinin bileşimidir. Madame Blavatsky'nin modern teozofisi ahlânda bu mirasın izdüşümünden başka bir şey değildir. Stoik Felsefe, MÖ 300'lerde antik Yunan'da Zenon ve Kleantes ile başlayan ve Roma'da Marc Aurel'e kadar uzanan bir düşünce sistemidir. Amacı, özbenliği ve yakın çevreyi yönlendirmek su-

retiyle iç dinginliğin sağlanabilmesidir.

İlk gnostiklerin hedefi, Hristiyanlık ile heretik düşüncelerin, yani diğer deyişle ortodoks inanç söylemlerinin dışında kalan ama yine inanca yönelik birikimleri kaynaştırmaktır. Gnostikler, bu amaçla bir tür türeyiş sistematiği imajine etmişlerdir. Ön kabullerine göre bu sistemde görünmeyen ve sonsuz olan ana varlıktan kopan maddeler -yani **eon**'lar-, bu ana maddeden uzaklaştıkça mükemmelliklerini yitirmekteydiler.

Gnostik yapı, yaklaşımlarına göre, şu temel üçlem katından meydana gelmektedir: **Madde... İkinci Evren... Kurtuluş (Halâs)**... Yüksek seviyedeki türeme ve yayılma, kısmen tanrısal bilgelikte mevcuttur ve de sembolik sayılar halinde **pleroma**'yı -yani mükemmel algılamayı, gnostik deyişle **Işık Denizi**'ni- meydana getirmektedir. Kaadir-i Mutlak olan en büyük gücün altında da, daha önce kısaca değindiğimiz gibi İkinci Evren'de, yaratma işlemi ile görevlendirilmiş bir de alt düzey ikinci tanrı vardı. Işık Denizi'nden mesajı almayı başaran psişikler, bu sayede bir üst mertebeye geçecekler... Diğerleri ise yeryüzü insanları olarak kalacaklardır. Gnostikler, birinci gruptan ruhsal insanlardır bu felsefeye göre.

MS. 1. Yüzyıl'da bu felsefenin temeli Simon Magus, Menander ve Gerinthes tarafından şekillendirilmiştir. MS 2. Yüzyıl'da ise İskenderiyeli Basilides, öğretinin içine eski Mısır ve Hint misterlerini de katmıştır. Eonların aşmaları gereken katmanları Abraxas başlığı altında 365 aşama ile sınıflandırmıştır.

Masonluğun Etkilenmesi

Bu noktada ilginç bir tablo karşımıza çıkmaktadır. Hz. İsa'dan sonraki ilk yüzyıllarda ortodoks Hristiyanlığın ağır baskılarına maruz kalan gnostikler, gizli örgütler kurmuş... Birbirleri ile tanışmak için şekil yönünden Masonların kullandıklarına benzer özel el sıkışma biçimleri geliştirmişlerdir. Araştırmacılara göre gnostik öğretiler, Orta Çağ'da Tampliye Şövalyeleri'nin bünyesinde varlığını sürdürmüştür. Kabala'ya sızmıştır. Gül-Haç Cemiyeti'nin oluşmasında temel harç görevi görmüştür. Gnostik düşünceler, elbette masonik örgütlere de sızmaya ve etki altına almaya çalışmıştır. Bu, deyim yerinde ise sızma ve yer edinme çabaları, özellikle hristiyan misterlerinin Masonluk içinde öğütülmesi ve hazmedilmesi yolunda gayret sarf edilen 18. Yüzyıl boyunca ortaya çıkmıştır. 18. Yüzyıl'da emekleme çağını süren Spekülâtif Masonluk için bu evre, Tampliye Şövalyeleri felsefesi

temelinden yükseldiği yönünde en fazla spekülâsyonun yapıldığı ve gerçeği telâffuz ve teslim etmek gerekirse, bu türden gizemci bakiyelerden arınmaya ve sıyrılmaya çalıştığı bir dönemdir. Bugün bile özellikle felsefi derecelerde, taş yontucuların gnostik sembolleri taşlara kazıdıkları, ezoterik kozmogoninin aslında kayıp kelimeden başka bir şey olmadığı şeklinde kalıntı görüşlere tesadüf edilebilmektedir.

Fransız yüksek derecelerinde bir ara işler iyice çığırından çıkmıştır. Louis Claude de St. Martin tarafından kurulan Martinist sistemde, Ezoterizm hâkim olmuştur. Okkültist Yazar Marki Stanislas de Guaita, pîr kabul edilmiştir. Doğal olarak G harfinin açılımı da, söz konusu sistemde tek bir sözcükle telâffuz edilir olmuştur: **Gnoz...** Bu noktadan itibaren cevap vermekliğimiz gereken çok önemli bir soru var: Çağdaş Masonluk, misterlerin irdelendiği Gnostisizm çerçevesinde ele alınmaklığı gereken, yani gizemci bir kuruluş mudur? Masonluk, bilinen ve bilinmeyen tarihi boyunca; diğer bir deyişle, spekülâtif döneminde ve bu dönemden önceki operatif dönemlerinde, gnostik bir kuruluş olmuş mudur?

Bu sorulara, farklı aşamalar ve dönemler için farklı cevaplar vermek zorundayız. Bu cevapları bir

bütün içerisinde toplayarak özetlemek gerekirse, şunu söyleyebiliriz: Masonluk, çıkışı itibarı ile akıl ve bilim öğelerinin yanında, gizemci etkilere de açık olmuştur. Dönem dönem bu türden etkileme çabaları yoğunluk kazanmış, fakat söz konusu maya ve çabalar tutmamıştır. Zamanın akışı içerisinde akıl, bu tür posalaşmış mantık dışı soyut yorum, gönderme ve beklentileri temizleyerek devre dışı bırakmıştır.

Bu açıdan bakıldığında, şöyle bir hükümde bulunmak yanlış olmayacaktır. Masonluk misterlerden esinlenmesine rağmen misterler ile ilgisini kesen; sembollerini soyut-imgesel-dinsel motiflerden sıyrarak madde ve akıl çizgisine oturtan; kökeni gnoz ile kesişen ve/fakat gnoz ile tüm bağlantılarını - tamamen simgesel nitelikteki inisiyasyon yöntemi ile üye alma dışında - kopartan türünün tek örneği durumundadır.

Masonluğun Farklılıkları

Masonluğu, diğer kült benzeri açık veya gizli örgütlerden farklı kılan en önemli özelliklerinden bazılarını şu şekilde sıralayabiliriz: Mitoloji ile bir ilgisi kalmamıştır. İdeolojik yönden tek ideali, insanlık değerlerinin tüm insanlık üzerinde egemen olabilmesi, birleşik insanlık realitesinin gerçekleşmesi ile tüm yeryü-

zünün bir mâbet haline dönüşebilmesidir. Elinde, gizemleri çözücü bir anahtar yoktur. Malzemesi; dünyevî malzeme, canlı insanlardır. Gizemci kuruluşlar; ölümsüzlük, sonsuzluk, ruhun kurtuluşu gibi hedefler peşinde koşarken; Masonluk, bu çeşit söylemlerden tamamen uzaklaşmıştır. Yöntemleri majik ve mistik değil, psikolojiktir. Gizli oldukları iddia edilen bilimler, kapısından bile giremez. Mistik bir ayrıcalık ve üstünlük kazanmak değil, tek hedefi, insanoğlu'nun kendi kendini tanıması ve ego'sunun ihtiraslarını yenerek cilâlı taş sembolizması ile anlatılmak istenen yararlı bir birey haline dönüşebilmesidir. İnsanoğlu'nun özgürleşebilmesi, insanüstü bir takım yetenekler kazanması gibi bir hayal ile değil, bilinçli ve sorumluluk sahibi bireyler düzeyine erişmesi ile gerçekleşebilecektir.

Sembolik Öykü

Şimdi size imgesel bir öykü anlatmak istiyorum:

"Bundan çok ama çok eski bir tarihte, bugün için ismi önem taşımayan herhangi bir diyardaki herhangi bir köye, eşeğinin üzerinde yaşlı mı yaşlı bir adam gelmiş.

Eşeğinin her iki yanında içinde yol azıkları ve birkaç parça giyim eşyasından başka bir şeyi yokmuş. Üzerindekiler de

son derece mütevazı, top sakalı enikonu beyazlaşmış, nur yüzlü bir pîr-i fani imiş. Köylüler, buyur edip yatacak yer göstermişler. Sofralarına almışlar, gündüzleri ikili, akşamları da ocak başlarında toplu sohbetler yapmışlar. Yaşlı adam, köylülerin o güne kadar hiç duymadıkları şeylerden söz etmiş. Söz gelimi; coğrafyaları, renkleri, ırkları, dilleri ve inanç biçimleri her ne olursa olsun, bütün insanların aynı kökten geldiklerini... Birbirlerine karşı üstünlük sağlayan ayrıcalıklara sahip olmadıklarını... Her anlamda eşit ve kardeş olduklarını anlatmış. Bütün bilgilerin, özde insanların daha iyi ve daha mutlu yaşayabilmeleleri için birer araçtan başka bir şey olmadığını... Bilgilerin fazilet erdemi ile kullanıldığı zaman yararlı olabileceğini... Tekâmül sürecinin sonsuzluğunu... Ahlâk ile bezenmiş bireylerin, ulaştıkları ve edindikleri bilgi sentezlerini hemcinsleri ile paylaşımları gerektiğini söylemiş.

Ana fikir, her şeyin başı ve sonu, geliştirilmesi ve yerleştirilmesi gereken en önemli nitelik: "insanlığın ulaşması gereken başlıca hedef SEVGİ'dir" demiş ihtiyar bilge.

Bir süre bu köyde ikamet etmiş. Bir zaman sonra, bir sa-

bah vakti çevresindeki köylüler ile vedalaşıp eşeğine binmiş ve aynen geldiği gibi bir semt-i meçhul'e doğru çekip gitmiş. Günler günleri, aylar ayları, yıllar yılları izlemiş. Aradan epey bir zaman geçmiş. İhtiyar Bilge'nin uğradığı köy, önce bir ziyaretgâh, bir süre sonra da tavaf ve hac merkezine dönüşmüş. Ziyaretçiyi ilk görenler ve yolcu edenler; havarî, halife, aziz ve velî kabul edilmişler. Köy halkı ve bu ziyaret ile ilgili anlatımları dinleyerek etkisi altında kalan komşu köyler, fraksiyonlara bölünmüş. İhtiyar'ın gelirken, giderken veya köyde kaldığı sıralarda giymiş olduğu kıyafetler, bu fraksiyonlar için farklı uniformalar haline gelmiş. Eşek, mukaddes hayvan ilân edilmiş.

Yemek yemesi, kaşığı çatalı tutma biçimi, yürüyüşü, duruşu, el hareketleri anlatanların nakillerine göre taklit edilmiş. Altında oturup dinlendiği ağaçlar kutsallaştırılmış... Köyü ziyaret ettiği takvim dilimi, oruç tutulup ibadet edilen periyodik bir zaman birimine dönüşmüş. Ayak izlerinden kalıplar çıkartılmış, temas ettiği eşyalar özenle saklanmış ve karşılarında ibadet edilmeye başlanmış. Misafir edildiği ev, özel bir tapınak konumuna yükseltil-

miş... Dört bir yanında mumlar yakılmış, kapısı ve pence-
relerine adak alâmetleri asıl-
mış. İhtiyar gezgin'in farklı
yorumcuları zaman içerisinde
o denli fanatikleşmişler ki,
aralarındaki bu yorum farklı-
lıkları yüzünden çatışır ve bir-
birlerini boğazlar durumlara
gelmişler.

İhtiyar bilgenin anlattıklarını
- "Bütün insanlar kardeşler...
Tek önemli olan şey sevgidir...
Ahlâk ve fazilet gibi erdemler,
insan yaşamına önder olmalı-
dır" gibi söylemlerini ise hatır-
layan bile çıkmamış..."

Çağdaş Masonluk Ezoteriktir

Aslında, bu öykü, insanlığın
manevî arayışlarının bir özeti gi-
bidir.

İmgesel İhtiyar Bilgenin şekil
kalıplarını temel alıp yüceltenle-
ri iki grup halinde mütalaa ede-
rek bir anlamda ego-santrik ma-
teryalistlere ve eşyada gizem
mevcudiyeti umut eden paralel
bir ego-santrizm sergileyen
gnostiklere benzetebiliriz. Üçün-
cü grup ise yalın ve sade gerçeği
devralıp, iç dünyalarında hedef
ve örnek olarak kabul eden ay-
dınlanma yolcularıdır.

Bütün bu söylemeye çalıştıkları-
mızın özeti şudur diye düşünüyö-
rum: Çağdaş Masonluk, gnostik -
yani gizemci değildir. Aslında

son derece basit olan yalın gerçe-
ği, birey'in iç dünyasına sembol-
lerle yansıtarak içsel plânda de-
vinim sağlaması açısından: Ezo-
teriktir. Masonluk ile ilgili etki-
leşim analizlerinde özen göster-
memiz ve son derece dikkatli ol-
mamız gereken hassas nokta şu-
dur: İddia ve hipotezler sayıla-
mayacak kadar çok olmasına
rağmen, Masonluğun sağlam ka-
nıtlara dayalı kökeni bilineme-
mektedir.

Operatif Masonluğun uzun ve
netlik kazanamamış geçmiş
yüzyıllarında Okültizm de, Kab-
bala da, Simya da, Astroloji de,
Maji de bu öğretiyeye nüfuz etmeye
çalışmış... Dönem dönem etkili
olmuş ve her ne kadar yüklenen
anımlar bugün farklı bile olsa,
nesneler üzerinde kalıcı somut
izler bırakmışlardır. Bu açıdan
bakıldığında: Çağdaş Masonluğu
eski Mısır'a, eski Roma'ya, Mit-
raizm'e, Britanya Adası'ndaki
taş yontulara, Ahîliğe, Bekta-
şîliğe bağlama gayretindeki hiç-
bir hipotez, inandırıcı değildir.
Yaşanan coğrafyalarla ilintili bir
takım fantastik arayışlardan
ibarettir. Ezoterik yöntemleri
benimsemiş olan Çağdaş Mason-
luk, 17. Yüzyıl sonlarından itiba-
ren başlayan Aydınlanma Ça-
ğının bir ürünüdür. Din ve ok-
kültün bilim içerisinde erimesi,
aklın gizemciliğe egemen olması,
ancak Aydınlanma Çağı felsefesi
ile mümkün olabilmektedir.

Bu çağı simgeleyen en önemli ifade olan; Tanrı, Mistik Düşünce ve Bilim'in aralarındaki çelişki gibi gözükten noktaları bir potada eriterek ortak bir hedefe yönelecekleri söylemi, Sir İsaac Newton'a aittir. Evren'in Ulu Mima-

rı, ezoterik, yani içsel yolculuğumuzda yolumuzu aydınlatsın... Bizi gizem denilen hurafelerden uzak tutsun. Akli her işimizde ve eylemimizde daima rehber kıl-sın.

KAYNAKÇA

Eugen Lennhoff, Oskar Posner, D. Binder: **Internationales Freimaurer Lexikon**

Arthur Edward Waite: **A new Encyclopaedia of Freemasonry**

Murat Özgen Ayfer: **MASONLUK Nedir ve Nasıldır?**

Robert F. Gould: **History of Freemasonry**

Lachmann-Schiffmann. **Hochgrade der Freimaurei**

Kurt Rudolph: **Die Gnosis - Wesen und Geschichte einer spätantiken Religion**

Christoph Marksches: **Die Gnosis**

Benjamin Walker: **Gnosis**

<http://www.mastermason.com/luxocculta/esoteric.htm>

<http://www.geocities.com/Athens/Thebes/6779/secrets.html?200511>

<http://www.ourladyswarriors.org/dissent/defgnost.htm>

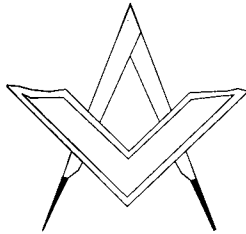
http://www.meta-religion.com/Esoterism/Masonry/Freemasonry_and_hermetic.htm

<http://www.meta-religion.com/Esotirism/Gnosticism/gnosticism2.htm>

<http://www.masonicinfo.com/esoteric.htm>

<http://www.newdawnmagazine.com/articles/Gnosticism%20Ancient%20and%20Mod>

<http://www.webcom.com/~gnosis/whatisgnostic.htm>

EZOTERİZM VE EZOTERİK BİR ÖĞRETİ OLARAK MASONLUK

Kemal SULAÖĞLU

*Her gün kendi ellerinle inşa etmiş olduğun yoldan
İlerlersen, olman gereken yola varacaksın...*

Kadim Mısır sözü

ESOTERİZM AND FREEMASONRY AS AN ESOTERİK TEACHING

In Ancient Greek, the word "eisotheo" means "admittance" or "to let in" and the term "esoterism" derived from this root means "to open a gate" and "to allow in the people living outside". In its symbolic meaning, it means to reveal a secret reality or a sacred meaning.

Esoteric initiation can be defined as an admittance of someone from the outside world. Subsequently, this initiate becomes a member of the esoteric society and embraces the light of esoteric knowledge. Esoteric initiation is a process which leads the being to pass from a lower degree to a higher grade of spirit. The purpose of esoteric initiation is to teach the individual that "he has died to be born into a new life" by means of certain symbols, rituals and physical performances. Therefore, in some esoteric organisations initiation is defined as a "second life".

Bu çalışmanın amacı, "**Ezoterizm**" kavramının ifade ettiği anlamı, ezoterik öğreti uygulayan kuruluşların çalışma biçimlerini ve yaslandıkları ana ilkeleri temellendirmek; sonrasında ise, ezoterik bir kuruluş olan Hür Masonluğu bu bakış çerçevesinde değerlendirmektir.

Eski Yunancada "**içeri almak**" anlamına gelen "**eisotheo**" sözcüğünden türetilen "**Ezoterizm**", "**bir kapı açmak**", "**dışarıdaki insanlara içeri girme fırsatı vermek**" anlamını taşır. Simgesel olarak da bu özellik, saklı bir gerçeği, gizli bir anlamı açıklamaktadır.

Ezoterizm, bilgi ve görgülerin, yalnızca onları anlayabilecek yetenek ve bilgide olan kişilere kapalı bir topluluk içinde ve aşamalı olarak verildiği bir çalışma ve öğreti sistemidir. Ezoterik yaklaşımın özü, "**bireyin kendisini aydınlatamaması**" olgusuna yaslanır ve ezoterik öğretilerde "**ritüel**" yaşanarak öğrenilir.

Ezoterik öğreti sisteminin doğuşu, insanoğlunun doğa yasaları üzerinde düşünmeye ve evrenin gerçeklerini aramaya başlaması kadar eskidir. Ancak ulaşılan gerçekleri insanların büyük çoğunluğu ya anlayamamış, ya tepkiyle karşılamış, ya da onları kendi çıkarları için kötüye kullanmaya kalkışmışlardır. Bu durum, gerçeklerin araştırılıp doğruların aktarılmasında, kapalılığın insanlar ve insanlık için daha yararlı sonuçlar sağlayacağı düşüncesini yaratmış ve böylece "**Ezoterizm**" ortaya çıkmıştır.

Ezoterizm'in "**kapalılık**" gerekçesi, en bilinen ezoterik öğretilerden olan "**Hermesçilik**"ın bakış tarzıyla daha iyi anlaşılabilir: "**Her us, büyük gerçekleri kavrayamaz. Çoğunluk ya aptal, ya kördür. Aptalsalar, gerçek karşısında akıllarını büsbütün yitirirler. Kötüyseler, bu gerçeği kötüye kullanarak, büsbütün kötülük ederler. Gerçeği gizlemekten başka yol yoktur. Bulmak, bilmek, susmak gerek**"...

EZOTERİZM'İN ÖZELLİKLERİ

Ezoterik sistemin üç önemli özelliği vardır:

Öğretiyi alacak olanların özenle seçilmelerinden sonra, inisiyasyon yöntemi ile topluluğa kabul edilip, yine aynı yöntemle ilerlemeleri;

Öğretinin bir dereceler silsilesi içinde verilmesinin yanı sıra, hiyerarşik yapı gözetilen bir örgütlenmenin bulunması;

Öğretilerin kapsamında semboller ve alegorilerin kullanılması.

Ezoterik örgütlerle dinlerin, eski çağlarda hemen hemen tümüyle, yakın çağlara kadar da kısmen iç içe oluşup geliştikleri görülür. Çağı-

mızda bile, ezoterik örgütlerin bir bölümü belirli bir din çerçevesi içinde varlıklarını sürdürmektedir. Ancak yapısal olarak değerlendirildiğinde ezoterik örgütlerle dinler arasındaki benzeşim ve ayrımlar kolayca ortaya çıkar. Her iki kurumda da öğreti belirli ayin, tören, ritüeller aracılığı ile verilmekte ve bunlar belirli bir hiyerarşisinin gözetim ve denetiminde gerçekleştirilmektedir. Yine her iki kurum da, çeşitli semboller, mitler, efsane ve alegorilerden geniş boyutlarda yararlanmaktadır. Aralarındaki farklılık ise, dinlerin inançlarını yayma çabaları nedeniyle **"herkese açık"** kurumlar oluşu, ezoterik kurumların ise ilkesel olarak özel nitelikler ve eğilimler taşıyan kişilere açık, diğerlerine kapalı oluşudur.

"Ezoterizm kutsal olana 'daha derin' bir bakıştır". Ancak Ezoterizm, belirli topluluklara ait bir din değildir. **"Kutsal olan"** yalnızca dinin tekelinde bulunmaz. Daha farklı bir deyişle, **"Kutsal olan ile ilgilenen her öğreti bir din olmak zorunda değildir"...** Ezoterist her şeyden önce Tanrı'nın varlığına, evrenin ondan oluştuğuna ve her varlıkta ondan bir **"töz"** olduğuna inanır. Bu bakış tarzıyla Ezoterizm, **"yaratancı dinler"**le yolunu ayırır. Amaç, Tanrı'dan var olan fakat onun kadar mükemmel olmayan insanın, dünya üzerinde sürdürdüğü yaşamın sonucunda erginleşerek yeniden Tanrı'ya dönmesidir.

EZOTERİZM - MİSTİSİZM

Her ikisinin de ezoterik öğreti uygulaması nedeniyle çoğu kez **"Mistisizm"** ile **"Ezoterizm"** birbirine karıştırılmaktadır. Mistisizm duygu ve sezgiye dayalı bir inanç yolu olarak, us ile deney alanı dışında, **"gerçeğe duygu ve sezgilerle ulaşma çabası"**dır. Tanrıbilimsel açıdan ise, **"kişinin kendi içine kapanarak, Tanrı'yı kendinde arama"**sı biçiminde tanımlanır. Mistisizm'in son aşaması, **"Tanrı'nın varlığında eriyerek kişiliğin yok edilmesi"**dir. **"Mistik kişi"** dünyadan elini eteğini çekmiş bir **"münzevi"**, düzen ve denetim dışı olan disiplinsiz bir kişidir. Oysa Ezoterizm'de kişi ancak **"inisiyasyona dayalı bir örgüt"** tarafından ışığa kavuşturulabilir. Ezoterik örgüt kişiye öncelikle ruhsal bir etki aşılar; sonra da bu etkinin üzerinde öğretisini kurmaya çalışır. Bunu yaparken de belirli bir hiyerarşik yapı ve disiplini izler. Ayrıca, Mistisizmin bazen yalnızca bireysel düzeyde kalabilmesine karşın, Ezoterizm daima örgütsel bir yapıdadır. Bu örgütsel yapı kişiye dual bir sorumluluk yükler. Ezoteristin kişisel ödevi, kendi erginleşmesini sağlamak; kolektif ödevi ise, başkalarının erginleşmesine yardımcı olmaktır.

İlk çağlardan bu yana, öğretilerin geniş halk kitleleri tarafından yanlış algılanıp bozulacağı ve hatta yok olabileceği düşüncesi, ezoterik öğretilerin üstadlarını, öğretilerini semboller ve alegorilerle aktarma zorunluluğuna itmiştir. Ezoterik sistemde çalışan bir topluluğa katılan kişiye bilgilerin tümü bir anda yüklenmez; belli düzeylerde sınanarak kişinin "**daha ileriye gitme yeteneğinin olup olmadığı**"nın anlaşılmasına çalışılır. Ezoterizm'i benimseyen her topluluğun kendine özgü bir çalışma yöntemi ve öğretisi vardır. Bu topluluklar, üyeleri olmayan kişileri çalışmalarına almadıkları gibi, öğretilerini üyelerinin dışına da açmamaktadırlar.

EZOTERİK İNİSİYASYON

"**Ezoterik İnisiyasyon**", ya da eş anlamlı olarak "**erginleşme**", ya da "**tekris**", "**dışarıdaki yabancı/ haricî kişinin içeri alınması**", ezoterik topluluğun üyesi durumuna getirilmesi, ezoterik bilginin ışığına kavuşmasıdır. Ezoterik İnisiyasyon, bireyde varlığın bir alt aşamasından, bir üst aşamasına geçişi ruhsal olarak gerçekleştirmeye yönelik bir süreçtir. Burada amaç, bir takım simgesel eylemler ve fiziksel edimler aracılığı ile bireye "**yeni bir yaşama doğmak üzere öldüğü**" duygusunun aşılmasıdır. Bu nedenle bazı ezoterik topluluklarda inisiyasyona "**ikinci doğuş**" da denilmektedir.

"**Ezoterik İnisiyasyon**"un temel özelliği, öğretinin yazılı değil, bir ritüele dayanan semboller ve alegoriler yoluyla aktarılmasıdır. Tarih boyunca var olan bir çok ezoterik kuruluştan günümüze yazılı belge kalmamış olmasının, ya da yalnızca semboller ve alegorik ifadelerin kalmasının nedeni bundandır.

İnisiyasyon yalnızca bir eğitim aracı değildir. Aynı zamanda bireyin kendi içinde yaptığı bir yolculuktur. Birey, inisiyasyon yoluyla kendinde zaten var olan özü canlandırmaktadır. Bu nedenle Ezoterik İnisiyasyon uygulanan kişinin belirli özellikler ve eğilimlere baştan sahip olması gereklidir. Ritüeli aktaran semboller ve alegoriler yardımı ile birey, inisiyasyon süreci boyunca kendi içinde de bir "**farklılaşma süreci**" yaşar ve içindeki "**Tanrısal öz**"ü aramaya koyulur.

Burada ruhsal bir etkileşim söz konusudur. Aristoteles "**Eleusis Gizemleri**"nden söz ederken, "**öğrenmek**" yerine "**hissetmek**" diyordu. İnisiyasyon sırasında da, aktarılan bir öğreti değil, yaşanan yoğun duygular vardır. Bu duygularla ileride öğretinin serpileceği uygun toprak oluşturulmaktadır. İnisiyasyon yoluyla kişi "**daha yetkin**" bir tinsel duruma girmekte, "**üstün bir evren**"e ulaşmaktadır. Bu açıdan bakıldığında inisiyasyon, bir çeşit "**Tanrılaştırma eylemi**"ni, evre-

nin özündeki "**büyük varlığın bireyde belirmesi**" olgusunu var sayar. Anadolu ereni Hacı Bektaş Velî'nin dizeleri bu olgunun yalın ifadesidir:

*Hararet nâr'dadır, sac'da değil,
Kerâmet baş'tadır, tac'da değil.
Her ne ararsan kendinde ara,
Kudüs'te, Mekke'de, hac da değil.*

YAŞAYARAK ÖĞRENMEK

İnisiyasyonun gizemi, onun "**dile getirilemez, sözcüklerle anlatılamaz**" olmasıdır. Ancak ritüel aracılığı ile yaşanır, çilesi çekilir, hissedilir. Bu nedenledir ki, tüm ritüelleri en ince ayrıntısına kadar hariciler tarafından bilinse bile, ezoterik toplulukların gizemleri tam olarak çözülemez, çözülemeyecektir, çünkü o gizem, ancak kişisel olarak yaşandığında duyumsanabilir. Ezoterik toplulukların, üstünkörü incelendiğinde anlamsız gibi görünen sembol ve alegorilerinin, -ister korkutucu, ister yadırgatıcı olsunlar-, inisiye olmuş kişiler üzerinde bir tür psikanalitik tedavi etkisini andıran ruhsal yankılanmaları vardır.

"**Ezoterik İnisiyasyon**", kişinin önceden belirlenen eğilimleri ve özellikleri üzerine yapılandırılan; belirli bir ruhsal etki yaratarak kişinin bilinçaltına yönelen; bireyin kendisinin tamamlaması gereken "**saklı öz**"ün gerçekleştirilmesini sağlayan üçlü bir süreçtir.

Ezoterik topluluklarda inisiyasyon törenleri, bireyin benliğini etkilemeyi amaçlayan, hem fiziksel, hem de tinsel birer sınav niteliği taşıyan ve kişide şok etkisi doğuran deneyimlerdir. Bu etki törenin özünden kaynaklanır. Ancak etkin bir sonuca ulaşabilmek için törenin ritüeline en ince ayrıntısına kadar uyulması gerekmektedir.

Ritüele tümüyle uygun olsa da, eğilimleri bakımından yatkın olmayan kişilere uygulanan inisiyasyonun etkisiz kalması olasılığı her zaman vardır. Bu noktada ezoterik öğretilerle, dinsel yaklaşımlar birbirlerinden ayrılırlar. Örneğin, Hristiyanlarda "**vaftiz töreni**" eğilimine bakılmaksızın herkese uygulanır. Gizemciler ve Mistisizm'e inananlar, aradıkları ışığa bir anda sezgi yoluyla ulaşabilirler. Buna karşılık inisiye olmuş kişiler bilgiyi, ancak bir süreç içinde ve çeşitli aşamalardan sırasıyla geçerek elde ederler. Bu nedenle inisiyasyon, uzun ve bireyin etkin katılımını gerektiren bir öğretim biçimidir. Bunun sonucu olarak inisiyasyonu temel alan tüm ezoterik topluluklarda hiyerarşik bir yapı oluşmuş; inisiyasyonun çeşitli aşamaları yani üyelerin

ulaşacağı var sayılan yetkinlik düzeyleri "**dereceler**"le ifade edilmiştir.

Her ezoterik örgütlenme, bu hiyerarşinin gereği olarak, üyelerin seçilmesine, törelerin gözetilmesine, geleneklerin sürdürülmesine ege-men olan, çoğunlukla karmaşık ve ayrıntılı bir organizasyon yapısına sahiptir. Aynı şekilde ritüellerin izlenmesinde de yine bu hiyerarşik yapının gereği olan disipline sıkı sıkıya uyulmaktadır.

HAYATA YENİDEN DOĞUŞ

İnisiyasyon, "**bilgiye kendi kendine ulaşmak**" değildir. İnisiyasyonu oluşturan çeşitli gizler belirli bir öğretinin dogmatik açıklamaları olmaktan çok, inisiye olan kişide bir diriliş, bir yeniden doğuşla taçlanan ölüm duygusu yaratmaya yönelik törenler, ritüeller ve teknikler dizisinden oluşur.

Ezoterik topluluklarda uygulanan törenler, ritüel, ayin, alegorik öykü ve efsanelerin simgesel özü, birbirine oldukça benzeyen bir ana tema etrafında şekillenir. İnisiyasyon süreci, "**karanlıklar**" (ölüm) içine yapılan bir girişle başlar. Bu aşama boyunca inisiyasyona aday kişi, kendisinde öldüğü duygusunun yaratılmasını hedefleyen bir dizi korkutucu olaylar ve farklı mekânlar içine sokularak, "**simgesel sınavlar**"la karşılaşır. Törenin bu aşaması, bir tür "**cehenneme iniş**"tir. "**İniş**" ya da "**ölüm**" aşamasını izleyen ikinci bölüm ise, genellikle tüm ezoterik inisiyasyon törenlerinde, belirli duygulanımlarla yüklü olmasına özen gösterilen yine simgesel sınavların uygulandığı bir "**çıkış/ yükseliş**" aşamasıdır. Bu noktada genellikle dar bir geçitten geçişle simgelenen "**doğum olgusu**" da yer almaktadır. İnisiye olan kişinin gözleri daima bağlıdır ve bu onun henüz karanlıktan kurtulamadığını vurgulamaktadır.

Son aşamayı, göz bağının çözülmesi ve ani bir "**ışıklandırma**" ile (aydınlanma/ nurlanma) başlayan çeşitli güzellikte sahnelerle süslü bir "**doruklanma**" oluşturur. Alabildiğince çeşitlendirilmiş ama tüm ezoterik topluluklarda birbirini andıran simgelerle canlandırılan ve inisiyasyon töreninin iskeletini oluşturan bu "**iniş/ yükseliş**" ya da "**ölüm/ doğum**" temasının aktarmak istediği öz, kişinin "**eksiksiz bilgi**"ye ermek için gerekli olan koşulların içine doğmasıdır.

Bu bağlamda ezoterik inisiyasyon;

Arınma'dır. İnsan, eksiksiz, yetkin bir varlık olabilmek için, dış yaşamdan getirdiği tutku ve yanlışlardan sıyrılmaktadır;

Aydınlanma'dır. İnsan, "**yitirilmiş bilgiye erme**" umuduna kavuşmaktadır;

Bütünlenme'dir. İnsan, yeniden doğmakta ve evrenin özündeki "**Büyük Varlık**"la birleşmeye yönelmektedir.

Bilimsel araştırmalar tüm ilkel topluluklarda "**geçiş âyinleri**" olarak adlandırılan bir tür inisiyasyon töreninin varlığını ortaya koymaktadır. Genel olarak ilkel toplulukların sosyal yapılanmalarında dört temel gruba ayrılma ilkesi geçerlidir. Bunlar çocuklar, gençler, yetişkinler ve evlileri de kapsayan yaşlılar (ya da eskiler) grupları olarak belirlenmektedir. Bir gruptan diğerine yükselme bir "**geçiş âyini**" vasıtasıyla gerçekleşmektedir. İkel topluluğun tüm üyelerine açık olan bu "**ekzoterik**" törenlerin en önemlisi, "**yeni yetme**"nin "**yetişkinler**" topluluğuna katılmasıdır. "**Erginlenme**" adı verilen bu geçiş, üç aşamada gerçekleştirilmektedir: "**Adayın toplumdan yalıtılması**", "**bekletme ve eğitim**" ve "**yeni duruma geçiş**". Bu aşamaların tamamlanmasıyla kişi, yetişkinler arasına kabul edilmekte ve toplumsal konumunda kökten bir değişiklik olmaktadır.

En ilkel toplum insanı bile kendini doğal durumu ile "**eksik**" görmekte, doğa tarafından yaratılmış, verilmiş haliyle "**tamamlanmamış**" olarak kabul etmektedir. Gerçek anlamda insan olabilmesi için bu "**eksikli durumunda ölmesi**", hem kültürel, hem tinsel ve hem de sosyal olarak "**daha bir üst yaşama doğması**" gerekmektedir.

SEMBOLLER DİLİ

Ritüeller doğanın bilinmeyen yönlerinin simgeleridir. Ritüeller büyük dinler öncesindeki eski dinlere, çeşitli inanışlara, efsanelere, mitlere ait izler taşırlar. Ritüeller yaşanan dünyayla ölüm sonrasındaki dünyanın ilişkisine dayanır. Ezoterik öğretinin kullandığı dil "**semboller dili**"dir. Semboller ve simgesel anlatımların kalıcılığı nedeniyledir ki, ezoterik öğretilerin hemen her kavimde, her ulusta binlerce yıl korunarak uygarlıktan uygarlığa aktarılması mümkün olmuştur. Semboller, duyularla algılanamayan bir nesneyi (cisim, obje, madde) belirten somut nesne veya işarettir. Örneğin "**beyaz**" temizliğin, "**siyah**" kederin, "**kırık sütun**" erken ölümün, "**zeytin dalı**" barışın, "**terazi**" adaletin sembolüdür.

"**Semboller, temas ettikleri tema üzerine bir örtü serip gizlerken aydınlatır, aydınlatırken de gizlerler**". Bir kısmı "**açık**", bir kısmı da "**gizli**" anlam taşıyan semboller, belirli bir nesnel olay ve olgunun düşünsel kaynaklı bir kavram ile karşılaştırılması ya da zıtlaşmasından doğarlar. Kendinden başka bir kavramı ya da bir düşüncüyü anımsatmayan bir nesne, söz veya hareket sembol olamaz. Semboller kısaca, "**Manevî olan şeyleri algılanabilir biçime getirmek ve**

yaşamı anlamlı bir biçimde göstermek için kullanılan bir araç" olarak tanımlanabilir.

Semboller topluluk duygusunu yüceltir; çağlar ve insan kuşakları arasında köprü oluştururlar. **"Semboller, soyut düşüncelere, herkesin anlayacağı bir biçim verebilir; öte yandan somut nesneleri de manevî alana çıkarabilirler"**. Semboller, aynı amaca yönelik çok sayıda kişiden oluşan topluluklardaki temel kural olan **"aynı biçimde düşünme"**yi de aşarlar. Belleklerde kolayca yer edip, iz bıraktığından, sözcüklerle aktarılan başka öğretilerin didaktik kalıplarından çok daha başarılı ve etkin eğitim-öğretim aracıdır. Ezoterik öğretilerde kişinin gerçeği, yalnızca rasyonel bir tarzda, salt düşünce ve bellek gücüyle değil, yürekleriyle de özümsemeleri istenir. Bu bağlamda semboller, ezoterik öğretinin ruhunu ve özünü oluşturan değerleri yansıtarak, öğretinin ayrılmaz parçalarını oluştururlar.

ALEGORİLER

Ezoterik kültür içinde semboller kadar belirgin olmasalar da, alegoriler de önemli bir yer tutar. Alegoriler, zihnimizde yankılanarak farklı çağrışımlar doğururlar: **"Yüreğim, gözlerimden önce görüyordu"**.

Yunanca **"allos"** sözcüğünden türetilen alegori, **"Bir düşüncenin farklı deyimler kullanılarak veya konuşmadan resim, tablo ya da canlı bir varlık aracılığı ile sanatsal anlatım kazandırılarak aktarılmasıdır"**. Alegori, dinleyiciyi ya da izleyiciyi, görünenin ötesine götürerek, orada yatan gizemli anlamı aramaya yöneltecek biçimde düzenlemiş bir anlatım tarzıdır. Ezoterik öğretiler insanın üzerinde, yaşadığı gerçek dünya ile kendi iç dünyası arasında ikiye bölündüğü savına yaslanır. Ritüellerdeki alegori ve semboller, kişinin gözle görünmeyen iç dünyasının yansımalarıdır.

"Her insanın içinde, yaşadığı dünyadan başka bir dünya, hatta bir evren gizlidir. Denilebilir ki, semboller bu çifte dünyanın sırlarını birleştiren, bunları birlikte çözmeye çalışan evrensel bir dilin işaretleridir". Bu nedenledir ki, ezoterik öğretilerde kullanılan semboller ve alegoriler birbirine benzerler. Budha, ermiş, bilge insanların **"aynı kandilin yağına batırılmış fitiller"** gibi, akıl gücünü aynı kaynaktan alan bir canlılık ateşi ile yanmakta olduğunu ve bu anlamda dünyaya aynı duygularla dolu gözlerle bakmakta olduklarına inanır. O halde bu insanların gördüklerini iletecekleri alegori ve semboller de birbirinin benzeri olacaktır.

EZOTERİZM VE MASONLUK

Çalışmanın bu bölümünde de, aktarmaya çalıştığımız temel bilgilerin ışığında Hür Masonluğun çalışmalarındaki ezoterik özellikleri temellendirmeye çalışacağız. İnaniyorum ki, her birimiz **"tekris"** edilerek bu topluluğa kabul edildiğimiz o farklı ana geri dönecek; o törenin farklı niteliğini daha iyi kavrayacağız. Ayrıca özellikle yeni çırak kardeşlerimizin sıklıkla zihinlerine gelen ama dile getiremedikleri **"Neden hep aynı sözler söylenip, aynı hareketler tekrarlanıyor"** ya da **"Neden öğreti bir bütün olarak verilmiyor"** sorularına da yanıt vermiş olacağız. Hemen belirtelim; bu soruların yanıtları, Hür Masonluğun ezoterik bir öğreti olmasında gizlidir.

Hür Masonluk, kısaca **"Alegoriler ve sembollerle ifade olunan bir ahlâk öğretisi"** olarak tanımlanabilir. Masonluk, doğruluğun, ahlâk ve ahlâksal kurallara ait gerçeklerin en iyi, en yetkin ve kalıcı tarzda öğretilmesinin semboller ve alegoriler aracılığı ile olabileceği inancındadır ve bunu bir yöntem olarak benimsemiştir. Tüm ezoterik öğretilerde olduğu gibi Hür Masonluk da inisiyatif bir öğrenme biçimini öngörür. Öğreti, Çırak derecesinden başlayarak inisiyelere verilmeye başlanır. Ritüel semboller ve alegorilerle öğretilerek, kişi düşünmeye sevk edilir.

Ezoterik anlamda her tekris töreni karanlıklardan aydınlığa geçmeyi, kişinin cehalet içinde geçen yaşamını terk edip, bilgeliğin dünyasında yeniden doğmasını simgeler. Spekülâtif Masonluk felsefi bir olaydır ve tekrisinden önce aday, düşünce odasında kurukafa, kum saati, kuru ekmek, su, tuz, ayna gibi sembollerle karşı karşıya bırakılarak yaşamın gerçekleri üzerine düşünmeye yönlendirilir.

Hür Masonlukta semboller ve alegoriler ortak bir örgüt kültürünün tanışma işaretleri olmalarının yanı sıra, inisiyasyonu yani kişinin erginleşmesini de gerçekleştirirler. İster ilkel bir toplumda bir gencin yetişkinler arasına kabul edildiği **"erginleşme töreni"** olsun, isterse yüce düşüncelerin ışığı altında kurulmuş bir topluluğa alınması (tekris) sırasında olsun, bu davranışların anlamı özde aynıdır. Yeni topluluğa alınma, **"daha yüksek bir düzeye çıkarılma"** olarak görüldüğüne göre, bu bir **"arındırma"** ya da **"yeniden hayata dönme"**, **"uyandırma"** seremonisi olarak kabul edilmektedir. Tekris töreninde uygulanan ritüellerin, seremonik davranış ve alegorik sözlerin amacı, insanın içindeki potansiyel gücü harekete geçirebilmektir. Tüm ezoterik öğretiler, adayın gruba katılış anı olan inisiyasyon töreninin eksiksiz ve de etkileyici bir biçimde düzenlenmesini şart koşarlar. Bu da

ezoterik öğretilerin, üstadlarına çok önemli ve ciddi bir görev yüklediğini belgeler.

Burada Koparal Çerman kardeşimizin "İnisiyasyon ve Gizlilik" adlı çalışmasından bir bölüm aktaralım: "Pek çok kişi, inisiyasyon (tekris) töreni sonrasında mâbette gördüklerini, duyduğu sözleri ilgi çekici bulmakla beraber, biraz da tuhaf ve garip şeylerle karşılaştığı hissi içerisinde evine döner. Gördükleri, yaşadıkları yaşamının diğer deneyimlerinden o denli farklıdır ki, bütün bunlar ona, sanki gerçek değilmiş, formaliteymiş gibi görünürler. Bazıları da tekris törenini, adaya etkili ve süslü şekilde sunabilmek için özel olarak hazırlanmış, değişik bir takdim şekli olduğunu düşünürler. Oysa tören sonrası eve götürülüp üzerinde düşünülmesi gerekli olan şey, törenin tiyatral kısmının gerisinde yatan ve tıpkı rüzgârın esmesi, karın yağması kadar doğal ve kaçınılmaz olan değişmez hayatî gerçeklerin değeri ve bu değerleri benliğimize geçirebilmek için takip edilmesi gerekli yol ve yöntemlerin neler olabileceği sorusu olmalıdır".

İNSAN-TANRI-EVREN

Ezoterist öğretiler, Tanrı'nın insanın içinde bulunduğuna inanırlar. Hür Masonluk ise, insanın Tanrı'yla özdeşliğinin yanı sıra, "İnsan-Tanrı-Evren Birliği"ne de inanmaktadır. Evrensel bir öğreti olan Masonluk, bireyin tüm insanlıkla ve evrenle kaynaşması, aralarındaki ortak bağı, sevgi bağını bulmasını sağlar. Her Mason inanır ki, bu sevgi "Evrenin Ulu Mimarı"na ulaşmanın yegâne yoludur. Bu sevgi arayışını kardeşimiz Goethe şu dizelerle ifade eder:

*Gönlünü, ne kadar büyük olursa olsun,
O görünmez nesne ile doldur.
Yüreğin mutluluktan dolup taşıtığında,
O'na istediğin adı ver:
Mutluluk, Sevgi, Gönül, Işık, Tanrı...
İsim gürültüden başka bir şey değildir.
Göklerin ihtişamını bizden gizleyen,
Yalnızca bir sis perdesidir.*

Masonik inisiyasyonda haricî kişi, "ateş, su, hava ve toprak" ile karşılaşır. Bu temas, insanın varlığının sadece madde ve ruhtan oluşmuş olmadığını hatırlatır. O, "ateş, su, hava ve toprak" gibi dört değişik öğeyi de içerir. Haricî topraktan çıkar, önce hava, sonra su ve son ola-

rak da ateş ile artırılır. Bu, onun sırasıyla maddî hayattan manevî hayata, felsefeye, oradan dine ve son olarak da inisiyasyona geçtiğini sembolize eder.

Her şeyi kendi varlığımızda araştırıp bulursak, o zaman "ölüm"ü, "yeniden diriliş" takip edecektir. Böylece dış dünyada ölmüş olan aday, Loca'daki bu toprak aracılığı ile masonik yaşama doğacak ve toprak onun dış âlemdeki cesedini örterek Loca'daki yeni insanı yaratacaktır.

Masonik sembolizma, "Osiris ve İsis Efsaneleri"nden bir çok iz taşır. Osiris rahip adaylarının inisiyasyon törenleri ile masonik tekris arasında da benzerlikler vardır. "Ölümler Kitabı"nda, Osiris öğretisinin Üstad Rahipliğe yükseliş ritüelinden bir bölüm şöyle aktarılmaktadır: "Bundan önce sana küçük sırlar, yani İsis'in sırları verildi. Şimdi ise, Osiris'in sırlarını, büyük sırları öğreneceksin. Tanrı Osiris, kendisi, karısı İsis ve oğulları Horus'tan oluşan bir üçlemedir. Osiris yaşamın yaratıcısını, İsis onun dişil ve üretken yönünü, Horus ise tanrısal öğretiyi ve maddî dünyayı temsil eder. Tanrı bir bütündür ve tektir. Bu üç bölünme onun zayıflığı değil, mükemmelliğidir. Bu yüce varlıktan çıkan insanlar da birer ölümlü tanrıdır. Olgun insanlar ise, yüce Tanrı'ya ulaşmalarına çok az kalan ölümsüz insanlardır".

Bu sözler bize ezoterik inisiyasyonun üç temel özelliği olan "arınma", "aydınlanma" ve "bütünlenme"yi hatırlatır.

TEKRİS TÖRENİ

Hatırlayacağınız gibi, Tekris Töreni öncesinde istenilen şekilde soyundunuz ve korunmasız hale sokuldunuz. Maddî değeri olan her şeyinizi bir kenara bıraktınız. Loca'ya takdim edebileceğiniz şey, yalnızca cisminiz ve ruhunuz yani öz varlığınızdı. Ritüeldeki sözleri hatırlayalım:

I. Nazır, Üstadı Muhterem'in "Adayın gözleri neden bağlandı?" sorusuna şu yanıtı verir: "Bizim dışımızdaki dünyada karanlıkta kaldığını anlatmak için Üstadı Muhterem"... Üstadı Muhterem bu kez II. Nazır'a sorar: "Bu adayın neden her şeyi alındı ve kendisi böyle çıplak bırakıldı?". II. Nazır şöyle yanıtlar: "Bizim dışımızda kalan dünyadaki zenginlikler ve payeler, bizi etkilemez. İnsan çıplak ve güçsüz doğar. Mason olacak kimse de bunu bilmeli ve alçakgönüllü olmalıdır Üstadı Muhterem"...

Hepimiz aynı biçimde tekris olduk. Dış dünyadaki mevki ve itibarımız ne olursa olsun, hepimiz mâbede en güçsüz halimizle ve başımızı saygıyla eğerek girdik. Takip edeceğimiz yeni hayat yolunda öğrenmek ve gelişmek için eşit şartlara sahibiz. Ama biliyoruz ki,

Masonik çalışma, Mason'un kendi üzerinde sabırla yürütmesi gereken yorucu bir çabadır. Mason, Tanrı'nın yüceliğine adanan **"Ülkü Mâbedi"**nin inşaat unsuru olabilmesi için her gün yontulması gereken **"ham taş"**ı temsil etmektedir. Bu aynı zamanda kendisinin de insan olarak benzerleriyle uyum içerisinde olabilmesi anlamını taşır.

Ham taş yontucusu, yalnızca madde olan taş üzerinde değil, içi temsil eden kendisi üzerinde de çalışmakla yükümlüdür. Çalışma avadanlıklarımız, bize bir yandan insan olarak hepimizin özünün bir ve aynı olduğu gerçeğini anlatırken, diğer yandan da kutsal bir göreve atanmış olarak bu dünyaya doğduğumuzu hatırlatmaktadır. Bizler simgesel olarak, Süleyman Mâbedi'nin inşası için çalışan insanlarız. Usta Hiram'ın sırlarını arıyoruz.

Sembollerimiz bir yapının inşasındaki üç temel öge olan **"malzeme"**, **"çalışma avadanlıkları"** ve **"yapıyı gerçekleştiren güçler"**in ifadesidir.

Semboller, özellikle Masonluğun içyapısının korunmasında büyük önem taşırlar. Masonik bir sembol üzerinde düşündüğümüzde aklımıza birçok şey gelir. Ama bu düşüncelerimiz hep bir yönde olmaktadır. Loca çalışmalarında sembollere sıklıkla değinilir. Sözlü ya da yazılı olarak yapılan sembolik açıklamalar ise, genellikle aynı temanın birbirinden farklı olmayan çeşitlemeleridir. Semboller, ritüelin farklı yerlerinde farklı sözcüklerle anlatılsa bile, sembollerin kendileri değişmez.

ÜLKÜ MÂBEDİ

Bu etkinin derinliğine bir etki olduğu, masonik törenlerin genellikle dinsel **"kutsama törenleri"** ile karıştırılmasından belli olmaktadır. Törenlerde söylenen sözlerin, müziğin, toplantıların ciddi havasının bazı kişilere dinsel törenleri anımsatması doğaldır. Ama bunlar Masonluğun dinsel bir kuruluş olduğu anlamına gelmez, çünkü **"Ülkü Mâbedi"** sembolü, dinlerin öngördüğü **"daha iyi bir öbür dünya"**nın simgesi değildir. Bu sembol, Masonları, üzerinde insanların yaşadıkları bu dünyada çalışmaya çağırır, çünkü **"Mâbed, masonik sembolizmada, Mason'un bizzat kendisini ifade eder."**

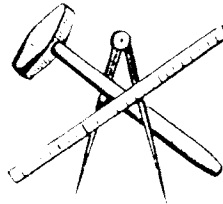
Ritüellerin amacı, tarihsel gerçekleri ortaya koymak değil, Masonluğun ilke ve öğretilerinin aktarıldığı dramatik bir öykü sunmaktır. Cümleler, kelimeler, yazılı metinler dogma haline dönüşebilir; oysa birer şekil olan sembollerin tarifleri dogmatik olamaz. Onun içindir ki, sembollerle ifade edilen öğretiler daima güncel kalırlar.

Değişik din ve mezheplerden gelen kişilerin masonik sembolizmada buluşup, ortak bir yol izleyebilmelerinin gizemi burada gizlidir. Semboller sonsuzluğa yönelmemizde bize kılavuzluk ederler. Onlar **"Zamanın ölçüsüzlüğünde yolumuzu kaybetmememizi sağlayan yol gösterici levhaları, koruyucuları temsil ederler"...** Semih Tezcan kardeşimizin sözlerini analım: **"Sembollerin anlamı ve öğrettikleri o kadar çeşitli, o kadar derin, o kadar zengindir ki, Hür Masonlar bu mâbede belirli bir gündemi olmadan gelip otursalar ve bir ritüelik çalışma yapmadan, hiç konuşmadan sadece sembollerin, işaretlerin ve alegorilerin anlamlarını meditasyon yaparak zihinlerinde canlandırırsalar, saatleri, hatta günleri doyumsuz bir çalışmayla geçirmiş olurlar."**

SONUÇ

Tarih boyunca çeşitli biçimlerde ortaya çıkan ezoterik öğretilerin önemli bir bölümü, içinde bulunduğu topluluğa ve çağa özgü karakter göstermiş ve zaman içinde işlevlerini tamamlayarak kaybolmuşlardır. Geriye kalanlar ise, tarih boyunca var olan ezoterik düşüncelerin sentezini yaparak, geleneksel işlevlerini günümüze kadar taşıyabilmiş olanlardır... Hür Masonluk yüzyıllar boyu yaşamasını, değişmeyen insanlık ilkelerine ve de ritüeline borçludur. Mesleğimizin gizi, inisiyatik öğrenme biçiminde gizlidir. Locadaki çalışmalarımızda bilinçaltımıza ekilenler, günlük hayattaki hareketlerimize de rehber olmakta ve dünya görüşümüzde biçimlenmektedirler.

Ezoterizm ve ezoterik bir öğreti olan Hür Masonluğun saklı gerçeği budur.

SIRPIN SIRRI

Tanol TÜRKOĞLU

*Gece üstadıma sordum kaç kez;
"Bana bildir bu cihan sırrını, tez."
Gülerek verdi cevap üstadım;
"O ki ancak bilinir, söylenemez."*

Mevlânâ

SECRET BEHIND THE SECRET

Phenomenally, not only for outsiders but also among Freemasons, secret is meant to include more than what it is said or heard about. In today's information-heavy society (where one can find almost anything on internet as a result of simple keystrokes and mouse clicks) the information (that is meant to be encrypted by Freemasons in the form of "secrets"), seems not to hold a value any longer. In this article, though, the author addresses the "secret" as a two-state virtue. This is called "**Exoteric State of Secret and Esoteric State of Secret**" and shows how a Freemason might understand the secret at each state and hence how that phenomenon differs from an outsider's viewpoint as opposed to that of a Freemason.

GİRİŞ

"Sır" ve bununla yakın ilişki içinde olan "**ketûmiyet**" Masonluk'ta çok önem verilen olgulardır. Hele bir de haricî iken, ya da haricî birisi ile Masonluğu konuşurken "**sır**"rın çok daha renkli bir dünyası olduğuna hepimiz şahit olmuşuzdur. Indiana Jones türü Hollywood filmlerinden dünyaya siyasî ve ekonomik anlamda hükmedecek doğaüstü güçlere sahip olmaya kadar her şeyin cevabının Masonluğun korumasındaki **o sırda saklı** olduğu sanılır; düşünülür. Bu yanlış düşünce kısmen iyi niyetli, ancak yetersiz bilgi sahibi haricîler tarafından; kısmen de Masonlukla bir husumeti olan ya da bir husumetinin olması işine gelen art niyetli kişi ya da kuruluşlar tarafından benimsenir.

Haricî dünyanın bu konuyla ilgisi aslında bu yazının yazılış amacı açısından bakıldığında ikincil bir öneme sahip. Daha önemli olan şey şu : **Bir Masonun sır kavramına yaklaşımı nedir? Bir Mason "sır"dan ne anlamaktadır?**

Bu mesleğe daha ilk adım atılırken **Masonluğun kendine has bir nurunun olmadığı, ondaki nurun kendini bilmekten doğan hakikat-severlikten geldiği** söylenir. Yine de mâbetleri dolduran kardeşler, zaman zaman, doğuyu süsleyen bir muhterem kardeşlerinin söz is-

teyerek ayağa kalkacağını ve yıllardır bekledikleri o "**sırrı**" kendileriyle paylaşacağını bekler bir ruh haline girebilir.

Neden olmasın ki? **Sır, sır dedikleri bir kaç işaretle bir kaç kelime mi?** Eğer öyleyse bunlar artık günümüzün gelişen teknolojileri sayesinde **kütüphanelerdeki kitapların tozlu sayfalarından internetin web sayfalarına** aktarılmış durumda. Bu sırları öğrenmek isteyen birisi bugün artık her zamankinden daha kolay bir şekilde, pek de masraf yapmadan, külfete kapılmadan, bu amacına ulaşabilir.

Öyleyse biz Masonlar bu sır kavramına neden hâlâ büyük bir ilgi gösteriyoruz? **Neden hâlâ ketûmiyeti, sır tutmayı çok önemli erdemler arasında sayıyor** ve bir haricî ile ön görüşme yaparken, ketûm olup olmadığını anlamaya çalışıyoruz?

Bence sır kavramının iki boyutu, ya da iki evresi vardır. Bu iki evreyi aşına olduğumuz iki sıfatla adlandırmak istiyorum:

1) **Sırrın Ekzoterik Evresi**

2) **Sırrın Ezoterik Evresi.**

SIRRIN EKZOTERİK EVRESİ

Bu mesleğe (ya da bu mesleğin herhangi bir derecesine) yeni başlayan bir Mason sırrın ekzoterik evresi içine hoşgelir. Nedir

bu sırrın ekzoterik, dışa dönük evresi ya da yapısı? Önce biraz bunu irdeleyelim.

Sırrın ekzoterik evresinde, o seviyeye yeni başlamış bir Mason **bazı derece bilgileri ve özel işaretler** ile donatılır. Buna ek olarak katıldığı sürece kendi seviyesi ile ilgili toplantılarda etkileşim içine girdiği konularla ilgili bilgileri de algılamaya, idrak etmeye başlar. Başlangıçta bir Loca'nın toplantıya başlaması ya da toplantıyı kapatması için **yapılan seremoniler** bile onun için bir sırrın aydınlığa kavuşmasıdır; çünkü **daha önce bilmediği, bilse bile görmediği, görse bile yaşamadığı** olaylar gözlerinin önünde yaşanmaktadır. Kendisi de artık bunun bir parçasıdır.

Seremoni faslı belli bir süre sonra cazibesini yitirebilir. Ancak gündemdeki konferans konuları her daim ilgisini çekebilecek olgularla, kavramlarla doludur. Bu açıdan bakıldığında bir Mason bu konferanslarda da başka yerde bulamayacağı bilgilere ulaşır; **sır biraz daha aydınlanır** (ya da sırlanacak bilgi hacmi biraz daha artar).

Sırrın bu evresini yaşayan bir Masonun karşısında ona meydan okuyan olgu nedir? Ketûmiyet silâhını çekerek koruması gereken sır, vermesi gereken sakınma mücadelesi nedir? Ne içindir?

Doğrudan bu soruyu cevaplayalım: Her derecede (*en çok da ilk derecelerde*) **bir Masonun mücadelesi Masonluk dışındaki haricî dünyaya karşıdır**. Edinmiş olduğu bilgileri, "dışarıdaki" kişilerle paylaşacak mıdır? Yoksa bunları saklayabilecek midir? **Kendisini, edinmiş olduğu o bilgilerin sırlanmış halini çevresindeki haricî dünyaya deşifre ederken mi daha güçlü hissetmektedir?** Yoksa doğrudan ya da dolaylı karşısına bu tür olasılıklar çıktığında, onları deşifre etmemeyi başardığı, başarabildiği zaman mı? (Böyle bir mücadelede haricî dünyanın, gelişen ve yayılan bilgi kanalları nedeniyle, Mason üzerinde artık pek de bir baskı unsuru oluşturduğundan söz edilemez).

İşte bir Masonun ketûm olabilmesi burada devreye girmektedir. **Ketûm olabilmeyi** idrak etmiş, özümsemiş, hazmetmiş bir Mason; kendisine verilmiş olan sırlanmış o bilgileri paylaşmaması gereken kişilerle paylaşmamayı **doğal olarak, zorlanmadan** gerçekleştirebilen kişidir.

Sırlanmış o bilgilerin sırrının açılmış olması, kitaplarda, internetteki web sitelerinde elden ele dolaşıyor olması bir şey değiştirir mi? Belki de bazı kardeşler "**bu bilgilerin sırrı zaten açılmış, açıklanmış; ben paylaştım ne değişir, paylaştım ne**

değişir?" diye sorgulayabilir. Bence bu soruya verilecek iki cevap var. Bakış açısına göre değişen iki cevap.

Eğer soru, **haricî dünya açısından bakılarak** cevaplanacaksa yanıt bellidir: Pek de bir şey değişmeyecek! Sadece bilgileri öğrenecek kişi ya da kişiler, bu bilgileri bir kitaptan okumak ya da bir web sitesinden öğrenmek (*zahmetine katlanmak*) yerine, onun sırlarını açan bir Mason'dan öğrenmiş olacaklar.

Soruyu bir de **o bilgilerin sırrını açığa vuran Mason açısından** değerlendirelim. (*Zaten önemli olan da bu değil mi?*). İşte orada çok önemli bir nokta var. O Mason açısından baktığımızda, o Kardeşin hiç de ketûm olmadığı, kendisine emanet edilen sırlanmış bir bilgiyi (*içeriği ne olursa olsun*) sadece saklamak amacıyla dahi olsa saklayacak, onu haketmeyenlerle paylaşmayacak derecede bir güce sahip olmadığı konusunda çok net bir tablo çıkar ortaya.

Kendisine her seferinde hatırlatıldığı halde sır konusunda vermiş olduğu sözü tutamayan bir Mason Hamtaşını nasıl yontabilir? Nasıl kâmil insan olabilir?

Sırrın işte bu ekzoterik evresi, aslında Mason olmuş bireyin kendi kendisini sınamasıdır. Çok daha önemli bir aş-

maya geçebilecek ehliyete sahip midir; değil midir? Bu sınavda sırlanmış bilgiler "artık" herkes tarafından bilinen, ulaşılabilen, çok sıradan bilgiler halini almış olabilir. O Mason Kardeşin kendi gelişimi açısından baktığımızda bunun hiçbir önemi yoktur. Önemli olan, herkes tarafından alenen bilinen, üstünde konuşulan konularla ilgili olarak dahi **bildiğinin bilinmemesi** gereken bir ortamda bunu başarabiliyor mu; yoksa başaramıyor mu? Böyle bir tutum sergilemesinin sonucunda neler kazandığını idrak edebiliyor mu, edemiyor mu?

Mücadele ortamı haricî âlemdir. Uğrunda mücadele edilen şey, belki de herkes tarafından bilinen şeylerdir. Ama yine de Masonun ketûmiyet silâhını ne kadar iyi kullandığını bilebilmek için bu cenk meydanı önemli bir göstergedir. (*Buradaki "haricî âlem" kavramı, düşünülürse, belli bir derecedeki Masonun, o seviye ile ilgili bilgileri o seviyeye gelmemiş bir Mason ile paylaşmama gerekliliğini de içerdiği görülecektir.*)

Düşünsel âlemdeki bu cenk meydanında yara alan bir Mason, hayat boyu yediği yemekten tad almayacak bir kişi gibi toplantılara gelir, gider. Hatta üst derecelere bile geçebilir. **Ancak ıskaladığı bir şey olduğunun o da farkındadır; çevresindeki kâmil kardeşleri de.**

SIRRIN EZOTERİK EVRESİ

Düşünsel âlemdeki bu mücadeleyi ciddiye alan, buradan alınmanın akı ile çıkan bir Mason için artık sırrın ikinci evresine geçmek şart olmuştur. Sırrın ezoterik evresi. Ancak burada önemli bir nokta vardır: Mason o seviyeye geldiğine kendi kendine karar verecektir. Bu konuda ona hiç bir kaynak, bilgi ya da kişi hakemlik yapamaz!

İşte bu evrede konuşan bütün ağızlar susar. Yazan bütün eller durur. Tüm evren saygıyla bu şövalyenin yeni mücadelesini izler; izlerken elinden geldiğince ona yardım eder.

Sırrın bu içrek evresinde artık ne haricî dünya kalmıştır sırrı koruyacak, ne de Kardeşler arası düşünsel tartışmalar. Mason **burada bütünüyle kendisiyledir**. O zamana dek edindiği tüm bilgilerden istifade etmek suretiyle Mason kendisine ait (*olacak*) sırrları yine kendi kendine ve yine kendisi için bulacaktır. Daha önce defalarca yaşadığı seremoniler, duyduğu ifadeler, yazılı ya da sözlü olarak öğrendiği bilgiler bile artık ona bambaşka anlamlar ifade etmeye başlamış, **görünenin ötesindeki görür** olmuştur.

Bu keşif sonu olmayan bir yolculuktur. İlk günden başlar, son güne dek sürer. O nedenle Mason (*Masonluk âlemindeki seviyesi,*

kıdemi, süresi ne olursa olsun) edineceği her yeni bilgi, yeniden değerlendireceği her (*eski ya da yeni*) bilgi sayesinde yeni sırlara erişme potansiyeline sahip olduğunu algılamıştır artık. Hamtaşın yontulmasının, sonu olmayan bir yolculuk olduğunu idrak etmiştir. Ya da olduğu Küptaştan daha pürüzsüz bir Küptaş olabileceğini anlamıştır. Sonsuza dek neyin karşısında çırak kalacağını bilmiştir.

İşte tam da yolculuğun bu **kişiye özel olma** özelliğinden dolayıdır ki, bulacağı o sırlar ne haricî âlemdeki bir kişiye bir anlam ifade edecektir, ne de hemen yanıbaşındaki bir kardeşine. **O sır, sadece o şövalyenindir.**

Hal böyle olunca Masonluğun hangi sırrının haricî dünyadan (*hatta ve hatta Masonların kendi içlerinde bile birbirlerinden*) saklandığı iddia edilebilir ki?

Hal böyle olunca sırrın açıklanması gibi bir olgu nasıl söz konusu olabilir ki?

Pozitivist bir açıdan bakıldığında mantıksız gibi gelen **"bilenin söyleyemediği, söyleyenin bilemediği"** şey işte bu nedenle bünyesinde kendisine has bir mantık barındırır.

"Bilenin söyleyemediği" evre sırrın bireye ait olan ezoterik evresidir. "Söyleyenin bilemediği" ise sırrın ekzoterik

evresi. Bu yolda kişinin amacı "söylemekse", yolculuk, hele günümüz bilgi çağında, hiç de zor değildir. Hatta bunun için Masonluk mesleğine girmeye bile gerek yoktur. Sağdan soldan edinecekleriyle kişi bildiğini sandığı şeyi söyleyedurabilir.

Yok eğer bu yolda amaç, söylemek değil de, "bilmek" ise, Mason zaten söylemek gibi bir amacın abesle iştigal olduğunun idraki içinde olacaktır.

SONUÇ

Bir sırrın mevcut olduğunu bilmek, o sırda sahip olmak anlamına gelmez. **Masonluğun en büyük sırrı; böyle bir sırrının olmamasıdır.** Sır olgusu, Masonluğun her kademesinde, bir disiplin ögesi olarak mevcudiyetini korur. Hedef; Mason olma yolunda ilerleyen bireyin ketûmiyet, sır tutma konularında kendi kendisini geliştirmesidir. Bu süreç hiç bitmeyecek ve bundan dolayı da Masona bir ödül ya da paye verilmeyecektir. Mason, ödülünü kendi kendine bulacaktır. Sırrın içrek anlamını idrak etme-

ye başlayan bir Mason, bu bağlamda herşeyin **kendisi ile başladığını** ve kendisi ile biteceğini bilecektir.

Sırrın birinci evresi olan ezoterik aşamada, sır ve ketûmiyet Masonun kendini tanımasını sağlar. Sırrın ikinci evresi olan ezoterik aşamada ise sır ve ketûmiyet, Masonun kendi kendini aşmasına yardımcı olur.

Gözlemcinin; gözlemini yaptığı ortamı etkilemeden gözlem yapamayacağı uzun yıllar önce bilimsel olarak ispat edilmiştir. Hal böyle olunca Mason olmaya çalışan bu yazının yazarı da sır konusunda söylenmesi gereken herşeyin bir (*bu*) yazıda söylenmiş olduğunu nasıl iddia edebilir? Etmez elbet; edemez. Tıpkı bu yazıyı okuyan bir Masonun, **"Bu konuda artık düşüncecek, araştırarak bir şey kalmamıştır"** demeyeceğini, olsa olsa kendi tanımını kendi kendine bulmaya çalışmada bu yazıyı da bir bilgi kırıntısı olarak değerlendireceğini bildiği gibi.

KAYNAKÇA

Türkiye Büyük Locası Çıracı Derecesi Ritüeli - 2003

Layıktez, Celil; Masonik Sır, Ketûmiyet Nedir? Ne Değildir - Mimar Sinan, No:84 (1992)

Atabek, Reşat; Masonlukta Sır - Mimar Sinan, No 42 (1981)

Benazus, Henri.; Masonluk Sırları - Ketûmiyet ve Susmanın Fazileti - Mimar Sinan No:7 (1968)

BİBLİYOGRAFYA

Özel Sayımızın konusu olan "EZOTERİZM"e ait bu bibliyografya, konuya ilgi duyan, araştırma yapacak olan Kardeşlerimize yardımcı olabilmek amacıyla hazırlanmıştır. Bu çalışma muhakkak ki eksiksiz ve mükemmel değildir. Kardeşlerimizin gayret ve uyarıları sonucunda zamanla daha gelişeceği umudundayız.

MİMAR SİNAN

Abuşka, Sabri Doğu; **Ezoterizm ve Kökleri**; Doğuş Kolu Yıllığı No.17, s:166-176.

Akat, Melih Ülkü; **Ezoterizm ve Batınlık Tarihi**; Nokta Yayınları 2007.

Akev, Mehmet Fuat; **Çırak**; Mimar Sinan Dergisi no:101, s:44-54.

Akev, Mehmet Fuat; **İnisiyasyonun Felsefesi**; Mimar Sinan Dergisi no:85, s:23-32.

Akin, Asım; **Ezoterik İnisiyasyon**; Doğuş Kolu Yıllığı No.16, s:252-259.

Akin, Asım; **Ezoterizm. Spekülatif Masonluğun Oluşumu**; s:113-124.

Akin, Asım; **Masonluğun İnisiyatik Yolu**; Mimar Sinan Dergisi no:124, s:91-100.

- Akin, Asım; **Tarih Boyunca Masonluk**; Hacettepe – Taş Kitapçılık Ltd. Şti., Ankara – 1998.
- Akkan, Ahmet; **Çırak Ritüeli Dialoglarının Ezoterik Açıklama ve Yorumu**; Mimar Sinan Dergisi no:100, s:65-76.
- Antoine, Faivre; **Access to Western Esotericism**, SUNY Press, Albany 1994.
- Antoine, Faivre; **Theosophy, Imagination, Tradition: Studies in Western Esotericism**, SUNY Press, Albany 2000.
- Arıkdal, Ergün; **Gizli Öğreticilik**; Ruh ve Madde Yayınları, İstanbul, 1997.
- Aries Book Series: **Texts and Studies in Western Esotericism**, Brill, Leiden, since 2006.
- Aries: **Journal for the Study of Western Esotericism**, Brill, Leiden, since 2001.
- Atabek, Reşat; **Semboller**; Mimar Sinan Dergisi no:26, s:49-59.
- Ataç, İbrahim; **Ezoterizm (İçrekçilik)**; Klasör XIII, 741.
- Ayan, Tamer; **Anadolu'dan Skoç Ritine Çift Başlı Kartal**; Grafik Sanatlar Mat., İstanbul, 1998.
- Ayan, Tamer; **EKSR Olgunlaşma**; 2. Baskı, Yenilik Basımevi, İstanbul, 1998.
- Ayan, Tamer; **Hür Masonluk'ta Çekiç ve Taşçı Kalem**; Mimar Sinan Dergisi no:108, s:7-36.
- Ayangil, Onur; **Yeni Gnose**; Mimar Sinan Dergisi no:25, s:16-29.
- Ayfer, Murat Özgen; **Ezoterik Sistem; Masonluk Nedir ve Nasıldır?**; s:175-85.
- Babaoğlu, Ali Nahit; **Hermetizm**.
- Babaoğlu, Ali Nahit; **Ortadoğu İnançları ve Ezoterizm**; Kültür Muh. L.'sı 2001-2003, s:67-85.
- Barutçu, Ali; **Ezoterizm ve Masonluk**; Başarıdan Pırıntılar, s:155-164.
- Bayard, J.P.; **Le Symbolisme Maçonnique**.
- Bayard, J.P.; **Les Hauts Grades**.

- Benoist, Luc; **L'Esotérisme**; Presses Universitaires de France, Paris, 1963.
- Beresniak, Daniel; **Les filiations «ésotériques» de la Franc-Maçonnerie**; La Legende D'Hiram, s:96-100.
- Bergson, Henri; Marcel, Gabriel; Guénon, René; **Metafizik Nedir**; Birey Yayınevi.
- Besimzade, Mustafa; **Masonlukta Ezoterizm Nedir?** Sorularla Masonluk; s:123-5.
- Birkan, Üner; **Dante Alighieri ve Tanrısal Komedyası**; Mimar Sinan Dergisi no:115, s:39-56.
- Bobaroğlu, Metin; **Bâtîni Gelenek (Hermetik ve Sanskrit Öğretiler)**; Ayna Yayınevi; İstanbul, 2002.
- Bottero, Jean; **Gılgamış Destanı "Ölmek İstemeyen Büyük İnsan"**; YKY Yayınevi.
- Brunton, Paul; **Gizli Yol**; RM Yayınevi.
- Burkert, Walter; **İlkçağ Gizem Tapınakları**; (çev. Sina Şener), İmge Kitabevi, Ankara, 1999.
- Büyükuncu, Yılmaz; Atasel, Yüksel; İpek, Nedim; Öztaş, Nail; Buzcu, Noyan; **Batı Dünyası ve Ezoterizm**; Altar Muh. L.'sı 2001-2003; s:118-137.
- Candan, Ergun; **Gizli Sırlar Öğretisi**; Sınır Ötesi Yayınları, İstanbul, 1998.
- Chaney, Robert; **Esseniler ve Sırları**; RM Yayınevi.
- Corsetti, Jean-Paul; **Histoire de l'Esotérisme et des Sciences Occultes**; Larousse, Paris, 1992.
- Çerman, Koparal; **Ritüellerimizdeki Alegori ve Semboller**; Mimar Sinan Dergisi no:106, s:31-42.
- Çetin, Şeyda; **Ezoterik Kurumlar I**; Ege Muh. L.'sı 1999-2000, s:85-91.
- Dauge, Yves Albert; **Esotérisme, Pour Quoi Faire?**; Dervy-Livres, Paris, 1986.
- Descartes; **Metafizik Düşünceler**; M.E.B. Yayınevi.
- Dinçol, Koray; **Zamanı Yönetmek**; Mimar Sinan Dergisi no:107, s:84-96.

- Diyaroğlu, Süleyman; **Tanrı'nın Gizli Dili / Alevilik, Batınilik, Ezoterizm**;  ivi Yazıları 2005.
- Doksat, Kerem; **Tampliye'lerden Nur-u Ziya 25'e**; Mimar Sinan Dergisi no: 105, s:19-32.
- Dora, R. Ru en; **Ezoterik bir Yorum**; Mimar Sinan Dergisi no:118, s:51-57.
- Eberlein, Gerald L.; **Was is esoterik?**; Quatuor Coronati Nr.30/1993, s:127-132.
- Egeran, E. Necdet; **Masonlukta Ezoterik Realite veya Hakikat Anlayışı**; Klasör VII, 379.
- Ekinci, Kaya Kerim; **Ezoterik Bilgiler**; Ahenk 97-98, s:100-105.
- Ekmek iler, Yıldıırım; **Sembolizm, Masonluk ve Ezoterizm**.
- Eliade, Mircea; **Dinler Tarihine Giriş**; Kabal ı Yayınevi.
- Eliade, Mircea; **Dinsel İnançlar ve Düşünceler Tarihi I**; Kabal ı Yayınevi.
- Eliade, Mircea; **Dinsel İnançlar ve Düşünceler Tarihi II**; Kabal ı Yayınevi.
- Eliade, Mircea; **Dinsel İnançlar ve Düşünceler Tarihi III**; Kabal ı Yayınevi.
- Eliade, Mircea; **Ebedi Dönüş Mitosu**; İmge Yayınevi.
- Eliade, Mircea; **Şamanizm**; İmge Yayınevi.
- Emmanuel, R.; **Gizemli Bilgilerin Kaynakları**; RM Yayınevi.
- Erbiber, Erol; **Ezoterik  alı ma ve Masonluk**; Bilge Locası 1996-1997, s:35-47.
- Erdem, Emre; **Ezoterizm ve Masonluk**; Birlik Olgunlaşma Locası 2003, s:208-230.
- Erengil, Cengiz; **Krisnamurti ve Phiosophia "B reysel Bilincin Dönüşüm Serüveni"**; Ayna Yayınevi.
- Erginsoy, Abdurrahman; **Masonlukta yaşayan ritler**; Mimar Sinan Dergisi no:115, s:14-19.

- Erim, Yüce; - Aksaray, Kerem; **Ezoterizm ve Masonluk**; Hürriyet 6001-6003 Çalışmaları, s:162-174.
- Erman, Sahir; **Dante ve İlahî Komedya'nın Ezoterik Yorumu**; Yenilik Basımevi, İstanbul, 1977.
- Ersoy, Şadan; **Ülkü Mabedi Yolunda**; Mimar Sinan Dergisi no:129, s:87-92.
- Esen, Sadi; **Atalarımız ve Ezoterizm**; Doğan Güneş Muh. L.'sı 1995-1996, s:60-66.
- Eşkinat, Vedat; **Ezoterizm: Pisagor I**; Geometri Muh. L.'sı 10. Yıl Kitabı, s:345-348.
- Eşkinat, Vedat - Sanver, M. Remzi; **Ezoterizm: Pisagor II**; Geometri Muh. L.'sı 10. Yıl Kitabı, s:349-355.
- Evis, Nejat; Cankılıç, Kenan; **Ezoterik-Batınî Doktrinler Tarihi**; Uyum Muh. L.'sı 1995 Yılı Çalışmaları -II-, s:51-5.
- Fortune, Dion; **Sane Occultism**; The Aquarian Press, London, 1967.
- Freke, Timothy; **Hermetika Hermes'in Kayıp Sözleri**; Ege Meta Yayınevi.
- Gener, Cihangir; **Ezoterik-Batınî Doktrinler Tarihi**; 7. Baskı, Yenilik Basımevi, İstanbul, 2002.
- Gökdoğan, Mukbil A.; **Ezoterizm ve EKSR Ritüelleri**; s:215-22.
- Guénon, René; **Batınîlik ve Zahirîlik**; Doğu Düşüncesi, s:131-7.
- Guénon, René; **Dante ve Ortaçağda Dini Sembolizm (l'ésoterisme de Dante)**; İnsan Yayınları.
- Guénon, René; **İnisiyasyona Toplu Bakışlar I**; İnsan Yayınları.
- Guénon, René; **İnisiyasyona Toplu Bakışlar II**; İnsan Yayınları.
- Guénon, René; **Kabuk ve Çekirdek; İslâm Manevîyatı ve Taoculuğa Toplu Bakış**, s:39-43.
- Guénon, René; **Yatay ve Dikey Boyutların Sembolizmi**; İnsan Yayınları.
- Güner, Reşat; **Okültizm, Tarih Boyunca Gizli Bilimler**; Ege Meta Yayınları, İzmir, 1996.

- Güngören, İlhan; **Semboller ve Bilim**; Mimar Sinan Dergisi no:13, s:93-104.
- Güntekin, Yavuz; **Masonik Düşünce Üzerine**; Mimar Sinan Dergisi no:105, s:75-89.
- Gürer, Cevad; **Masonluk'ta İp Sembolizması**; Mimar Sinan Dergisi no:138, s:45-54.
- Gürkan, Alp; **Masonluğun Ruhü**; Mimar Sinan Dergisi no:114, s:85-95.
- Hakman, Yavuz; **Mason kimdir? Masonluk nedir?**; Mimar Sinan Dergisi no:103, s:25-31.
- Harscheidt, Michael; **Noch einmal, Esoterik - ein Skalierungsversuch**; Eleusis 96/6 s:9-19.
- Heper, Metin; **Kutsallık Olgusu ve Ezoterik Masonluk**; Mimar Sinan Dergisi no:125, s:84-98.
- Heper, Metin; **Toplumumuzda "Gerçek" Sorunsalı ve "Hakikat"i Arayan Masonlar**; Mimar Sinan Dergisi no:120, s:91-105.
- Işın, Okan; **Ezoterik / İçsel ve Ekzoterik / Dışsal Bilgilenme**; Gizemleri Aydınlatan Işınlr, -2, s:237-50.
- Işın, Okan; **Ezoterik Öğretide Eylemin Önemi**; Hoşgörü Muh. L.'sı 11 s:92-103
- Jung Carl Gustav; **İnsan ve Sembolleri**; Okuyanüs Yayınevi.
- Jung, Carl Gustav; **İnsan Ruhuna Yöneliş**; Say Yayınevi.
- Jung, Carl Gustav; **Keşfedilmemiş Benlik**; İlhan Yayınevi.
- Kazmirci, Yüksel; **Ezoterik Öğretinin Doğuşuna Ait Bir Efsane**; Hermes Muh. L.'sı, Mart 2004-Haziran 2006 Konferanslar, s:133-6.
- Kocku von Stuckrad, **Western Esotericism: A Brief History of Secret Knowledge**, Equinox, London / Oakville 2005.
- Koray, Tanju; **Ezoterizm Nedir, Nereden Çıkmıştır?** Çırac Kalfa Usta; s:18-30 Tirilye 2004.
- Koray, Tanju; **Ezoterizm ve Masonluk**; Mimar Sinan Locası 2000-2001 Dönemi Çalışmaları, s:96-112; Geometri Muh. L.'sı 10. Yıl Kitabı, s:313-332.

- Koray, Tanju; **Masonluk ve Ezoterizm**; Sabah Güneşi Muh. L.'sı, s:106-111
- Koray, Tanju; **Merak Ettiklerimiz**; Geometri Muh. L.'sı 10. Yıl Kitabı, s:658-673.
- Kökdamar, Yusuf; **Arayış**; Nur Muh. L.'sı Yayınları no:11, İzmir, 1991.
- Kökdamar, Yusuf; **Ezoterizm Nedir? Masonu Nerelelere Götürür**; Gönyeden Pergele, s:51-69.
- Kökdamar, Yusuf; **Felsefe - Bilim - Din İlişkileri ve Mukayeseleri**; Mimar Sinan Dergisi no:125, s:65-78.
- Laurant, Jean-Pierre; **L'Esotérisme**, Les Editions du Cerf, Paris, 1993.
- Levi, Şafak; **Ezoterik Düşünce**; Kardeşlik'96, s:149-158.
- Lennhoff, Eugen - Posner, Oskar; **Internationales Freimaurer - Lexikon - Esoterisch, exoterisch**; Amalthea-Verlag, Wien - München, 1975, s:450.
- Münzberg, Gunter; **Nachdenken Über Freimaurerische Esoterik**; Eleusis 96/5, s:2-5.
- Oppers, Rüdiger; **Esoterik und Exoterik**; Moers. Eleusis 95/4, s:34-5.
- Öcal, Güngör; **Gönye ve Pergel Neden Kutsal Kitapların Üzerindedir?**; Mimar Sinan Dergisi no:121, s:89-103.
- Özgen, Ahmet; **Masonik Açıdan Ağaclar ve Sütunlar**; Mimar Sinan Dergisi no:139, s:101-116.
- Pace, Jerome; **Les Rituels Secrets d'Initiation**, Editions De Vecchi S.A., Paris, 1993.
- Plongeon, Angutus Le; **Mısırlıların Kökeni**; Ege Meta Yayınevi.
- Riffard, A. Pierre; **Anthologie de l'Esotérisme Occidental**; 1990.
- Riffard, A. Pierre; **Anthologie de l'Esotérisme Oriental**; 1997.
- Riffard, A. Pierre; **Dictionnaire de l'Esotérisme**, Editions Payot & Rivages, Paris, 1993.
- Riffard, A. Pierre; **Esotérismes d'Ailleurs**, Robert Laffont, Paris, 1997.
- Riffard, A. Pierre; **L'Esotérisme**, Robert Laffont, Paris, 1990.

Sağlam, Murat (çeviren); **Kibalion Antik Mısır ve Yunan Hermetik Felsefesi "Üç İnişiye"**; Hermes Yayınevi.

Saltık, Mehmet; **Kuşdili Kılavuzu, Simyanın Ayak Sesleri**; Hermes Yayınevi.

Sanver, M. Remzi; **İşığlı Arayanların Hikâyesi: Masonluk**; 2. Baskı, Yenilik Basımevi, İstanbul

Sanver, M. Remzi; **İnisiyasyonun Metodolojisi ve Masonluk**; Ülkü Locası Yayınları no:8, İstanbul – 1997.

Schindler, Wolfram; **FMEI= Operative esoterik**; Blau Blätter Mai 1983.

Schuon, Frithjof; **Survey of Metaphysics and Esoterism**; World Wisdom Books, Indiana, 1986.

Schuré, Edouard; **Büyük İnisiyeler**.

Schuré, Edouard; **Introduction sur la Doctrine Ésotérique**; Les Grands Initiés, s:VII-XXXII.

Schwaller De Lubicz R.A.; **Esoterism & Symbol**; Inner Traditions International, Vermont, 1985.

Schwartz, Fernand; **La Tradition et les Voies de la Connaissance**; Editions Nouvelle Acropole, Paris, 1991.

Serouya, Henri; **Le Mysticisme**; Presses Universitaires de France, Paris, 1956.

Sirman, Neşet; **Semboller ve Sembolizma Üzerine**; Mimar Sinan Dergisi no:108, s:57-62.

Siva, Edi; **Ezoterizm; Knights Templar veya Templierler**; Geometri Muh. L.'sı 10. Yıl Kitabı, s:339-344.

Slem, Türkhan; **Semboller**; Mimar Sinan Dergisi no:103, s:39-48.

Tarhan, Tayfur; **Hakikate Doğru (1)**; Mimar Sinan Dergisi no:72, s:20-27.

Temel, Raşid; **Semboller ne diyor?**; Mimar Sinan Dergisi no:108, s:51-56.

Tezcan, Semih; **Çıracak Mason'un Avadanlığı**; Mimar Sinan Dergisi no:106, s:54-70.

Tezcan, Semih; **Spekülatif Masonluğun Orijini Üzerine**; Mimar Sinan Dergisi no:117, s:49-63.

Tiryaki, Tunç; **Ezoterizm ve Masonluk Üzerine Tartışmalar**; Geometri Muh. L.'sı 10. Yıl Kitabı, s:333-338

Token, Canan; **Ezoterik Doktrinlerin Temelleri**; İlke Muh. L.'sı s:192-205.

Tuan, Laura; **Le Grand Livre des Sciences Occultes**; Editions de Vecchi, Paris, 1989.

Umur, Ziya; **Masonluk Hakkında Konuşmalar**; Yenilik Basımevi, İstanbul – 1992.

Verbas, Pulad; **Genel Anlamda Sembolizma**; Mimar Sinan Dergisi no:128, s:65-78.

Yıldırım, Turan; **Türk Masonluğu ve Ezoterizm**; Başkent Muh. L.'sı, 1998, s:34-40.

Walker, Benjamin; **Encyclopedia of Esoteric Man: The Hidden Side of the Human Entity**, Routledge and Kegan Paul, London, 1977, ISBN 0-7100-8479-X

Walker, Benjamin; **Man and the Beasts Within: The Encyclopedia of the Occult, the Esoteric, and the Supernatural**, Stein & Day, New York, 1978, ISBN 0-8128-1900-4

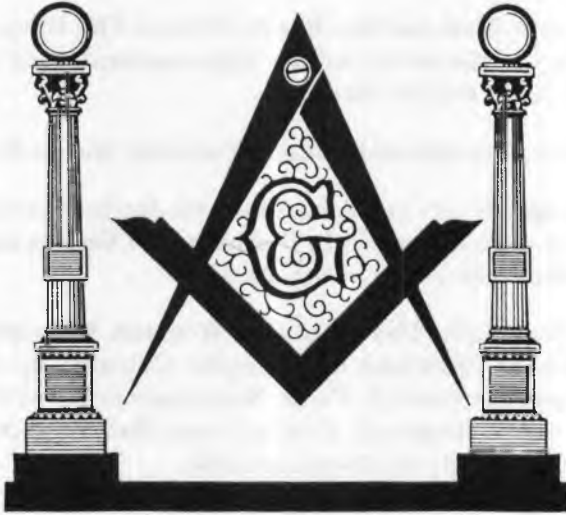
Wolfgang, Ulrich; **Die mißverstandene Esoterik**; Eleusis 96/5, s:10-4.

Wouter J. Hanegraaff (ed.) in collaboration with Antoine Faivre, Roelof van den Broek & Jean-Pierre Brach, **Dictionary of Gnosis and Western Esotericism**, 2 vols., Brill, Leiden 2005.

Wouter J. Hanegraaff, 'The Study of Western Esotericism: New Approaches to Christian and Secular Culture', in: Peter Antes, Armin W. Geertz & Randi R. Warne, **New Approaches to the Study of Religion, vol. I: Regional, Critical, and Historical Approaches**, Walter de Gruyter, Berlin / New York 2004.

_____, **Esoteric Masonry**; A New Encyclopedia Freemasonry, Volume 1 s:263-4.

- ____, **Esotérisme**. Ph. C. le maillon; 1983 No.1, s:29-32.
- ____, **Ezoterik Örgütler**; Hermes Kitap.
- ____, **Ezoterik Örgütlerde İnisiyasyon**; Thamos (Geometri), Ezoterika s:1-6.
- ____, **Ezoterik Semboller: Üçgen, Kare, Altı köşeli Yıldız**; Tesviye Dergisi no:59, s:42,43,44.
- ____, **Ezoterizm ve Masonluk**; Bilgi 45. Yıl 1951-1996, s:42-3.
- ____, **Ezoterizm**; Cogito Sayı:46-Bahar 2006, Yapı Kredi Yayınları.
- ____, **Freimaurerei und Esoterik**; Humanität Nr.1 Jan./Febr.1992, s:17-8.
- ____, **İnsanlık Mabedi ve Ezoterizm**; Tesviye Dergisi no:60, s:50-51
- ____, **Was ist Esoterik? Warum führt die Freimaurerei auf den esoterischen Pfad von Einweihungen?**; Schweizerische Grossloge Alpina, s:211-4.

Localarda Yapılan Konuşmalar

LOCASI	KONUŞMACI	KONU	TARİH
<u>İSTANBUL</u>			
İDEAL	Başar Nuhoğlu	Düşünce Tarihi ve Masonluk	12.03.2007
	Zeki Alasya	Kültür ve Masonluk	26.03.2007
	Necmi Karakullukçu	Büyük Loca Kavramı ve Masonluk'taki Önemi	09.04.2007
	Tevfik Orbey	Masonluk Üzerine Düşünceler	23.04.2007
	Remzi Sanver	Masonluğun Geleneği ve Geleceği Üzerine Düşünceler	21.05.2007
KÜLTÜR	Haluk Ergüven	Tapınak Şövalyeleri	09.03.2007
	Önder Öztürel	Mabedin Duvarları Yükselirken	04.05.2007
	Suphi Vehid	Kıbrıs ve Kıbrıs'ta M.'luk	18.05.2007
	Haluk Ergüven	Tapınak Şövalyeleri	01.06.2007
	Bekir Bekiroğlu	Mevlana	21.06.2007
ÜLKÜ	Emre Üge	Düşünce Hürriyeti	08.03.2007
	Cüneyt Çeçen	Beklemek	05.04.2007
	Salih Evcilerli	Tevazu	17.05.2007
	Kutsi Nircan	Masonluk ve İnanç	14.06.2007
KARDEŞLİK	Ahmet Erman	Dante - İlahi Komedyası'nın Ezoterik Yorumu	15.03.2007

LOCASI	KONUŞMACI	KONU	TARİH
	M. Öngör, A.Çakmut	Düşünce Tarihi	26.04.2007
	Firuz Nikravan	Sevgi Nedir? 02	07.06.2007
HÜRRİYET	Şefik Güney	Reankarnasyon ve Masonluk	08.05.2007
	Remzi Sanver	Geleneksel Masonluk Üzerine	05.06.2007
SEVGİ	Sait Başaran, Refik Melikoğlu	İnsanlığın Varoluş Çabası Sürecinde Theodosius Limanından Marmara Projesine	05.03.2007
	Mehmet Dünder	Masonik Prensipler, Esaslar, İlkeler	19.03.2007
	Erdem Özkan	Duygular	02.04.2007
	Erdoğan Tarcan	Felsefe ve Ahlâk	16.04.2007
	Nezihi Özsezen	Avrupa Birliği ve Masonluk	30.04.2007
	Erkan İşman, Mert Palabıyık Alpagut Dağdelen	Karşınızdaki Bu Eser Hayalinizdekine Uyuyor mu?	14.05.2007
ATLAS	Josef Tari	Fraktal Nesneler, (Evren'in Yapısını Anlamak İçin Bir Model)	14.03.2007
	Nuri Çaycızade	Masonluğun Geleceği	28.03.2007
	İlker İnal	Sevimli Yanlışlar	11.04.2007
	İzzet Nasi	Gettysburg Amerika İç Savaşı ve Neticeleri	25.04.2007
	Roland Kunze Concewitz	Millî veya Beynelmilel Eğitim, Gelecek Nesiller İçin Ne İstiyoruz?	09.05.2007
	Y. Dülger, A. M. Pardo, D. Şensoy	Dervişler	06.06.2007
MÜSAVAT	Ertuğrul Keçeci, Ahmet Murat Emanetoğlu, Ali Hilmi Yazıcı, Efe Aydar	Mükemmel	02.03.2007
	Zeki Tuna	Çağlar Boyu Haberleşme	16.03.2007
	Gürkan Aktoluğ	Masonik Etiket	13.04.2007
	Barış Erman	Alter Ego	27.04.2007
	Sinan Gürmen	Değer Önceliklerimiz	25.05.2007
LIBERTAS	Can Körüstan	Masonluğun Amacı	07.03.2007
	Doğan Ziya Başak	Ezoterizm ve Şakul	21.03.2007
	Atilla Bilge	Franz Liszt K.	13.06.2007
HAKİKAT	Pavlo Pandelaras	İnsan Hayatındaki Stres	21.03.2007
	İordanis Köseoğlu	İnsani Zaaflar	18.04.2007
	Yani Skarlatos	Aydınlatmanın 3 Aşaması	02.05.2007
	İordanis Köseoğlu	Mabedin Dekorasyonu	16.05.2007
	Yani Demircioğlu	Wolfgang Amedeus Mozart K.	30.05.2007

LOCASI	KONUŞMACI	KONU	TARİH
AHENK	Sabri Mumcu	Diyalog	21.03.2007
	İlker Kuruöz	İnternette Son Kullanıcı Güvenliği	04.04.2007
	Sedat Arıman,	Enerjinin Verimli Kullanımı ve	
	Ertuğrul Şen	Korunması	18.04.2007
	Bülent Bayraktar	Sağlık İçin Egzersiz	02.05.2007
	Yalçın Sal	Zihin Bilim	16.05.2007
FAZİLET	Can Kapyalı	M.'luğun Kökenleri ve Varoluşunun Sosyal ve Evrimsel Nedenleri	06.03.2007
	Ercan Öngör	Ölümün Ötesine Geçmek	20.03.2007
	Zeki Alasya	Filozof Dr. Rıza Tevfik K.	03.04.2007
	Ahmet Erman	21. Yüzyılda Masonluk	01.05.2007
	Salih Evcilerli	Tesviyede Buluşmak	15.05.2007
ERENLER	Can Kapyalı	İçerde M.'nuz, Dışarıda Değil!	02.03.2007
	Tahsin Batman	Kadınlar ve M.'luk	13.04.2007
	Ömer Akyüz	Açılış ve İlk Görev	27.04.2007
	Ergin Koparan, Turgut Tiftik	Türkiye'de M.'luk Tarihi 1909-1935	11.05.2007
	Behçet Tolga	Yeniden Yapılanma	25.05.2007
	Vedat Çebi	Siyah Beyaz Caz	08.06.2007
DELTA	Önder Öztürel	Tarih Sürecinde Batılılaşma Çabaları	01.03.2007
	Ayhan Uçkun	Delta'nın Anıları	05.03.2007
	Bozkurt Güvenç	Quo Vadis Türkiye?	19.03.2007
	E. Tınay, M. Çetinkol, S. Ozan, A. Orhun, H. Ertürk, O. Marinov, Ü. Gürtuna	Kırık Aynanın Sırrı	02.04.2007
	İsmail Nurhan Artel	Taksim'den Çıksak Yola, Ver Elini Nur-u Ziya	16.04.2007
	Murat Baykal	Atatürk'ün Düşüncelerinde Gelecekteki Türkiye	30.04.2007
	İlker İnal	Mason ve Nitelikleri	14.05.2007
	Can Deriş	Kurallar Toplumu, Kuralsız Toplum	28.05.2007
	Albert Bilen	Değişim Hakkında	11.06.2007
SADIK DOSTLAR	Ahmet Erman	Dante - İlahi Komedyanın Ezoterik Yorumu	01.03.2007
	Ali Candan Büyükçelen	Kimlikler	15.03.2007
	İbrahim Erentay	Bir Masonun Harici Alemdeki Davranışları	29.03.2007

LOCASI	KONUŞMACI	KONU	TARİH
	Veysel Dikmen	İttihat Terakki ve Masonluk	30.03.2007
	Tümer Argın	Masonluğu Anlamak	12.04.2007
	Umur Çolgar	Kardeşim Talât Paşa	26.04.2007
	Remzi Sanver	Ritüellerimiz	24.05.2007
ÜLKE	İlker İnal	Sevimli Yanlışlar	27.03.2007
	Mehmet Ali Berkman	Arayış	10.04.2007
	Önder Öztürel	Mabedin Duvarları Yükselirken	24.04.2007
	Ersin Alok	Fırat'ın Gizemi	08.05.2007
ŞEFKAT	Levent Özgür, Emre Özel, İsmail Boy, Murat Pençe	Dört Sütun	12.03.2007
	Güngör Kavadarlı	Masonluk Nedir, Ne Değildir?	26.03.2007
	Ali Pulat Erginbaş	Kardeşimiz İbrahim Müteferrika ve Hakkında Bilmediklerimiz	09.04.2007
	Mete Şar	Mason Olduk mu?	07.05.2007
	Ali Savaşman	İbrahim'in Çocukları	04.06.2007
HUMANİTAS	Mehmet Fuat Akev, Mehmet Âkif Akev	Çeşitli Görünümleri ile Ölüm	06.03.2007
	Bernard Moreau	Fransız Bü. L.'sında Ritler	01.05.2007
	Hasan Subaşı, Alp Sayıklı, Serdar Güneysu	René Guénon'a Göre Spiritualisme	12.06.2007
HULUS	Dimitri Zotos	Antik Misterler II.	14.03.2007
	Lefter Karakaş	Ebedi Maşruk'a İntikal Eden Kardeşlerimizi Anma	28.03.2007
	Kimon Mungiuri	Masonik Sır	11.04.2007
	Lefter Karakaş	Fikret'in Yaşayan Ruhü	25.04.2007
	Walter Machate	Piramitlerin İnşaatçıları	09.05.2007
	Konstantin Huvarda	Tekris	23.05.2007
FREEDOM	Jak Kori	Ritüeller, Sadece Yap	22.03.2007
	Öner Çakır	Evrensel Etik	05.04.2007
	Milko Özbahar	Tekrisin Anlamı ve Birinci D.'nin Sembolizması	17.05.2007
	Elia Alalu, Erim Toğrul, K. Çağrı Savaşan	Masonluğun Yazılı Olan ve Olmayan Kuralları	14.06.2007
DEVİRİM	Levent Kaduygu	Epistemoloji ve Masonluk	14.03.2007
	E. Aksu, S. Koç, E. Ergüden, E. Acar	Ahilik	28.03.2007
	Semir Abbasoğlu	Hindistan ve Katmandu Anıları (Dialı Sunum)	09.05.2007
	İlhan Or	Mabet Şövalyeleri	23.05.2007

LOCASI	KONUŞMACI	KONU	TARİH
	E. Özkan, C. Diren, H. Bozgeyikli	Doğu (Çin ve Hint) Felsefesi	06.06.2007
	Ufuk Özvardar	Bud'ha	20.06.2007
PINAR	Ali Sina Kumcuoğlu	Siyah Beyaz	27.03.2007
	M. Sinan Orallı	Mısır Tarihi	08.05.2007
	Fırat Erdem	Çalışmalarımız Düzenle Başlasın, Ahenkle Yürüsün, Gönül Rahatlığı İçinde Son Bulsun	22.05.2007
	İsmail Hakkı Armutlulu	Bilim Tarihinden Notlar	05.06.2007
SEVENLER	Enis Kavurmacıoğlu	Sibeliüs	09.03.2007
	Ahmet Erman	M.'luk ve 21. ci Yüzyıl	23.03.2007
	Abdülkadir Yarman	Enerji Bedenlerimiz ve Mason Ritüelleri ile Bağlantıları	06.04.2007
	A. Tümer, Ş. Çelik, M. Ülgür	Harici Yaşama Yansıyan M.'luk	20.04.2007
	Ufuk Demircioğlu	Hür M.'lukta Mabet ve Sembollerin Evveliyatı	18.05.2007
	Halil Akım	Kutsal Kitap Eminliği	12.06.2007
HİSAR	Mehmet Nane	Tekris Sembolizması	06.03.2007
	Mehmet Arda	Bize Dair	20.03.2007
ÜÇGEN	Ahmet Örs	İllimunati	02.03.2007
	Erol Değerli	Aklını Kullan, Yüreğine Sor, Yolun Açık Olsun	16.03.2007
	M. Süreyya Sezgin	Buluşma	30.03.2007
	Yaşar Aysev	İnisiyasyon ve Hermes	13.04.2007
	Gökhan Dedeoğlu	Masonluğun Kültür ve Mesajı	27.04.2007
	İlker İnal	Sevimli Yanlışlar	25.05.2007
	Kerem Alkin	21. Yüzyılda Yeni Ekonomik Dengeler, Küresel Rekabet ve Türkiye'nin Konumu	08.06.2007
ÜÇİŞİK	Ahmet Korkmaz	Hakikat	30.04.2007
	B. Demir, B. Arkan,	Mabet	14.05.2007
	H. Y. Koç, A. Kalenderoğlu	Rehberlik	28.05.2007
	Yalçın Kurdoğlu		
GÜN	Bülent Eray	Masonik Sır Nedir? Sır Saklama, Ketumiyet	08.03.2007
	Tuncay Kesim	Masonluk ve Özgürlük	22.03.2007
	Şadan Ersoy	Gerçek, Hakikat ve Sır Kavramları	05.04.2007
	Özdoğan Anbar	Hiram Efsanesi	17.05.2007
	Karun Nemlioğlu	Gönye Pergel İlişkisi, Gönye'den Pergel'e Geçmek	31.05.2007
	Cahit Üren	Tekris	14.06.2007

LOCASI	KONUŞMACI	KONU	TARİH
ÖZLEM	E. Tınay, M. Çetinkol, S. Ozan, A. Orhun, O. Marinov, H. Ertürk, Ü. Gürtuna	Kırık Aynanın Sırrı	26.03.2007
	Sacit Türüdü	Türkiye'nin Sağlık Problemleri ve Sağlıkta Değişim Uygulamaları	09.04.2007
	İlhami Kulen	Mason Olacakları Nasıl Seçmeliyiz? Tahkikat Yaparken Nelere Dikkat Etmeliyiz?	07.05.2007
	İlker İnal	Sevimli Yanlışlar	04.06.2007
BAŞAK	E. Tınay, O. Okay, M. Çetinkol, C. Or, S. Ozan, O. Marinov, Ü. Gürtuna	Masonluğun Yazılı Olan ve Olmayan Kuralları	08.03.2007
	Asım Akin	Mabet	22.03.2007
	Ertan Birkan	İskenderiye Feneri	05.04.2007
	Ediz Hun	İnsan ve Evrim	19.04.2007
	Erdoğan Erentöz	Ademin Çocukları ve Masonlar	17.05.2007
	Hasan Ataşoğlu	Da Vinci Şifresi Templier Şövalyeler ve Rosslyn Şapeli	01.06.2007
İREM	Çınar Tapan	Piri Reis ve Eserleri	23.03.2007
	Runa Sontaş	G. Harfi Üzerine Düşüncelerimiz	20.04.2007
	Bartu Özalp	Reşat Nuri Güntekin K.	18.05.2007
EVREN	Selim İşman	Evren Muh. L.'sinin 30. Yılından Anılar Demeti	01.03.2007
	Somer Öneş	Masonluğun Yazılı Olmayan Tarihi	15.03.2007
	Cüneyt Korhan Oral	Karanlıktaki Evren	24.05.2007
PİRAMİT	Bora Canay, Tayfun Çalkavur	Masonik Yaşamda Özeleştir	09.03.2007
	Eren Cansu	Kırk ve Çıkıklarda İlik ve Acil Yardım	23.03.2007
	Önder Öztürel	Mabed'in Duvarları Yükselirken	04.05.2007
BURÇ	Metin Taluy, Haluk Kurt, Gürhan Şirin, H. Selim Sezer	Türk Masonluk Tarihi: 1909-1965	05.03.2007
	Faruk Deniz	Masonluk ve İnanç	19.03.2007
	Ekmel Deniz	Anı ve İzlenimler	02.04.2007
	Yaşar Tükek	Ahilik	30.04.2007
	Remzi Sanver	Mason Geleneği ve Geleceği Üzerine Düşünceler	14.05.2007
	Tayfur Ekin	Mezar Taşları	28.05.2007
	Nihat Kethuda, Selim Özekici, Umut Nazif Çelik, Ahmet Yentür	Teklif'den Tekris'e Masonluk	11.06.2007

LOCASI	KONUŞMACI	KONU	TARİH
SEMBOL	Erol Değerli	Mutluluğun Pınarı Umuttur	12.03.2007
	Nafi Pakel	Mutluluk Üzerine Düşünceler	26.03.2007
	Atilla Topuzdağ	Bir Cumhuriyet Aydını Dr. Hüsnü Göksel K.	09.04.2007
	Alp Öyken	Bir Sanat ve Çalışmak	04.06.2007
GÜVEN	İlker İnal	Mason ve Nitelikleri	19.04.2007
	Hasan Ataşoğlu, Ahmet Hikmet Turan	Hiram Anahtarı, Da Vinci Şifresi ve Rosslyn Şapeli	31.05.2007
	Remzi Sanver	Ritüellerimiz Üzerine	14.06.2007
	Doğan Ziya Başak Serdar Köse	Ezoterizm ve Şakul Masonluğun Yazılı Olmayan Kuralları	04.04.2007 16.05.2007
ANADOLU	Ahmet Kurtaran	Tekris ve Ezoterik Sembolizması	27.03.2007
	Ergun Zoga	Bir Mason için Düşünmenin Stratejik ve Gerçek Boyutu Ne Olmalıdır?	10.04.2007
	İlker İnal	Masonun Nitelikleri	22.05.2007
	Akın Paksoy	Dışarda da bir Masona Yakışacak Şekilde Davranalım	05.06.2007
	Kaya Örs Ahmet Özgen	Mitos'dan Logos'a Newton	20.03.2007 17.04.2007
AKIL VE HİKMET	Önder Öztürel	Tarih Sürecinde Batılılaşma Çabaları	01.03.2007
	Ahmet Kurtaran	Tekris ve Ezoterik Yorumu	15.03.2007
	Remzi Sanver	Muntazam Masonluk Üzerine	10.05.2007
	Samim Tansal	Yeni Kardeşlerle Sohbet	07.06.2007
	E. Tınay, O. Okay, M. Çetinkol, C. Or, S. Ozan, O. Marinov, Ü. Gürtuna	Masonluğun Yazılı Olan ve Olmayan Kuralları	02.05.2007
BOĞAZİÇİ	Kürşat Çağın	Gözdeki Landmarklar, İridoloji	16.05.2007
	Osman Kolat	Üs. D.'si Tablosu	30.05.2007
	Doğan Ziya Başak Necmi Karakullukçu	Ezoterizm ve Şakul Büyük Loca Kavramı ve Masonluktaki Önemi	08.03.2007 22.03.2007
YEDİTEPE	Ahmet Erman	21. Yüzyılda Masonluk	05.04.2007
	Ediz Hun	İnsan ve Evrim	19.04.2007
	Hasan Ataşoğlu	Matematiksel Analiz	03.05.2007
	Mehmet Saim İzli	Etkilemek	31.05.2007

LOCASI	KONUŞMACI	KONU	TARİH
GÖNYE	İbrahim Çokcan	İyiki M. Olmuşum, M.'luk Bize Neleri Kazandırır?	05.03.2007
	Harun Gelmiş	Masonik Sembolizmalar	19.03.2007
	M. Kerem Doksat	Bilim ve İnancı Aynı Gönülde ve Beyinde Birleştiren Adam, Mason.	16.04.2007
	Sunel Diren	Yaratıcı ve Tanrı Üzerine Düşünceleri	14.05.2007
GÜZEL İSTANBUL	İbrahim Özen	Diyalektik Düşünce	23.03.2007
	Ulvi Sami	Kendini Bilmenin Hayattaki ve M.'luktaki Önemi	23.03.2007
	Uğur Özcan	Masonik Ahlâk	20.04.2007
	A. Gürsel, H. Gürel, O. Aydın, A. Başaran, Ü. Uslu, G. Berker, A. Çuhadar	Masonluğun Sosyal Pratikleri	27.04.2007
	Atilla Gürses	Atatürk Bir Entellektüeldi	08.06.2007
GÜNiŞİĞİ	Gürkan Aktoluğ	800 Yıl Sonra Mevlana	09.04.2007
	İlker İnal	Mason ve Nitelikleri	07.05.2007
TANYERİ	Cengiz Sepkin	Vefa	23.03.2007
	Kerem Alkın	21. Yüzyılda Avrasya'nın Geleceğinde Türkiye'nin Rolü	20.04.2007
	Yılmaz Bahadır	Kendini Bilmek	01.06.2007
	Yalçın Ergezer	Düşünce Sisteminde Psiko-Sosyal Gelişim ve Değişim	15.06.2007
SADAKAT	Ferdin Hoyi	Duygusal Zekâ ve Masonluk	13.03.2007
	Nusret Görkey	Hür Masonluğun Türkiye'deki Gelişimi	08.05.2007
	Oğuz Atilla	Diyalektik	22.05.2007
	Volkan Senuren	Masonlukta İntizam	05.06.2007
MARMARA	Ömer Bedük	Fransız Devriminin Amaçları Üzerine Düşünceler	19.03.2007
SABAH GÜNEŞİ	Hasan Ataşoğlu	Tekris Töreni Üzerine	09.04.2007
	M. Öcal, F. Ülgen, T. Benli, V. Özgömeç, E. Benli, H. M. Şahinoğlu	Teatral Sunum: Sonsuz Doğu'dan Çekiç Sesleri	14.05.2007
	E. Tınay, O. Okay, M. Çetinkol, C. Or, S. Özan, O. Marinov, Ü. Gürtuna	Masonluğun Yazılı Olan ve Olmayan Kuralları	28.05.2007
	Uğur A. Aydın	Batı ve Doğu Felsefesinin Mesleğimizle Bağlantısı	11.06.2007
DOSTLUK	Ercan Öngör	Ölümün Ötesine Geçmek	02.04.2007
	Ahmet Erman	21. inci Yüzyılda Masonluk	14.05.2007
	Ediz Hun	İnsan ve Evrim	28.05.2007

LOCASI	KONUŞMACI	KONU	TARİH
GELİŞİM	Necmi Karakullukçu	Büyük Loca Kavramı ve Masonluktaki Önemi	06.03.2007
	Ahmet Erman	Dante - İlahi Komedyası'nın Ezoterik Yorumu	20.03.2007
	Can Kapyalı	M.'luğun Kökenleri ve Varoluşunun Sosyal ve Evrimsel Nedenleri	03.04.2007
	Salih Evcilerli	Sır Saklamak	17.04.2007
	Turan Şahin	Erdem	01.05.2007
	Taner Kırıl	Kelimeler, Sözcükler, Anladıklarım ve Anlamadıklarım	15.05.2007
	M. Rifat Doğan	Türkiye'nin Modernleşmesine Bakış	29.05.2007
ONUR	Sungur Eker	Localar Genel Tüzüğünden Sayfalar	06.03.2007
	Gündüz Can	Uyanık ve Dikkatli Olmak	20.03.2007
	Metin Ünal	Kardeşlik	03.04.2007
	Ahmet Kurtaran	Tekris ve Ezoterik Anlamı	17.04.2007
	Neşet Akdağ	Bir Mason'un Görevi	15.05.2007
UMUT	Güngör Kavadarlı	Masonluk Nedir, Ne Değildir?	26.03.2007
	Yüksel İnel	Masonik - Kozmolojik Sembolizma	09.04.2007
	İlhami Kulen	Mason Olacakları Nasıl Seçmeliyiz Tahkikat Yaparken Nelere Dikkat Etmeliyiz?	07.05.2007
	Fazıl Hortaçsu	Dinler Arası Diyalog	21.05.2007
YAKACIK	İlker İnal	Sevimli Yanlışlar	11.04.2007
	Salih Evcilerli	Sır Saklamak	25.04.2007
	Kaya Kerim Ekinci	Masonik Bakışla Ömer Hayyam	23.05.2007
KADIKÖY	İlker Aydın Yılmaz	Sibernetik ve Sosyal Örgütlenme	09.04.2007
	O. Öztarhan, T. Damcı, S. Yarman	Aydın Kimdir, Kim Değildir?	07.05.2007
	Atilla Erdemli	Eleştiri	21.05.2007
	Taner Damcı	Aydın Kimdir?	18.06.2007
DOĞU	Önder Öztürel	Tarihi Süreçte Batılılaşma Çabaları	13.03.2007
	Coşkun Gözendor	Liderlik	27.03.2007
	E. Tınay, M. Çetinkol, S. Ozan, A. Orhun, O. Marinov, H. Ertürk, Ü. Gürtuna	Kırık Aynanın Sırri	24.04.2007
	Remzi Sanver	Muntazam Masonluk Üzerine	22.05.2007

LOCASI	KONUŞMACI	KONU	TARİH
ÜLKÜM	İlker İnal	Mason ve Nitelikleri	13.03.2007
	M. Kerem Doksat	İnanç Sistemleri ve Masonluk	27.03.2007
	Ediz Hun	İnsan ve Evrim	10.04.2007
	İlker İnal	Sevimli Yanlışlar	05.06.2007
UFUK	Ergun Ayar	Laiklik ve Masonluk	01.03.2007
	Bölent Atik	Hak Etmek	15.03.2007
	Ahmet Turat	Muh. Hikmet Turat K.'in Anılarından Türk Masonluk Tarihinden Bir Kesit	29.03.2007
	Eriñç Ersöz	Efsaneler Dağı İda	12.04.2007
	Burak Çağman	Sanat, Müzik ve Masonluk	26.04.2007
	Koray Ünsal	Mimarlık ve Masonluk	10.05.2007
	Naci Demiral	Fotoğraf ve Masonluk	24.05.2007
	Eyüp Altaylı	Masonluk ve Aydınlanma	06.03.2007
	Ömer Hülagu	Ezoterizm ve Masonluk	20.03.2007
DORUK	Ekmel Denizler	Anılar ve İzlenimler	01.05.2007
	Erdoğan Alpay	Akıl ve Hikmet Ne İşe Yarar?	12.06.2007
GRANİT	Celil Layiktez	Ritlerin Gelişimi ve Türk Riti	05.03.2007
	Gündüz Lapman	Evren ve Din	02.04.2007
	Enver Yalçın	M.'ik Ahlâk Üzerinde Düşünceler	15.04.2007
TESVİYE	E. Tınay, O. Okay, M. Çetinkol, C. Or, S. Ozan, O. Marinov, Ü. Gürtuna	Masonluğun Yazılı Olan ve Olmayan Kuralları	01.03.2007
	Atilla Büyükgebiz	Ezoterizm, Masonluk ve İnisiyasyon	12.04.2007
	Livyo Zakuto	Rehberlik	24.05.2007
SABAH YILDIZI	İlker İnal	Mason ve Nitelikleri	19.03.2007
	Tarık Diler	Fotoğraf ve Sanatı	02.04.2007
	Ahmet Erman	21. Yüzyılda Masonluk	14.05.2007
GÜNEY	Metin Olguner	Avusturya'da Masonluk	08.03.2007
	Onur Öztarhan	Düşünce Özgürlüğü ve Tarihi	22.03.2007
	Orhan Arslan	İsis - Osiris	05.04.2007
	Zafer Eke	Hasenat	05.04.2007
	Ara İzmitli	Kuzu Postu Beyaz Önlük	05.04.2007
	Ömer Köker	Sokrates ve Savunması	19.04.2007
	Alp Öyken	Bir Sanat ve Çalışmak	17.05.2007
	Osman Bayıksel	Selâm	14.06.2007

LOCASI	KONUŞMACI	KONU	TARİH
ATAYOLU	Şadan Ersoy	Gerçek - Hakikat - Sır Kavramları Üzerine	12.03.2007
	Can Kapyalı	Dışarıda Masonuz, İçeride Değil.	26.03.2007
	Bingür Sönmez	1914 - 1915 Sarıkamış Dramı Öncesi ve Sonrası	18.06.2007
ALTAR	Harun Kuzgun	En Muh. Enver Necdet Egeran K.	13.03.2007
	Hasan Ataşoğlu, Ahmet Hikmet Turan	Da Vinci Şifresi, Templier Şövalyeleri ve Rosslyn Şapel	08.05.2007
	Murat Bilgili	Burada Varoluşun Sırrı Çözüldü	05.06.2007
NAR	Alp Gencer, Derya Ultanır	Yaşamımızı Kolaylaştıran İnternet	06.03.2007
	Babür Arslan	İlk İzlenim	16.04.2007
	Cem Karakaş	Konut Finansmanı ve Türkiye	30.04.2007
	Tuncay Şanlı	İttihat ve Terakki	15.05.2007
	Şafak Kürkçü	Kardeş Ya Olduğun Gibi Görün, ya da Göründüğün Gibi Ol	28.05.2007
YÜCEL	Atila Topuzdağ	Hüsnü Göksel K.	08.03.2007
	Hasan Ataşoğlu	Da Vinci Şifresi Templier Şövalyeleri ve Rosslyn Şapel	22.03.2007
	Erol Değerli	Aklını Kullan, Yüreğine Sor, Yolun Açık Olsun	19.04.2007
	Halit Yıldırım	Tanrı Anlayışı ve Dinsel İnanç Sistemleri	03.05.2007
	Gürcan Çavdaroğlu, Yağız Üresin	Postmodernizm ve M.'luk	17.05.2007
	İlker İnal	Mason ve Nitelikleri	31.05.2007
	Fahrettin Ocan	Neden Öğrenmek İçin Doğu'ya, Öğretmek İçin Batı'ya Gidilir?	14.06.2007
GÜZELLİK	Oktay Gündoğdu	Masonik Tarihimizden Kesitler II.	08.03.2007
	E. Tinay, M. Çetinkol, C. Or, S. Ozan	Masonluğun Yazılı Olan ve Olmayan Kuralları	22.03.2007
	O . Marinov, Ü. Gürtuna Ercüment Ekrem Gök	Masonluğu Yazılı Olan ve Olmayan Kuralları	17.05.2007
KÜRE	Bilgin Turnalı	Güzellik Kavramına Felsefi Açidan Bir Bakış	12.03.2007
	Tamer Erduran	Türbülans	09.04.2007
ÇEKİÇ	Salih Evcilerli	Sır Saklama	06.03.2007
	Taner Gültekin	Doğudan Sesleniş	15.05.2007
	H. Türker, H. Ramazanoğlu, C. Kermen, K. Kaynar	Mabedin Mücevherleri	29.05.2007

LOCASI	KONUŞMACI	KONU	TARİH
KOZA	Ayhan İnal	Sorumluluk Duygusu ve Mason	22.03.2007
	Önder Öztürel	Çağdaşlaşma	10.05.2007
	Sürel Solakozlu	Masonluk ve Felsefe	24.05.2007
	Selçuk Onart	Mehmet Arif Çubuk	14.06.2007
TAŞOCAĞI	Mehmet Eken	Zerdüştlük	14.03.2007
	Umur Çolgar	Kardeşim Talât	28.03.2007
	İbrahim Kalafatoğlu	Ham Taşı Seçerken	11.04.2007
	Zafer Doğan	Mozart K.'in Müziğinde Masonik Örgüler	23.05.2007
	Ömer Erdem	Hasenat	09.06.2007
MİMAR HİRAM	Doğan Ziya Başak	Ezoterizm ve Şakul	07.03.2007
	Mehmet Güven Akçar	Tolerans	21.03.2007
	Bora Gülan	Tarih Sümer'le Başlar	04.04.2007
	Cihangir Kaya	Kardeşlik	30.05.2007
ANIT	Erdal Dolay	Kardeşlik ve Masonluk	05.03.2007
	Harun Gelmiş	Masonik Sembolizma	19.03.2007
KÖRFEZ	Moiz Varon	Duygudan Algıya, Algıdan Bilgiye	22.03.2007
	Fikret Şemin	Cumhuriyetimizin İlk Yılında Yurdumuza Davet Edilen Amerikalı Filozof	19.04.2007
	Remzi Sanver	Masonluğun Geleneği ve Geleceği Üzerine Düşünceler	31.05.2007
ZEYTİNDALI	A. Arslanbek, M. Döner, C. Mumcuoğulları, S. Yeniay	Bilgi, İletişim, Paylaşım	02.03.2007
	B. Aykaç, C. Gökhan, F. N. Özaydın, G. Haznedar	Sempati, Empati, Tolerans	16.03.2007
	Ahmet Turat	Masonik Sohbet	30.03.2007
	A. Canberk, C. Tufan, Y. Dizdar, B. Giray	Kalfa	27.04.2007
IRMAK	Salih Evcilerli	Tesviyede Buluşmak	15.05.2007
	Erkan Tunçbal	Hasenat	12.06.2007
SEBAT	Vedit Negin	Budizm	13.03.2007
	Şinasi Afacan	Rehberlik	27.03.2007
	Necmi Karakullukçu	Büyük Loca Kavramı ve Masonluktaki Önemi	10.04.2007
	Taner Gültekin	Doğudan Sesleniş	22.05.2007
	Doğan Ziya Başak	George Washington Masonik Anıtı	05.06.2007

LOCASI	KONUŞMACI	KONU	TARİH
SEVGİ YOLU	Atilla Vanlıoğlu	Laisizm	07.05.2007
RÖNESANS	Hasan Ataşoğlu	Da Vinci Şifresi, Templier Şövalyeleri ve Rosslyn Şapeli	27.03.2007
	Kuthan Savaşçın, Erol Aydın, Enver Yalçın, Turgut Tiftik, Bora Yalçın, Cemil Ortaç	Tekrisin Ezoterik Öğretisi ve Zaman Üstü Yorumu	24.04.2007
		Rehber Üstadlık Üzerine	22.05.2007
VEFA	G. Önal, S. Gömeç, S. Kortel, B. Başaran, T. Özdemir	Masonlukta Anadolu Esintileri	30.03.2007
	İlhami Şıkoğlu, Bahattin Baş, Orhan Çakıcı, Deniz Öztaş	Benliğimizi Yüceltmek	04.05.2007
	Ümit Iriş	Mabedin Sembolizması	15.06.2007
SUR	Aydoğan Erel	Ezoterizm ve İnisiyasyon	08.03.2007
	Tulga Şatır	İnsan ve Şiddet	05.04.2007
	Tayfun Aydın	Herşeyi Gören Göz	19.04.2007
	Baki Bilgili	Kayıp Zamanlar ve Antakya	03.05.2007
AKASYA	Önder Öztürel	Tarih Süresinde Batılılaşma Çabaları	01.03.2007
	Hasan Dündar	Quantum Fiziği Felsefesi	15.03.2007
	Cüneyt Korhan Oral	Karanlık ve Evren	12.04.2007
	Ahmet Erman	21. Yüzyılda Nasıl Bir Masonluk?	09.05.2007
	Sinan Gürmen	Bilginin Resmi	24.05.2007
ATAİZİ	Ataizi Ezoterizm Çalışma Grubu K.'ler	Ezoterizm Temelleri II. Yedi Hermetik Prensip	29.03.2007
	Ahmet Erman	21. Yüzyılda Nasıl Bir Masonluk?	12.04.2007
	Ataizi Tarih Çalışma Grubu K.'ler	Uyku Dönemi Öncesi Ünlü Türk Masonları	26.04.2007
	Ataizi Sembolizma Çalışma Grubu K.'leri	Tefekkür Hücresi	10.05.2007
	Nadir Elibol	Kutsal Kitaplar da Sümer Etkisi	24.05.2007
SÖZ	Ahmet Örs	M.'lar Birbirlerine K. Derler	06.03.2007
	Aliyar Dengiz	II. D. Sembolizması	20.03.2007
	Selim Örs	Mozart K.'in Sihirli Flüt Singspiel'i Üzerine M.'ik Bir Deneme (Tuğrul Şavkay ve Selim ÖRS K.'lerce 22.04.2003 Tarihinde Yapılan Konuşmanın Tekrarı)	03.04.2007
	Zeki Alasya	Dördüncü Bü. Üs.'ümüz Rıza Tevfik K.	17.04.2007

LOCASI	KONUŞMACI	KONU	TARİH
	Ahmet Örs	Mozart K. ve M.'lik Müzik	01.05.2007
	E. Tınay, O. Okay, M. Çetinkol, C. Or, S. Ozan, O. Marinov, Ü. Gürtuna	Masonluğun Yazılı Olan ve Olmayan Kuralları	29.05.2007
	Aliyar Dengiz	Hindistan'daki Üç Din - Hinduizm, Budizm, Sihizm	18.09.2007
AKEV	E. Aydın, E. Yalçın, K. Savaşçın, T. Tiftik, A. Çakır	Tekrisin Ezoterik Yorumu	09.03.2007
	Baki Sodan	Akıl ve Hikmet	23.03.2007
	Mesut Ilgım, Fatih Türkmenoğlu	Köy Enstitüleri	18.05.2007
CUMHURİYET YILDIZI	İsmail Örengil	Baharı Karşılarken	14.03.2007
	Yavuz Çekirge	Landmarklar	11.04.2007
	Erol Değerli	Aklını Kullan, Yüreğine Sor, Yolun Açık Olsun	25.04.2007
	Ahmet Erman	21. Yüzyıl Masonluğu	09.05.2007
	Salih Evcilerli	Hegel Diyalektik ve Masonluk	23.05.2007
	Ahmet Kalın	Yurt Dışında Masonluk	20.06.2007
İSTANBUL	Mecit Çelebi	Masonik Yaşantımız	09.03.2007
	Bingür Sönmez	Sarıkamış Dramı, 1914 Öncesi ve Sonrası	23.03.2007
	Erkan Işık	Süleyman Mabedine Mimari Bakış	06.04.2007
	E. Tınay, M. Çetinkol, S. Ozan, A. Orhun, O. Marinov, H. Ertürk, Ü. Gürtuna	Kırık Aynanın Sırrı	04.05.2007
	Veysel Dikmen	İttihat - Terakki ve M.'luk	18.05.2007
	Gürkan Aktoluğ	Masonik Etiket	01.06.2007
PETEK	Coşkun Aydınoğlu	Atilla İlhan'ın Şiiri	01.03.2007
	Mesut Ilgım	1933 Üniversite Reformu ve Yabancı Bilim Adamları	15.03.2007
	Şadan Ersoy	Atatürk'ün Maiyetindeki Masonlar ve Karşıtları	29.03.2007
	Nadir Elibol	Ketler, Tapınak Şövalyeleri ve Biz	12.04.2007
	Bingür Sönmez	1914 Sarıkamış Dramının Öncesi ve Sonrası	26.04.2007
	Hasan Tüzün	Buluşlar Işığında Kalp Cerrahisi Tarihi	10.05.2007
ZAFER	Şinasi Karaali	Masonluk (Düşünüş - Arınış - Vazgeçiş)	08.03.2007
	Zeki Alasya	Rıza Tevfik K.	03.05.2007

LOCASI	KONUŞMACI	KONU	TARİH
	Cihan Faydalı	Ülkü Mabedi Kavramı	17.05.2007
	Yüksel Umuter	Doğuya İlerleyiş	31.05.2007
	Ülkü Sönmez	Herşeyi Gören Göz	14.06.2007
BİLGE	Naci Ersoy	Mazeret	09.05.2007
	Ahmet Kurtaran	Tekris ve Ezoterik Manası	23.05.2007
	Atilla Gönenli	Hermetizm	06.06.2007
KALKEDON	E. Tınay, O. Okay, M. Çetinkol, C. Or, S. Ozan, O. Marinov, Ü. Gürtuna	Masonluğun Yazılı Olan ve Olmayan Kuralları	12.03.2007
	Necmi Karakullukçu	Büyük Loca Kavramı ve Masonluktaki Önemi	07.05.2007
	Remzi Sanver	Masonluğun Geleneği ve Geleceği Üzerine Düşünceler	04.06.2007
	İlker İnal	Sevimli Yanlışlar	18.06.2007
VATAN	Refik Çeltikçi	Masonluk Tarihi	14.03.2007
	Ahmet Örs	İlimunati	28.03.2007
	Yavuz Özkönü, Ertuğrul Filizay, Ö. Faruk Örgü	Zen ve Taoizm; Yapısı, İnsana Etkileri	25.04.2007
	Remzi Sanver	Masonluğun Geleneği ve Geleceği Üzerine Düşünceler	06.06.2007
	Okan Işın	Herşeyi Gören Göz Sembolizması	20.06.2007
ERMAN	Cüneyt Çilingiroğlu	Kutsal Kasenin Gizemi III	07.03.2007
	E. Tınay, O. Okay, M. Çetinkol, C. Or, S. Ozan, O. Marinov, Ü. Gürtuna	Masonluğun Yazılı Olan ve Olmayan Kuralları	21.03.2007
SİMGE	Aydın Başyurt	Sivil Toplum Kuruluşlarının Toplumsal Gelişmesindeki Rolü	26.03.2007
	S. Mehmet Yiğit	Ortaçağ	09.04.2007
	M. Onur Tavşancıl	Avrupa Ruhu Rönesans	09.04.2007
	C. Saruhan Sarman	Barok Dönemi	09.04.2007
LOTUS	Yalkın Gencer	Doğudan Sesleniş	07.03.2007
	Oral Tangüner	Sevgi Üzerine	04.04.2007
	Bülent Akkan	Ç. K.'lere Doğudan Sesleniş	02.05.2007
	E. Tınay, M. Çetinkol, S. Ozan, A. Orhun, O. Marinov, H. Ertürk, Ü. Gürtuna	Kırık Aynanın Sırrı	30.05.2007
KOŞUYOLU	Ruhi Gümüşoğlu, Sabri Mumcu	Masonlukta EKSR	06.03.2007
	Coşkun Gözendor	Liderlik ve Görevin Masonlukta Önemi	20.03.2007

LOCASI	KONUŞMACI	KONU	TARİH
	Murat Gökçen, Talat Tinç, Burhanettin Kesici, Birol Atışkan	Tekrisin Yorumu	29.05.2007
HUZUR	Mehmet Kurtcebe	Yaradılış	07.03.2007
	E. Tinay, O. Okay, M. Çetinkol, C. Or, S. Ozan, O. Marinov, Ü. Gürtuna	Masonluğun Yazılı Olan ve Olmayan Kuralları	21.03.2007
	Enis Basım	Hamtaştan, Küptaşa, Yusuf Bin Abdullah'dan El-Fakir Ser Mimarına Hassa'ya	18.04.2007
KRİSTAL	Harun Kuzgun	Ön. Bü. Üs. En Muh. Necdet Egeran K.	13.03.2007
	Jozi Zalma, Hasan Karademir	Mevki Hırsı	27.03.2007
	E. Tinay, M. Çetinkol, O. Marinov, Ü. Gürtuna	Tam, Kusursuz ve Düzenli Bir Loca	10.04.2007
	İlker Erel	Quo Vadis	24.04.2007
VİTRİOL	Önder Öztürel	Tarihi Süreçte Batılılaşma Çabaları	13.03.2007
	E. M. Albek, O. Kürdyan	Hakikatin Nuru	27.03.2007
	Remzi Sanver	Muntazam Masonluk Üzerine	22.05.2007
	Tunç Timurkan	1965 Olayları	05.06.2007
KUVVET	Doğan Ziya Başak	Ezoterizm ve Şakul	15.03.2007
	Murat Özhan	İnternet Güvenliği ve Masonik Siteler	29.03.2007
	Semih Bolca	İşığa Yolculuk "Machu Picchu"	26.04.2007
	Doğan Ziya Başak	Unutulmuş Uygarlıklar Ülkesi Etiyopya	10.05.2007
	Serdar Karapolat	Havana'dan M.'ik Görüntüler ve Bir Latin Mezarlığı	24.05.2007
	Sinan Evman	Gizemler Ülkesi Sri Lanka	07.06.2007
EGERAN	Orhan Çevikbaş	Mezopotamya ve Zeugma	09.03.2007
	Hüseyin Kılıç	Eski Türklerde M.'luk ve Uygulamaları	06.04.2007
	Harun Kuzgun	Önceki Bü. Üs. En Muh. Enver Necdet Egeran K. 100 Yaşında	04.05.2007
İLERİ	Baki Bilgili	Kayıp Zamanlar ve Antakya	05.03.2007
	Erdoğan Erentöz	Ademin Çocukları ve Masonlar	19.03.2007
	Yılmaz Suner	Masonlukta Ana Kavramlar ve Düşündürdükleri	02.04.2007
	Misak Toros	Landmarklar	30.04.2007
	Necdet Uygurur	Ezoterizm Nereye Gidiyor?	11.06.2007

LOCASI	KONUŞMACI	KONU	TARİH
ATAÇAĞ	Orhan Çekiç	Son Yıl 1938	07.03.2007
	C. Kapyalı, H. G. Oktay, M. Duyulmuş, C. Güntürkün, C. C. Balaban	Müslüman Ülkelerde Masonluk	21.03.2007
	E. Tınay, O. Okay, M. Çetinkol, C. Or, S. Ozan, O. Marinov, Ü. Gürtuna	Masonluğun Yazılı Olan ve Olmayan Kuralları	02.05.2007
	C. Kapyalı, M. C. Taşkın, A. Cöner, F. E. Tütüncüoğlu, A. Çetiner, M. Temelli	Türkiye'ye Masonluğun Katkıları	16.05.2007
TOPRAK	Reha Şahin	Tefekkür Hücresi	06.03.2007
	V. Severcan, A. Kahya, Z. Kürküt, B. Atak	Loca Sembollerimiz	20.03.2007
	Mahmut Bayık	Kok Hücre Yaşamın Kaynağı	17.04.2007
	Hasan Ataşoğlu	Da Vinci Şifresi ve Rosslyn Şapel	29.05.2007
	Murat Bilgili	Burada Var Oluşun Sırrı Çözüldü	12.06.2007
KÖŞETAŞI	E. Tınay, M. Çetinkol, A. Orhun, S. Ozan, O. Marinov, H. Ertürk, Ü. Gürtuna	Kırık Aynanın Sırrı	02.03.2007
	Cevad Gürer	Hasenat Konusunda Bir Söyleşi	16.03.2007
	Ahmet Kalın	Mesleğin Yurtdışı Tatbikatı	30.03.2007
	Kerem Doksat	Natür, Nartür ve Kültür Üçgeni (İnsanın Varoluşuna Masonik Bakış)	13.04.2007
	Mustafa Süreyya Sezgin	Farkındalık	25.05.2007
	İlker İnal	Mason ve Nitelikleri	08.06.2007

ANKARA

UYANIŞ	Seyhan Çenetoğlu	Tarih Boyunca İnsanoğlunun Ölümsüzlük, Ebedi Gençlik ve Güzellik Tutkusu	30.03.2007
	Ayhan İnal	Sorumluluk Duygusu ve M.	06.04.2007
	Yahya Zabunoğlu	Türkiye'deki Anayasal Demokratik Gelişmelerin Genel Değerlendirilmesi	18.05.2007
	Şuayip Balta	İnsanın Bireysel Özgürlükleri ve Masonluk	01.06.2007

LOCASI	KONUŞMACI	KONU	TARİH
DOĞUŞ	Yüksel Enginsu	Doğuştan Pershing'e	10.04.2007
	Şevki Bayvas	Dünden Bugüne İnsan Yaşamını Etkileyen Görüşler, Çağlar ve Yasalar	24.04.2007
	Medar Ökte	Tehlike Var	08.05.2007
	Mustafa Kasacı	Geçmişten Anılar	22.05.2007
YÜKSELİŞ	Haluk Koç	Küreselleşme Baskısı ve Demokratik Tercihler	07.06.2007
İNANIŞ	Yaşar Öztürk	Türkiye'de Sivil Havacılığın Kutsal Durumu	12.03.2007
	Ömer Macit, Şener Yıldız	Organ Bağışı ve Nakli	26.03.2007
	Ahmet Maden	Akl-u Hikmet	28.05.2007
BİLGİ	Necdet Kesmez	M.'lar K.'midirler- Özeleştiril Bir Değerlendirme Artı Biraz Safça Öneriler	06.06.2007
BARİŞ	Semih Keskil	Ölüm Anını Düşünün	19.03.2007
	Duran Bülbül	Türkiye'nin Bugünü	02.04.2007
DİKMEN	Öner Çakar	Evrensel Etik	05.04.2007
YILDIZ	Levent Sıdal	Akıl ve Hikmet Mabedimizi Yapmak İçin Bize Yol Göstersin	08.03.2007
	İsmet Cantürk	Rekabet Kültürü ve Ortamı	31.05.2007
	Öner Çakar	Operatif Masonların İşaretleri	14.06.2007
ÇANKAYA	Ekrem Gürenli	Ritüellerimizin Tarihsel Gelişimi	09.03.2007
	Ömer Faruk Günel	Masonik Teşkilat	13.04.2007
	Haluk Günöğür	Dünyada Masonluk	11.05.2007
ARAYIŞ	Atilla Akkaş	Ezoterizm ve İnisiyasyon	03.04.2007
ÜÇGÜL	Tayfun Kalkan,	Neden Lâik Olmalıyız?	14.03.2007
	Metin Kayaçağlayan, Emre Toros		
	Yunus Eşkinat, Murat Altunay,	Hep Kendini Yenileyeceksin, Cihazlanıp Güçleneceksin, Hareketlerinde Kararlı Olacaksın	25.04.2007
	Mete Özdemirci, Tarkan Arıç		
	Orhan Kabalak, Fikret İleri,		
AHİLER	A. Murat Algan, Sedat Metin	Namuslu, Çalışkan, İnsaflı ve Ketum, Gayretli Medeni Cesaretti Olacaksın	09.05.2007
	Osman Omay,	Kültürel Yaşam Tarzına, Yaratıcılığı İşleme, Kullanmaya ve Evrenselliğe Önem Vereceksin	13.06.2007
	Mithat Ozanozgü, Ali Bekişoğlu, Şükrü Bozkurt		
AHİLER	Metin Ercan	Atatürk'ten Alıntılar	22.03.2007
	Celal Benli	Ülkü Mabedi	14.06.2007

LOCASI	KONUŞMACI	KONU	TARİH
GÖNÜL MİMARLARI	Hasan Kazanoğlu	Atatürk ve İstiklal Savaşının Malî Kaynakları	20.03.2007
	Kemal Gürsoy	İnanç ve İman Gururunun Putı Taparlığa Dönüşmesi	03.04.2007
	Sezai Yılmaz	Ezoterik Öğreti ve Dinler Tarihi	17.04.2007
EŞİTLİK	Seyhan Çenetoğlu	İnsanoğlunun Ebedi Gençlik, Güzellik ve Ölümsüzlük Tutkusu	08.05.2007
	Hasan Özdemir	Masonik Terminolojide Aydınlik ve Karanlık	22.05.2007
ANKARA	Sunay Akın	Kitaplı Dünya	20.04.2007
	Sedat Işık	Türk Aydınlanması	18.05.2007
İLKE	Özkan Savaş	Kült, Mit, Sembol ve Ritleriyle Hitit, Babil, Ugarit, Kenan, Aram, İran ve Mısır Uygarlıkları Üzerine	09.03.2007
	A. Atabek, B. Akerman, S. Bozkurt, G. Erzurumluoğlu	Ortadoğu Tarihi 2	23.03.2007
	U. Özdilekcan, C. Sezgin, K. Seçkin, V. Serttaş, M. Özakma	Ortadoğu Tarihi 3	27.04.2007
	Cengiz Gürsu	Dr. Anderson ve Döneminin Düşündürdükleri	25.05.2007
ATANUR	Doğan Çapan	Big Brother'in Ayak Sesleri mi?	05.03.2007
	Ümit Tüfekçi	Mutluluk Sanatı	02.04.2007
	Oktay Ersan	Şarabın Öyküsü ve Ritüellerimizdeki Yeri	16.04.2007
	Serdar Ceylan, Koray Ürkmen	Kuantum Fiziği, Felsefesi ve Masonluk	30.04.2007
ÇUKUROVA	Turgut İçten	Masonik Örgütler ve Şiir	24.04.2007
	Naci Endem	Masonik Disiplin	22.05.2007
ERDEM	Ömer Akyüz	M.'luğun Yazılı Olmayan Kuralları Üzerine Açıklamalar	03.04.2007
	Aydın Sefa Akay	Bir Yaşlı Adam Öldüğünde, Bir Kütüphane Yok Olur, İnsanın Kültürel Mirası ve Tarih	17.04.2007
	Mehmet Özdemir	Türk Masonları	01.05.2007
	Halil Mülküs	Tolerans	15.05.2007
	Teoman Güre	Konuşma	29.05.2007
	Ömer Şahinkaya	Kendimize, Ailemize, Yurdumuza ve İnsanlığa Karşı Görevlerimiz	05.06.2007

LOCASI	KONUŞMACI	KONU	TARİH
DOĞAN GÜNEŞ	Sezai Yılmaz	Ezoterizm ve İnisiyasyon	09.04.2007
TOLERANS	Gürkan Erduman	Bir Mason, Bir İnsan	23.05.2007
KUTUP YILDIZI	T. Küçükpınar, E. Aksoy, Z. Uzun, C. Ersan	Masonluk ve Tanrının Varlığı	15.03.2007
	Osman Emed, İrfan Sakallıoğlu	Ruhun Ölümsüzlüğü Kavramı ve Masonluk'da Önemi	03.05.2007
ÜÇNUR	Seyhan Çenetoğlu	Mistisizmin Fiziksel Kökenleri	25.06.2007
BAŞKENT	Sezai Yılmaz	Birinci Derece Ritüelinin Düşündürdükleri	02.04.2007
	Nadir Elibol	Keltler	16.04.2007
HOŞGÖRÜ	Etem Sena Çınar	Mason ve Masonluk	21.03.2007
	İhsan Delilbaşı	Şamanizm	18.04.2007
	E. Tınay, O. Okay, M. Çetinkol, C. Or, S. Ozan, O. Marinov	M.'luğun Yazılı Olan ve Olmayan Kuralları	16.05.2007
	Seyhun Tunaşar	ABD İç Savaşından Masonik Görüntüler	30.05.2007
ANTALYA	Sunar Birsöz	Pisikiatri ve Aşk	15.03.2007
	E. Tınay, O. Okay, M. Çetinkol, C. Or, S. Ozan, O. Marinov	Masonluğun Yazılı Olan ve Olmayan Kuralları	29.03.2007
	Serdar Eyiler	Geometri	05.04.2007
	Türev Berki	Mozart	19.04.2007
	Ertuğrul Bülent Eyiler	Aradığımız Hakikat	17.05.2007
	Salih Çene	Turizm ve Masonluk	07.06.2007
EKİN	Oğuz Berksun	Ahlaki Gelişimimiz Bireyden Topluma Toplumdan Devlete Bizi Etkileyen Dinamikler ve Süreç	06.03.2007
	Tuğrul Tankut	Yemin ve Düşündürdükleri	05.06.2007
YÖRÜNGE	Melih Özener	M.'luğun Ezoterik Yapısı	27.03.2007
	Cengiz Kaya	Masonluk, Ahlâk ve Erdemler	10.04.2007
	Gökhan Yardım	Mevsim Değişikliği	24.04.2007
	Erdal Günel	Nur ve Sevgi Yolu	26.06.2007
PERGEL	Latip Özalp	Hacı Bektaş-ı Veli	03.04.2007
	Can Ersoy	Ahilik ve Osmanlı'da Lonca Teşkilatı	15.05.2007
	Nadir Elibol	Keltler ve Tapınak Şövalyeleri	29.05.2007
UYUM	Kutay Batur, Altuğ Ekni, Cengiz Ülger	Değer ve Değişim	08.03.2007

LOCASI	KONUŞMACI	KONU	TARİH
	Doğu Abuşka	Ezoterizm ve Kökleri	26.04.2007
	Ergün Alkan	Anti Masonik Akımlar	10.05.2007
	Öner Çakar	Operatif M. İşaretleri	24.05.2007
GÜNEY YILDIZI	Ş. Akdemir, E. Toğrul, O. Sevilir, B. Soyupak, S. B. Gürkan	Atatürkçülük'ten Masonluğa Çağrışimler	08.03.2007
	Ayteç Vural	Ömer Hayyam ve Mesleğimiz	12.04.2007
	Mustafa Ersöz	Sigara ve Kardeşler	10.05.2007
	Ömer Fıratoğlu	Dostluk	24.05.2007
	Mehmet Çağlıkülekçi	Operatif M.'luktan Spekülatif M.'luğa Geçiş	14.06.2007
	Mehmet Akpınar	Yemin	28.06.2007
AND	Avarkan Atasoy	Aydınlanma Felsefesi ve Cumhuriyetimiz	21.03.2007
	Seyhun Tunaşar	Haçlı Seferlerinin Diğer Yüzü	16.05.2007
	Ömer Köker	Sokrates ve Savunması	30.05.2007
ESKİŞEHİR	O. Çilingir, C. Aksoy, E. İpekli, A. Tekin	Ezoterizm	09.04.2007
	Başar Tekin, Nazım Dölekçekiç, Faruk İldiz, Niyazi Çöl	Etik, M. ve M.'ik Etik	14.05.2007
ÇINAR	Sinan Altan	Uygarlık Tarihinde Endülüs'ün Yeri	01.03.2007
	Bülent Yılmaz	Çanakkale'nin Bilinmeyen Kahramanları	15.03.2007
EVİRİM	Beşir Erakman	Küreselleşme	05.03.2007
	S. Arıkan, C. Çeken, H. Gündoğdu, T. Resuloğlu	Biz Kimiz, Burada Ne Ariyoruz?	19.03.2007
	Murat Görgülü	Türkiye'de ve Dünya'da Otomotiv	07.05.2007
PUSULA	Süleyman Dinçer	Akıl ve Hikmet	21.03.2007
	Esat Çamlıyurt	Samimiyet	04.04.2007
	Yıldırım B. Doğan	Zeka	18.04.2007
	Ercüment Ulusoy	Ölüm Ötesine Geçmek	18.04.2007
	Ender Kefoğlu	Geçmişten Günümüze Ç. D.'si Ritüellerimizdeki Değişiklikler	02.05.2007
ODAK	Sinan Yurttagül	Yemin Üzerine	19.04.2007
DEFNE	İrfan Girgin	Objektif ve Subjektif Ahlâk	07.03.2007
	Metin İmir	Önce İnsan Sonra Mason Olabilmek	21.03.2007
	Önder Öztürel	Tarihi Sürecinde Batılılaşma Çabaları	16.05.2007

LOCASI	KONUŞMACI	KONU	TARİH
BİLİM	Sezai Yılmaz	Geçiş Ritüelinin Satır Araları	06.06.2007
	Serdar Ertun	Kuantum Kavramının Temel İlkeleri, Felsefesi ve Dünya Görüşü	14.03.2007
	Yavuz Aksoy	M.'luğun Dünya Görüşü	28.03.2007
	Ahmet Özkalkan	Ulus ve Küreselleşme Kavramlarında Gelişim ve Değişim	09.05.2007
	Tevfik Umut	Masonluğun Gelişim ve Değişimi	23.05.2007
ÖZGÜRLÜK	İsmail Atak	Masonluk ve Ezoterizm	13.03.2007
	Refik Kutluer	Bir "Batı" Hikâyesi	27.03.2007
	Kaya Yazgan	Var Olmak - Yok Olmak	11.04.2007
	Tevfik Orbey	Bir Dönemin İzlenimleri	22.05.2007
	Seyhun Tunaşar	Anderson Temel Yasası'nın Birinci Maddesinin Yorumu ve Serüveni	12.06.2007
MOZAİK	Halit Yıldırım	İman, Şefkat, Ümit	09.03.2007
	Erkin Süeren	BLT Esasları	23.03.2007
	Haluk Alagöl	Laiklik	27.04.2007
	Haluk Günuğur	Türkiye - AB İlişkilerindeki Son Gelişmeler	25.05.2007
GÜNEŞ	Mustafa Çakır	Epistimoloji ve Hakikat	08.03.2007
	Ege Özgentaş	İlerlemenin Yolu Akıl ve Hikmet ile Olur	22.03.2007
	Mashar Soykam	Sükut	12.04.2007
	Kaan Kaşif Kavaloglu	Akıl ve Zekâ	10.05.2007
HİTİT GÜNEŞİ	Seyhun Tunaşar	H.K.M.B.L.'nin Kuruluşundaki Sıkıntı ve Problemler	12.03.2007
ŞAFAK	Halit Yıldırım	Ahlâk, Etik, Vicdan, Erdem ve M.'luk	02.03.2007
	A. Fuat Tek	Masonik Düzen	25.05.2007
SİMURG	Doğu Abuşka	Ezoterizm ve Kökenleri	12.04.2007
	Erol Eldem	Hermetizm	26.04.2007
	Selman Ungan	Belgeler Işığında 65 Olayları	10.05.2007
	Serhat İnanç	Sümer Kültürü	24.05.2007
	Oğuz Sever	Öğretmenimize Olan Borcumuz	14.06.2007
SEDİR AĞACI	Altay Birand	Masonluğun Dört Asal Erdemi ve Kendini Bil Düsturu	23.03.2007
BİRİKİM	E. Zafer Benli	Bize Bir Mektup Yaz	19.03.2007

LOCASI	KONUŞMACI	KONU	TARİH
AYDINLIK	Alper Doğu	Evrensel Ahlak ve Masonluk	14.03.2007
	Erim Kiremitçi, İbrahim Tulunoğlu	Templier Şövalyelerinin Kısa Tarihi	28.03.2007
KAYNAK	Ersan Ener	Çanakkale'den Kurtuluşa	11.04.2007
	Levent Naci Özlüoğlu	Mitratizm	25.04.2007
	Mehmet Tümer	Fraternis ve ABD	09.05.2007
	Remzi Sanver	Ritüellerimiz Üzerine	23.05.2007
SAĞDUYU	Zeki Alasya	Rıza Tevfik K.	12.03.2007
	Tuncay Kesim	Masonluk ve Özgürlük	30.04.2007
	Remzi Sanver	M.'luğun Geleneği ve Geleceği Üzerine Düşünceler	11.06.2007
ÖNDER	Ahmet Türkçapar	Niçin Felsefe?	08.03.2007
	Tamer Müftüoğlu	Akıl ve Yürek	22.03.2007
	Kemal Altan	Toplumların Sorunları, Aydınların Sorumlulukları	12.04.2007
	Atilla Affan Darılmaz	İhtiras ve Masonluk	26.04.2007
	Murşit Mahmutoglu, Eren Alp Özol, Deniz Çaylak	Neden Mason Oluruz?	10.05.2007
YÖNTEM	Bülent Çakım	Fransa'da Masonluk	01.03.2007
	Ender Arkun	Aydınlığı Savunmak	15.03.2007
	Vefa Çiftçioğlu	Başkalaşımalar	18.04.2007
	Tuncay Kesim	Hatalarımı Görebilecek Gözler Edinmek İstiyorum	03.05.2007

İZMİR

İZMİR	Özveri Yandaş Okay	Dört Temel Erdem-İtidal, Metanet, Basiret, Adalet	08.03.2007
	Davit Ventura	Önlük	08.03.2007
	Nejat Tarakçı	Boyutların Sonsuzluğu	22.03.2007
	Adnan Çetinada	Kendini Bilmek	22.03.2007
	Tolga Uskuç	Biz ve Bizim Dışımızdaki Dünya	05.04.2007
	Muzaffer İzmirli	Aynı Düzeyde ve Eşit Olmak	05.04.2007
	Murat Gomel	Suyun Hikayesi	19.04.2007
	Ahmet Cemal Ronay	Sağlıklı Bir Ruh ve M.	17.05.2007

LOCASI	KONUŞMACI	KONU	TARİH
NUR	Osman Ekmel Bircan	1717 Öncesi Masonluk	27.03.2007
	Atilla Köksal	Normal Doğum ve Masonik Doğum	10.04.2007
	Doğru ve Gerçek	Hakan Yetimalar	24.04.2007
	Vedit Ergin	Budanin Bilgeligi	05.06.2007
PROMETHEE	Murat Gomel	Ateşin Öyküsü	07.03.2007
	Ümit İriş	Mabedin Sembolizması	21.03.2007
	Alp Tanık	Masonluğun Dünü, Bugünü Yarını-1	04.04.2007
	Serhat Yalamanoglu	Masonluğun Dünü, Bugünü Yarını-1	04.04.2007
	A. Özge Ergündüz	Masonluğun Dünü, Bugünü Yarını-1	04.04.2007
	Cenk Erdinç	Masonluğun Dünü, Bugünü Yarını-1	04.04.2007
	Alp Tanık	Masonluğun Dünü, Bugünü Yarını-2	18.04.2007
	Christopher Dologh	Masonluğun Dünü, Bugünü Yarını-2	18.04.2007
	Sabit Emre Limoncuoglu	Masonluğun Dünü, Bugünü Yarını-2	18.04.2007
	Serkan Odaman	Masonluğun Dünü, Bugünü Yarını-2	18.04.2007
GÖNÜL	Hasan Ataşoglu	Da Vinci Şifresi, Templier Şövalyeleri ve Rosslyn Şapeli	01.03.2007
	Yaşar Aysev	İnisiyasyon ve Hermes	15.03.2007
	Halim Erker	Mason, Masonluktan ne Almalı, Masonluğa ne Vermelidir?	29.03.2007
	Ali Çelik	Üç Yolculuk	12.04.2007
	Vural Uzun	Üç Sütun	12.04.2007
	Ahmet Uhri	İnisiyasyon, Tekris ve Düşündürdükleri	24.05.2007
	Ömer Tosun Mançe	Yaşlılar Limanı	07.06.2007
İRFAN	Gürkan Kefeli	Toplumda Fazilet Oluşumunda Mason Olarak Görev ve Sorumluluğumuz	05.03.2007
	Önder Öztürel	Mabedin Duvarları Yükselirken	19.03.2007
	Üzeyir Kırca	Sır Coşkudur	16.04.2007
	Ali Yüceışık	Tefekkür Hücresi	30.04.2007
	K. Burak Eryüce	Üç Yolculuk	30.04.2007

LOCASI	KONUŞMACI	KONU	TARİH
ÜMİT	Tarhan Aslan	Çıracak Yemininin Düşündürdükleri	30.04.2007
	Yavuz Selim Ağaoğlu	Bir Yolculuk, Kendisine Giden Yol	11.06.2007
	Memduh Kanzuk	Adalet ve Hoşgörü	13.03.2007
	Emin Gemici	Masonluk Öğretisini Sembollerle Yapar	10.04.2007
	Salih Evcilerli	Hegel, Diyalektik ve Masonluk	08.05.2007
EPHESUS	Merih Derinsu	Tesviye	12.03.2007
EYLEM	Hakan Kilercik	Sevgi Kavramı	12.03.2007
	Bora Aydemir	Akıl, Hikmet ve Güzellik	12.03.2007
	Fevzi Lütfi Yalnız	Bir Masona Yakışacak Şekilde Davranmak	07.05.2007
	Şadan Gökovalı	Ön Asyalı Üç Bilge	18.06.2007
MANİSA	Aysın Şahbaz	Özgürlük	21.03.2007
	İlhan Zincircioğlu	Bencilik İyi Duyguları Yok Eder	04.04.2007
	Arkin Şıktaşlı	Ham Taştan Cilalı Taşa	02.05.2007
	Cengiz Eriş	Batıl İnançlardan Kurtularak Olgunlaşmak	30.05.2007
EGE	Türker Zorlubaş	Evrım	01.03.2007
	Erol Güneri	Arayış	12.04.2007
	Murat Gömel	Suyun Öyküsü	19.04.2007
	Yüksel Kazmirci	Üs. M. ve Hayat, Ölüm, Ölümsüzlük Hakkında Sohbet	26.04.2007
	Şeyda Çetin	Hermetizm	10.05.2007
	Selim Levi	Ezoterizm	07.06.2007
	Ali Rıza Sanul	İnisiyasyon	07.06.2007
	Yakan Küçük	Tolerans ve Hoşgörü	07.06.2007
IŞIN	Mustafa Kulaloğlu	Işın Doğudan Yayılır (9): Osmanlı Öncesi Anadolu'ya Kısa Bakış	12.03.2007
	Özgür Dikkaya	G Harfini Bilmek ve Gönyeye Denenmek	26.03.2007
	Önder Çetin	Gönyenin Gösterdiği Gibi Erdemli Davranmak	26.03.2007
	K. Levent Demirağlı	M.'luğun İlk ve Son Sembolü Olan Kardeşlik Zincirinin Halkasını Oluşturmuş Olmak	26.03.2007
	Eray Kara	Ülkü Mabedi Amacına El ve Gönül Birliğiyle Yaklaşılabilir	26.03.2007

LOCASI	KONUŞMACI	KONU	TARİH
BAŞARI	Bora Alpuğan	Adalet ve Sevginin Timsali Olan Tam ve Kusursuz Eser Olmak	26.03.2007
	Gürhan Tümer	Işın Doğudan Yayılır (10); Doğunun Batısı-İlyonya Uygarlığı	09.04.2007
	Yüksel Kazmirci	Masonluğun Organizasyonu	07.05.2007
	Önder Öztürel	Mabedin Duvarları Yükselirken	19.03.2007
	Emin İçören	Günümüz Kültüründe Hedeflerimiz ve Çalışmalarımız	16.04.2007
	Mehmet Tosun	Zenginlik, Mevkii, İtibar ve Masonluk	30.04.2007
	Uğur Oral	Masonik Davranışların Sosyal Yaşamda Anlamı	30.04.2007
	Emre Günay	Mutluluk	11.06.2007
ÜÇSÜTUN	Murat Akı	Adalet ve Hoşgörü	08.03.2007
	Ömer Kasalı	Nasıl Kalfa Oldum?	08.03.2007
	Mehmet Gümüş	Üçsütun'suz Geçen Günlerim	03.05.2007
KARŞIYAKA	Bülent Bülbüloğlu	Gurur	12.03.2007
	Zafer Soysal	Sır ve Ketumiyet	12.03.2007
	Salih Evcilerli	Sır Saklamak	26.03.2007
	Cumhur Vural	Zaman, Zamanı İyi Kullanma ve 24 Bölümlü Cetvel	09.04.2007
	Bülent Serçin	Var Olmak, Var Etmek	07.05.2007
	Hüseyin Tuncer	İyi, Güzeli, Doğruyu Aramak	21.05.2007
	Güngör Kavadarlı	Masonluk Nedir, Ne Değildir?	22.03.2007
BODRUM	Rasim Özgürel	Teklif ve Tahkikat	12.04.2007
	Yaşar Aysev	Hakikat Yolculuğu	26.04.2007
	Serkan Soykan	Sezginin Gücü	22.03.2007
KORDON	Yüksel Kazmirci	Ezoterik Öğretinin Doğuşuna Ait Bir Efsane	03.05.2007
DOĞA	Ahmet Erman	Dante ve İlahi Komedyası'nın Ezoterik Yorumu	03.04.2007
	Bülent Kuntay	Ayna	17.04.2007
	Yavuz Selim Ağaoğlu	Bir Yolculuk: Kendisine Giden Adam	01.05.2007
	Önder Öztürel	Düşünüyorum, O Halde Varım	29.05.2007
	Murat Dayıcan	M. Olmak	12.06.2007
TAN	Cihangir Turantaş	Hitabet Sanatı ve Mesleğimiz	13.03.2007
	Nazmi Aydinç	Hoşgörü ve Tolerans	10.04.2007

LOCASI	KONUŞMACI	KONU	TARİH
	Ahmet Akpınar	M.'luk Yolunda Dengelenmiş Egonun Katkıları	05.06.2007
OCAK	Osman Yalman	İnsan Olmak	15.03.2007
	Can Taneli	Değişimi Anlamak	29.03.2007
	Serdar Oran	Yaratılan Eser	24.05.2007
ŞAKUL	Hakan Şencan	Hakikat Severlik	05.03.2007
	Salih Seyhan	Orta Hücre	14.03.2007
	Aydın Perim	G Harfi	14.03.2007
	Baki Çetinyürek	Masonik Davranış	02.04.2007
	Ahmet Tark Pekel	Biz Niye Buradayız?	30.04.2007
MARMARİS	Oktay Kural	Aklın Özgürlüğü ve Esareti	15.03.2007
	Murat Azgun	Ritüel	19.04.2007
	Mehmet Ali Çeşmebaşı	Yemin	19.04.2007
	I. Na. K.	Derecemizle İlgili Bilgilendirme	19.04.2007
NOKTA	Önder Öztürel	Mabedin Duvarları Yükselirken	19.03.2007
	Gökhan Danacı	Vatan Sevgisi ve Masonluk	16.04.2007
	Ahmet Önen	Mabetlerde Orta Hücrenin Anlamı ve Felsefesi	11.06.2007
	Cem Tuna	M.'luk Hırs ve Tutkularımızdan Vazgeçmeyi Değil, Egemen Olmayı Öğretir	11.06.2007
	Eli Bencuya	Mutluluk Yuvası	25.06.2007
İMBAT	Cihat Kemal Pehlivanoğlu	Mesleğimiz, Mesleğimiz mi?	06.03.2007
	Cem Bilgin	Ben Kimim?	03.04.2007
	Hitay Baran	Uyanık Olmak	03.04.2007
	A. Hami Aygen	Yararların Gerekliliği	15.05.2007
	Murat Tekşen	1. Derecenin Ritüelinin Çıraqlara Seslenişi	29.05.2007
	İsmet Küçükunal	Batıl ve Dogmatik İnançlar	12.06.2007
NİRENGİ	Çağrı Dündar	Anadolu'nun İlk Duvarcıları	01.03.2007
	Emre Aksoy	Lâiklik ve Masonluk	15.03.2007
	Hakan Çelikhisar	Akıl ve Sevgi	29.03.2007
	Mustafa Besimzade	Denge	12.04.2007
AGORA	Rıza İnay Ergündüz	Mevkii Hırsı	08.03.2007
	Mehmet Ergenekon Kurt	Alev Saçan Yıldız	08.03.2007
	Bayram Mavuşoğlu	Kardeşlik Zinciri	08.03.2007
	Sami Sigura	Masonluk ve Bilim	22.03.2007

LOCASI	KONUŞMACI	KONU	TARİH
	Osman Cem Hısım	Bağnazlık ve Masonluk	22.03.2007
	Hakan Ersöz	Çırak Derecesi Ritüeli Üzerine Sohbetler	05.04.2007
	Ercüment Tahtakıran	Çırak Derecesi Ritüeli Üzerine Sohbetler	05.04.2007
	Murat Gömel	Suyun Öyküsü	19.04.2007
	Can Ayder	Masonluk ve Hoşgörü	17.05.2007
	Baki Arda Levent	Sır Saklamak	17.05.2007
İŞIK	Önder Öztürel	Mabedin Duvarları Yükselirken	19.03.2007
	Halis Püskülcü	İnsanın Tinsel Evrimi(I): "Tek Tanrılı Dinler Aşamasına Kadar İnsanda İnanç Tasarımı"	02.04.2007
	Müşfik Çilingiroğlu	İnovasyon Kavramı ve Mesleğimize Yansımaları	16.04.2007
	Sıtkı Aytaç	Ezoterizm, Farkındalık ve Kendini Bilmek	30.04.2007
FETHİYE	Antony Knight	İngiltere Birleşik Büyük Locası Hakkında	13.03.2007
	Mustafa Oktay	Döner Merdiven	13.03.2007
TERAZİ	Ali Özcan	Pozitivizm	15.03.2007
	Can Taneli	Değişimi Anlamak	29.03.2007
	Erol Güneri	Arayış	12.04.2007
	Okan Buldanlıoğlu	M.'luğun İlkeleri	26.04.2007
	A. Korkut Özsoy	M.'ik Sorumluluk	10.05.2007
	Abdurrahim Derbent	Vahdet-i Vücut	07.06.2007
ÇEŞME	Uğur Gürkan	Kadim Mısır'a Dair, Çok Şey, Hiçbir Şey	11.03.2007
	Salih Evcilerli	Tesviyede Buluşmak	23.03.2007
	İbrahim Acar	Harici Alemde Bir M.'na Yakışır Şekilde Davranabiliyor muyuz?	08.04.2007
	Levent Elbeyli	Ahlâk Felsefesi	06.05.2007
	Halim Erker	M. M.'luktan ne Almalı; M. M.'luğa ne Vermeli?	10.06.2007
	Haluk Pamir	Dönemeçli Merdiven	17.06.2007
	Mehmet Kara	İktidar	17.06.2007
SENTEZ	Ercüment Akış	Masonun Toplumsal Görevi	20.03.2007
	Birol Caran	Tekstilde M.'ik İzler	03.04.2007
	Akif Hamamcıoğlu	Metal'de M.'ik İzler	01.05.2007
	Erhan Odaman	M.'lukta Gül Sembolizması	15.05.2007

LOCASI	KONUŞMACI	KONU	TARİH
KUŞADASI	Cahit Konak	Evrensel K.'lik	11.04.2007
	Süleyman Kasırğa	Masonik Ahlâk	09.05.2007
	Özkan Aras	Konuşma Sanatı	23.05.2007
	Özkan Aras	Konuşma Sanatı	13.06.2007
	Ali İlter Taner	M.'ik Terminoloji	27.06.2007
ZUHAL	Üzeyir Kırca	Sır Coşkudur	08.03.2007
	A. Celal Ergin	Mevki ve Güç	05.04.2007
	Cem Karagözlü	Hırsını Yenmek	05.04.2007
	Hulusi Tayanç	1. Derece Tablosunun Düşündürdükleri	19.04.2007
	Hakan Yavrucu	Düşüncelerimizin Evrenin Ulu Mimarı Dediğimiz Yüce Varlığa Doğru Yükselmeye Başlaması	19.04.2007
ÖZVERİ	Serdar Çakır	Bir Ç. K.'in Rehber Üs.'dan İstedikleri ve Bekledikleri	03.05.2007
	Kâzım Sezgin	2. Derecenin Felsefesi	07.03.2007
	Yavuz Gönenç	Hamtaşı Yontarken	04.04.2007
	Levent Özbakkaloğlu	Varoluşçuluk	02.05.2007
	Yaşar Aysev	M.'ik Görev Duygusu	30.05.2007
HERMES	Bilgetay Kaya	Kendini Bilmeyi Öğrenmek Ne Demektir? Nasıl Yapılır?	26.03.2007
	Uluğ Atasoy	Gerçeğin Çeşitli Kademeleri ve Kişinin Ruhsal Gelişimindeki Beraberlik Sarmalı Nasıl Başarıya Ulaşabilir?	09.04.2007
PAMUKKALE	Oral Altuğ Sezer	Toprak	28.03.2007
	Ünlü Yukaruç	Sohbet	25.04.2007
	Erdoğan Baydar	İstatistiklerle Pamukkale Muh. L.'sı	25.04.2007
	Zafer Sınık	Neden Her Yanlışımızı K.'lerimizin Önünde Çekinmeden Açıklarız?	09.05.2007
HEREDOT	Hayim Kampeas	Tanrıya İnanmak Gerekliliği Dogma mıdır?	01.03.2007
	Süleyman Taşdemir	Zen Budizmi (Ç. D.)	15.03.2007
	Semih Adıyaman	Bir Masona Yakışan Yazılı Olmayan Davranışlar	19.04.2007

ARAMIZDAN AYRILANLAR

ADI SOYADI	DOĞUM YERİ VE TARİHİ	TEKRİS TARİHİ	LOCASI	İNTİKAL TARİHİ
Kutbi Yücesümbül	İstanbul 1920	05.05.1964	Dikmen	10.03.2007
Melih Başkan	Fethiye 1899	24.02.2003	Nokta	13.03.2007
Ömer Nedret Aloğlu	İstanbul 1952	05.03.1997	Aydınlanma	15.03.2007
M. Orhan Mizanoğlu	İzmit 1932	17.10.1983	Delta	19.03.2007
Marco Benbanaste	İstanbul 1914	16.12.1969	Humanitas	21.03.2007
Hasan Hüseyinoğlu	Yunanistan 1936	11.03.1986	Hürriyet	22.03.2007
Louise Jakuel	İstanbul 1911	28.04.1956	Atlas	23.03.2007
Murat İren	İstanbul 1954	04.06.1996	Hürriyet	27.03.2007
Ahmet Bülent Necipoğlu	İzmir 1930	02.05.1974	Güven	28.03.2007
Hayri Ayberk	Maraş 1921	25.10.1963	Erenler	04.04.2007
Ayhan Dural	Zonguldak 1936	14.02.1980	Sebat	06.04.2007
İsmail Evren	Ankara 1954	25.04.1994	Güneş	06.04.2007
Eralp Özgen	Kütahya 1935	15.01.1970	Defne	15.04.2007
Halil İbrahim Samancı	Konya 1948	10.04.1997	Sadık Dostlar	17.04.2007
Ercüment Bigat	Yanya 1921	25.11.1970	Piramit	18.04.2007
Bülent Kavaklı	İstanbul 1948	11.04.1995	Pınar	23.04.2007
Özcan Şengölge	Adana 1963	09.12.1993	Çınar	29.04.2007
Yaşar Malta	İstanbul 1934	18.11.1968	Nar	30.04.2007
Mazhar Bursa	İstanbul 1928	15.12.1964	İrem	05.05.2007
Mustafa Pamir Taylan	Lüleburgaz 1947	14.12.1976	Hürriyet	07.05.2007
Ahmet H. İnal	Eskişehir 1915	04.10.1968	Ataçağ	07.06.2007
Lefter Karakaş	İstanbul 1943	05.02.1969	Hulus	11.06.2007
Tayfun Oral	Erzurum 1953	17.04.1981	Erenler	17.06.2007
Yücel Erdoğan	Ankara 1937	28.11.1990	Marmaris	19.06.2007
İsmail Esen	İstanbul 1926	12.05.1972	Erenler	28.06.2007
Muammer Esi	İstanbul 1918	07.02.1963	Kültür	29.06.2007
Bekir Ertunç Özcan	İstanbul 1944	16.10.1998	Tanyeri	30.06.2007

HIÇ BİR ŞEY ÖLMEZ – HER ŞEY YAŞAR

Eb. Maş.'a intikal eden Kardeşlerimize Ev.'in Ul. Mi.'ndan sonsuz mağfiret ,
kederli ailelerine ve bütün Kardeşlerimize sabırlar dileriz.

MİMAR SİNAN

Bulletin of the Grand Lodge

of Free and Accepted Masons of Turkey

ISSN 1301-2762

ESOTERISM

CONTENTS

6. Message from the Grand Master Salih EVCİLERLİ
9. Introduction Tamer AYAN
11. Esoterism and Freemasonry Tanju KORAY
26. Esoterism in Freemasonry :
Allegories and Symbols..... Tamer AYAN
35. Mythical Island Atlantis and the
Beginning of Esoteric Teachings Semih TEZCAN
51. Esoteric Aspects of Freemasonry Yüksel KAZMİRCİ
59. A View of Freemasonry in the
History of Esoterism Hasan AKDENİZ
76. Gnosis Halit KAKINÇ
86. Esoterism and Freemasonry as an
Esoteric Teaching Kemal SULAĞLU
99. Secret Behind Secret Tanol TÜRKOĞLU
105. Bibliography Mimar SİNAN
115. News from Lodges Mimar SİNAN
144. Obituaries Mimar SİNAN

Address : 9, Nuruziya Sokağı — Beyoğlu / İSTANBUL

YEAR : 2007

NO : 143

